

SEMNIFICAȚIILE UNEI MARI SĂRBĂTORI

flacăra

anul XXXVIII
5 (1 754)
VINERI
3 februarie
1989

Săptăminal editat de Frontul Democratiei și Unității Socialiste

MUNCITORUL DE AZI, un specialist de înaltă calificare

Omagierea tovarășului Nicolae Ceaușescu, moment de amplă rezonanță politică și socială prilejuit de sărbătorirea Zilei de naștere și a îndelungatei sale activități revoluționare, s-a constituit, atât în cadrul solemnității desfășurate în ziua de 26 ianuarie la Palatul Consiliului de Stat, cât și în acela al numeroaselor manifestări organizate în întreaga țară, într-o elocventă expresie a preluării și respectului, a dragostei și încrederii cu care întregul partid, întregul popor, națiunea română își îndreaptă gândurile spre cel ce, investit să ne conducă destinele, și-a consacrat vasta operă teoretică și practică înfloririi socialiste multilaterale a țării, bunăstării și fericirii poporului român liber și independent, afirmării valorilor fundamentale ale socialismului, promovării consecvente a unui climat internațional de echitate și demnitate, colaborare și pace.

Viața secretarului general al partidului, identificată în mod emblematic cu istoria contemporană a partidului și a țării, supremul său exemplu de dăruire revoluționară și patriotism militant, îndelungata sa activitate politică de o unică amploare și profunzime, care marchează în mod strălucit, începând cu numai un deceniu de la crearea P.C.R., lupta comuniștilor pentru făurirea socialismului pe pământul românesc, prezentul și viitorul națiunii noastre, conturează, în inimile și conștiințele tuturor românilor, chipul Conducătorului cu puternică vocație istorică, în ale cărui acte politice, teze și orientări programatice se regăsesc interesele noastre fundamentale. De aceea, sărbătorirea tovarășului Nicolae Ceaușescu, consacrand o deplină unanimitate a gândurilor și sentimentelor noastre, reprezintă o puternică reafirmare a unității partidului, a întregului nostru popor în jurul ctitorului României moderne de azi.

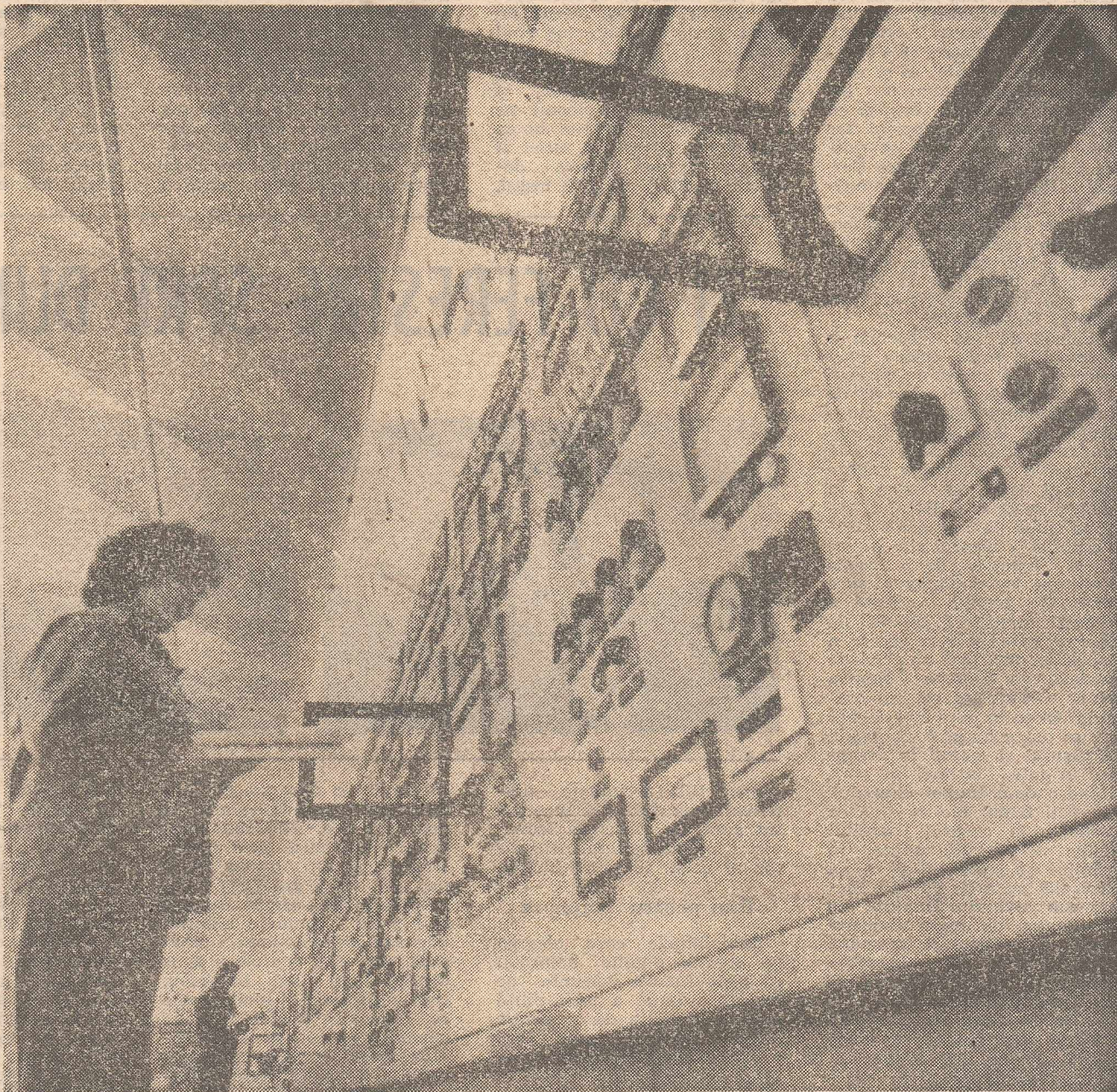
Caracterul de important eveniment politic pentru partidul și poporul nostru, și care s-a bucurat, de asemenea, de un amplu ecou internațional, al sărbătoririi tovarășului Nicolae Ceaușescu sporește în semnificație, instituindu-se ca un moment revelator pentru stilul comunist de muncă al P.C.R., imprimat nemijlocit de secretarul său general, prin importanța deosebită a Cuvântării rostite de conducătorul partidului și statului nostru cu prilejul acestei solemnități — document de covârșitoare importanță teoretică și practică și care, în contextul prezentării sale, exprimă și suprema înălțime morală a Eroului națiunii care, chiar în momentele firești de bucurie și de sărbătoare, e pătruns de preocuparea pentru realizarea în cele mai bune condiții a importanțelor obiective pe care întregul nostru popor și le-a propus în vederea perfecționării continue a societății socialiste românești, a realizării în perspectivă a idealurilor societății comuniste.

Cuvântarea secretarului general al partidului a evidențiat, la loc de cinste, semnificația participării poporului, a personalităților ridicate din rîndul acestuia, la creația istorică: „Doresc ca, și în aceste împrejurări, să aduc omagiul nostru tuturor acelor care, în decursul istoriei grele, zbuciumate, de luptă îndelungată, au făcut totul pentru libertatea și progresul patriei noastre. Doresc, în primul rînd, să aduc un omagiu poporului nostru — adevăratul făuritor al propriilor sale destine, al istoriei națiunii noastre. Subliniez aceasta pentru că, întotdeauna, nu trebuie să uităm — și subliniez aceasta încă o dată — că datorăm totul poporului, că vom putea asigura dezvoltarea României, independența și suveranitatea sa numai împreună cu poporul, făcînd totul pentru popor, pentru bunăstarea și fericirea sa”.

În acest context, a fost evidențiat încă o dată rolul decisiv al clasei muncitoare în istoria contemporană a României, afirmarea identificării secretarului general al partidului cu acest statut social-politic fiind definitorie: „Sînt muncitor din rîndul milioanelor de muncitori români”, a spus răspicat conducătorul României socialiste. „Sînt strîns legat de clasa noastră muncitoare și sînt ferm convins că numai în măsura în care clasa muncitoare își va îndeplini misiunea sa istorică — de a realiza o nouă orînduire, mai dreaptă și mai bună, fără exploatare, o orînduire în care muncitorimea și toți ceilalți oameni ai muncii vor rămîne stăpîni pe mijloacele de producție — numai așa clasa muncitoare va avea un viitor

C. DUMITRU ■

(Continuare în pag. 3)

Întreprinderea de Fire Sintetice Cimpulung Muscel: complexe procese tehnologice sub veghe atentă și competență
Fotografie de MIRCEA HUDEK ■

Zece minute ale unei vieți

În 1984, cînd am primit repartiția, m-am uitat pe hartă după orașul Roșia Poieni, unde era Combinatul minier al cuprului, pe care îl alesesem, și n-am descoperit decît un munte — îmi spune inginerul Lucian Vasilache, de curînd „absolvent” de stagiatură. A urcat muntele și s-a trezit într-un imens șantier. Apoi, în 1985 a intrat în funcțiune prima linie industrială.

24 decembrie, 1986, ora 9 seara. La prima linie industrială, totul se desfășura normal. Oamenii își vedeau de treabă,

fiecare la locul lui de muncă. Zgomotul a fost cel care l-a avertizat. Vana de fontă de pe conducta de apă de 300 mm diametru pleznise din cauza frigului. Presiunea foarte mare a apei, de 4 atmosfere, făcea ca prin spărtura de peste 30 mm apa să țîșnească în trombă, căzînd direct pe motorul de antrenare a morii ce macină minereul. În toată țara există numai opt asemenea

ROXANA PAICU-MANOILESCU ■

(Continuare în pag. 5)

Eminescu despre:

CUZA VODĂ
ȘI VREMEA LUI

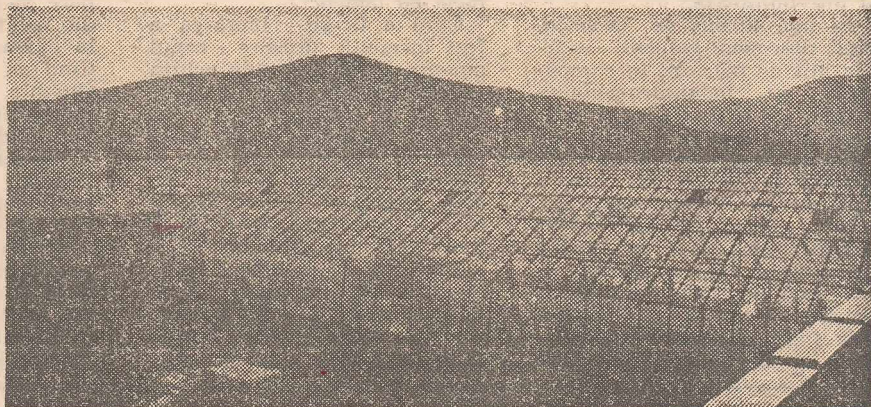
Inaugurăm în acest număr, o rubrică în care, în anul centenarului eminescian, vom readuce în atenția cititorilor noștri, gânduri ale poetului național despre evenimente social-politice, despre istorie, despre întîmplări, fapte și semnificații care definesc spiritul și destinul românesc.

Printre multele feluri în care își dovedesc oamenii dragostea pentru cîmp și roadele sale se numără și grija cu care ei ocrotesc, sub pavăza geamurilor, în sere, în aceste zile, totuși, de iarnă

recolta neîntreruptă

a pămîntului

Fotografie de
VICTOR RADULESCU ■

Mărunți în spațiu, uriași în timp

Aici e punctul zero al marelui șantier pentru navigație și irigații Dunăre-București. E o liniște în aer și o lumină binefăcătoare marilor începuturi. Locurile înseși par predestinate pentru asemenea construcții, prin blinda lor așezare dunăreană dau garanția în timp a unor fapte temeinice, de îndelungată durată și netrecătoare durată.

Începând de aici, sprijinindu-se pe temeiul curgător al Dunării, Argeșul își ridică trunchiul său viguros de arbore simbolic al construcțiilor noastre, întărit de cele cinci noduri hidrotehnice (cu ecluză, hidrocentrală și baraj) de la Oltenița, Budești, Goștinari, Varlaam și Cornetu ca abia de aici să-și desfășoare coroana marelui lac de lângă București, întinsă cu virful până spre Ogrezeni, iar apoi trunchiul lui să se ridice din nou viguros spre Carpații Meridionali, cu ramificațiile hidrocentralelor și lacurilor de acumulare, cu orasele și satele cuibărite în stufărișul său hidroenergetic până la izvoarele lacului de la Vidraru, sub virful Negoiu din Munții Făgărașului.

Ecluza de la Oltenița e prima din seria celor cinci care sînt în lucru, în diverse faze, de-a lungul celor 83 de km cît curge Argeșul între Dunăre și lacul de la Cornetu-Mihăilești, ultima poartă pe care o va deschide înainte de a-și topi identitatea în marea curgere a Istrului, ultima vamă pe care apele străvechiului nostru riu o vor trece înainte de a începe aventura lor dunăreană spre mare. În incinta ecluzei e aceeași atmosferă calmă de lucru care pare o pecete a locurilor dar dacă ai privi de undeva de departe cîmpia, chiar venind din centrul orașului Oltenița pe o arteră care nu se putea numi decît strada Argeșului și cîtînd la dreapta, în fata intrării în port, luînd-o de-a lungul cîmpului, nu poți bănuși nici o clipă că undeva, la capătul acestui drum se deschide adînc în pămînt un crater uriaș ca un circ glaciar, aflat cu zece metri sub nivelul Dunării, un amfiteatru de mari dimensiuni a cărui imagine seamănă cu vederea de ansamblu transmisă la televizor de pe stadioanele olimpice.

Aflat în interiorul acestei incinte mai degrabă cosmice decît terestre, prin amploarea operațiilor geoplastice efectuate de mașini și mai ales prin densitatea de lucrări și trasee dinamice pe unitate de spațiu, te simți totuși ocrotit. Sentimentul inițial de deconținere e înlocuit treptat cu unul cald și familiar de intimitate și siguranță. După ce ochiul e îmbîlîzit de multitudinea de stimuli care îl derutaseră, după ce înțelege înțepesarea deasă de mișcări și trasee care îl deconcertaseră în prima clipă, începe să descopere **patina umană** care s-a depus pe corpurile metalice ale mașinilor asemenea timpului pe tablouri și statui, aerul acela indicibil pe care îl percepi cu adîncul ființei cînd intri într-o casă locuită, aura de spirit pe care o iradiază fiecare lucru împrumutînd ceva esențial din viul ființei care îl întrebuițează.

Și mai presus de aceasta, cînd descoperi oamenii — fizic atît de mărunți în comparație cu monumentalitatea megalitică a mașinilor și amploarea lucrărilor — înțelegi că acest sentiment adînc de **locuire** și intimitate într-o incintă care are mai mult date și anvergură unui spațiu extraterestru decît tradițional pămîntean, ceea ce leagă și încheagă un climat locuibil și spiritual respirabil pe asemenea spații întinse și răvășite, ceea ce așază acoperiș ocro-

titor peste craterul acesta imens, deschis sub cerul liber ca pavilionul unei urechi planete care ar vrea să asculte șușoteala de dincolo de margini a universului, nu e decît simplul fapt că oamenii, toți oamenii, mărunți în spațiu, uriași în timp, oamenii care lucrează aici pun sufletul din sufletul lor în tot ce ating, ei nu sînt doar niște meseriași care execută mecanic operații conform studiilor pe care le-au absolvit ci ființe spirituale care își trăiesc o parte din viața și destinul lor aici, un an, doi, zece, și în tot acest timp ei se **leagă** de aceste locuri cum te legi în copilărie de casa părintească iar mai tîrziu de băncile școlii, ale liceului, de colegii de clasă și de facultate iar cînd termină o lucrare, un baraj, un port, o hală de reparații, o ecluză, o hidrocentrală, ei poartă anii cît au locuit pe acel șantier în sufletul lor ca pe chipul mamei, al soției și copiilor rămași undeva de parte, acasă, și locurile înseși,

proiect pentru așternerea betonului. Nici un metru cub de beton nu se toarnă fără ca terenul acesta de fundație, temelia viitoarei ecluze să nu fie adusă la capacitatea sa portantă optimă astfel încît rezistența ei să garanteze durabilitatea lucrării în mecanismul funcționării.

În timp ce se înaintează cu turnarea stratului de beton macroporos spre capul aval al lucrării, în amonte începe montarea armăturilor pentru betoanele de rezistență, lucrîndu-se astfel concomitent la diverse faze — în anumite zone ecluza fiind mai avansată spre viitor, în altele mai aproape de pămînt, prezentînd astfel o imagine asemănătoare celei oferite în anii liceului de mu-lajele didactice de anatomie a corpului uman cu toate organele interne la vedere.

În ecluză se lucrează în regim industrial, 12 cu 24, inclusiv sîmbătă și duminică, activitatea de aici neîntrerupîndu-se nici o clipă, pentru că în orice moment poate porni o

de la Hîrșova. Pe parcurs însă, vocația de constructor și mai ales legătura strînsă care i-a unit de-a lungul anilor într-un colectiv uman unic, înrudit prin muncă și viață, uneori în condiții limită, i-au făcut pe majoritatea să nu se despartă nici acum și au venit la Oltenița să trăiască împreună în colonia muncitorească de aici, lăsîndu-și soțiile și copiii la Constanța, dînd din cînd în cînd o fugă pînă acasă, sîmbăta și duminica, cînd starea lucrărilor le-o permite.

După zece ore de lucru efectiv în mijlocul oamenilor, în ampriza ecluzei, inginerul Hîncu se pregătește să-și încheie încă o zi plină de muncă. Lîngă el, echipa lui Prisăcaru toarnă betoane macroporice. Macaraua RDK aduce bena plină pînă deasupra cofrajelor lamelei, betonul curge din benă, oamenii îl nivelează cu lăpețile egalizînd suprafața întregii lamele. E nevoie de turnarea acesteia de beton macroporos pentru că straturile de rezistență ale ecluzei nu se pot

pompe unde echipa lui Pop Marcel, Vieru Gheorghe și Lețu Tudorel menține nivelul apei în jomp cu 2 m mai jos de cota la care se toarnă betonul macroporos. Își amintesc ca de o întîmplare neplăcută ploaia abundentă din 21—22 decembrie care a rupt taluzul digului colmatînd jompul, ridîcînd astfel nivelul apei și punînd în pericol cota de lucru. Deși era sîmbătă, au sîrit Constantin Dorel, Boboc Florin și Boboc Ion (tată și fiu), Petre Stelian și au curățat jompul, desfundînd scorburile pompelor și repunîndu-le în funcțiune înainte ca zona în care se lucra să fie inundată. Piatra roșie de pe taluzul batardoului de incintă e așezată tocmai să preîntîmpine în viitor antrenarea materialului din taluz pe timpul ploilor. E o lecție pe care numai experiența trăită te învață cum s-o eviți altădată în aceleași împrejurări.

Întreaga suprafață a amprizei e întesată de oameni în cele mai diverse poziții, ca podeaua unei săli de sport pe care tocmai se lipește linoleul. Inginerii Bereștean Petre și Abdișă Kijamuran, adjuncți ai șefului de brigadă, conduc lucrările de betonare, inginerii Bodor Claudiu, Constantin Dorel și Andreescu Cătălin au sarcini precise în altă zonă a ecluzei, echipa topometrului Dedu Mircea trasează de pe trepiede lor linii invizibile spre mirele a căror precizie milimetrică dă prestanță algebrică mașinilor megalotehnice aflați în lucru, dulgherii Isă Alexandru, Paraschiv Ionel, Andrei Vasile montează cofrajele noilor lamele în care se va turna peste noapte, pe malul drept și stîng al ecluzei echipele lui Păun Gheorghe și Vlad Adrian montează macaralele KB, un trailer tocmai adus brațul orizontal al macaralei MDK de 5 t forță. O altă macara de 30 t cofrează cu panouri metalice mari pista de rulare a macaralei KD care va asigura posibilitatea de betonare pe malul drept.

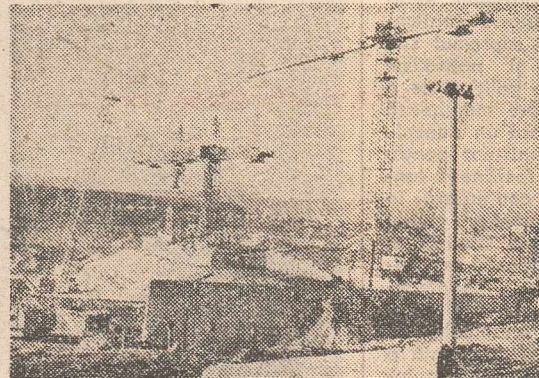
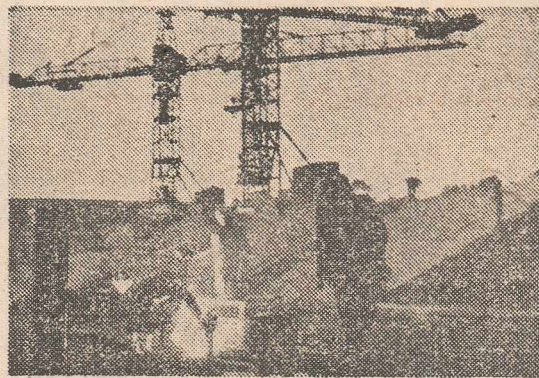
Înspre capul aval al ecluzei se înalță coloanele care prefîgurează viitoarea construcție de dirijare a navelor dinspre portul aval spre ecluză. Fără pilonii aceștia ar fi practic imposibil pentru conducătorul convoiului de nave să nime-rească intrarea ecluzei ținînd cont de faptul că ea nu depășește lățimea convoiului decît cu 1,5 m. Privind o clipă coloanele de la celălalt capăt ecluzei, pe care întunericul începe să-și sprijine cu putere cupola înghețată, inginerul Hîncu avu senzația că se află pe un șantier arheologic și că ele seamănă cu resturile de coloane dorice și ionice rămase pe pămîntul Dobrogei sub acoperișurile străvechilor temple grecești ruinate demult în țărîna.

Cît vor dura oare coloanele noastre ? se întrebă cuprîns de panica pe care numai un constructor în preajma cutremurului o poate trăi. Apoi se liniștește treptat, o liniște care-i coboară pînă-n ultima celulă a trupului. Își aminti de exemplul unei ecluze de pe Bega, de la Sinandrei, construită în ultimul deceniu al veacului trecut după metode aproape empirice și cu mijloace tehnice extrem de modeste în raport cu cele actuale. Dacă coloanele de piatră ale grecilor se vîd și azi, ale noastre, armate cu cele mai rezistente structuri și cunoștințe științifice, vor trece cu ușurință milenii.

O clipă mai tîrziu, privîndu-și tovarășii de muncă, unii mîngîind cu palma suprafața lăcioasă ca un obraz de copil a betonului de protecție în care aproape se oglindesc stelele, inginerul Hîncu avu la sfîrșitul zilei sale cînstite de muncă sentimentul fizic al eternității.

ION ZUBAȘCU
Fotografii de
VICTOR RADULESCU

ZI CU FERESTRE SPRE DUNĂRE

construcțiile terminate păstrează ceva definitiv încorporat adînc în structura temeiniciei lor din sufletul netrecător al celor ce le-au înălțat.

Bun pentru betonare

Basculantele care aleargă pe creasta digului batardou ca niște furnici mărunte pe marginea largă a unei pilni scot din incinta de excavație ultimele sute de metri cubi proveniți din săpăturile de finisaj din zona capului aval al ecluzei. Asta înseamnă că s-au epuizat decopertările, inclusiv cele manuale, și terenul astfel pregătit așteaptă așternerea betoanelor, exact în felul în care patul din casele țărănești tradiționale, după ce i se pune salteaua și cearceaful de cîneapă, urmează să fie împodobit cu cergile, țolurile și cuverturile care fac din el un ansamblu de artă mai degrabă decît unul strict utilitar. Se cilindrează pe porțiuni exacte terenul, se fac îmbunătățiri cu perne de balast, laboranții prelevează probele și după ce vine avizul „Bun pentru betonare” dat de geologul proiectantului și de beneficiar începe umplerea unei noi lamele cu beton macroporic. Se înaintează astfel pe fundul ecluzei cîștigîndu-se metru cu metru, lamela cu lamela.

Cum e firesc, lucrarea a fost începută dinspre capul amonte, acolo pe unde ecluza va primi apele Argeșului pentru că în această zonă de întîmpinare a rîului complexitatea lucrărilor e mai mare și necesită un timp de execuție mai îndelungat. S-au prelevat probele geotehnice în perimetrul SAS-ului (camera unde vor sta vasele în timpul ecluzării) menite să ateste dacă terenul viitoarei fundații a peretilor ecluzei are calitățile fizico-mecanice cerute prin

ploaie sau o ninsoare și s-ar deteriora suprafețele atît de greu cîștigate. Niciodată șantierul unei ecluze nu e pustiu. Nici măcar un vibrator nu se lasă din mină pînă n-a venit schimbul, mina următoare care să-l preia. Acum e sfîrșitul unei săptămîni de lucru și sfîrșitul unei zile. Soarele a apus demult după digul batardou, cofragul rotund al lunii prinde contur printre brațele a două macarale gigant, se întind cabluri peste lamelele proaspăt turnate și se pregătesc reflectoarele schimbului de noapte. Sub pilnia lor de lumină, stelele își pierd consistența, ușiți că ești sub cerul liber și dacă n-ar fi frigul de ianuarie al Argeșului la vărsarea în Dunăre, ai putea chiar crede că ești sub clopotul de sticlă al unui oraș galactic experimental.

Oameni de treabă

Inginerul Hîncu, șeful brigăzii 402 din cadrul Antreprizei de Construcții și Instalații (A.C.I.) Constanța (aparținînd de Centrala Antrepriză Generală de Construcții Hidrotehnice) are o bogată experiență de șantierist, ca majoritatea celor de aici, și peste fața sa limpede de om de treabă, peste ochii săi blînzi și inteligenți — a terminat cu 10 facultatea — nu pare să se fi așternut nimic din asprimea vieții dedicate în exclusivitate construcțiilor. Cînd au auzit că vor veni la Oltenița, oamenii săi au privit cu circumspecție ieșirea acestora, inclusiv Centrala lor aflîndu-se pentru prima dată confruntată cu o aventură extrajudețeană. Lucraseră pînă atunci doar în județ, la Midia — halele șantierului naval pentru reparații nave, ecluza de la Năvodari, cele de la Ovidiu și Agigea, blocuri de locuințe, cheurile verticale de mare adîncime ale șantierului

aseza direct pe nisip sau argilă, pătura aceasta asigură o perfectă planeitate și păstrează forma corectă în timpul primelor betonări în lamela de legătură cu terenul de fundație. Peste suportul acesta, echipa lui Moscaliuc așterne șapele de protecție — un beton impermeabil ce nu permite infiltrarea apei între zona de fundație și armătura de rezistență. Practic, stratul macroporos nu face parte din ecluză, e doar un intermediar între terenul de fundație și radierul armat al ecluzei.

În următoarele zile va fi complet terminată și turnarea betoanelor de egalizare în capul amonte, ceea ce va permite montarea aparatelor de măsură și control pentru a sesiza mișcarea ecluzei în timpul lucrului în raport cu terenul de fundare. Cînd ecluza va fi terminată, placa radiatorului puternic armată va avea o grosime de 6 metri și în ea se vor ancora pereții laterali ai camerelor de ecluzare care conțin galeriile pentru umplerea și golirea ecluzei.

Inginerul Hîncu poate fi mulțumit de noua zi de muncă încheiată. Lucrările se desfășoară calm, fără nici o presiune, abia cînd vor începe betonările în armăturile de rezistență, cînd ecluza va începe să se ridice pe verticală, zilele și nopțile lor vor pulsa eroic în funcție de presiunea fazelor de turnare, orele lor de masă și somn vor fi smulse indiciilor de priză ai betoanelor și capriciilor vremii. Privirea șefului de brigadă inspectează capul amonte unde s-a executat calea pe care va rula macaraua gigant KB 674 de 1 000 tone forță metru. S-a terminat de asemenea, ecranul de protecție pe care se leagă betonul de egalizare pentru zona înclinată a capului amonte.

O clipă privirea i se oprește asupra celor două stații de

Teze fundamentale din gândirea președintelui Nicolae Ceaușescu

Conducerea națiunii române de către partidul comunist este un produs al istoriei, este rezultatul unui intens și efervescent proces de cristalizare și individualizare a forțelor progresiste celor mai înaintate ale poporului român și de concentrare a lor sub semnul distinctiv al luptei pentru împlinirea unor aspirații fundamentale la care nici-o altă forță politică nu se putuse angaja. Asumându-și misiunea istorică de a apăra interesele generale ale oamenilor muncii, de a lupta pentru independență și suveranitatea patriei, de a înfăptui revoluția de eliberare socială și națională, de a realiza revoluția socialistă și a declanșa amplul proces de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate pe pământul României, partidul comunist s-a dovedit a fi singura forță politică ce a meritat mandatul de supremă încredere acordat de națiunea română, de a o conduce în mersul istoriei. Sursa vitală de reînnoire cu fiecare zi, cu tot mai multă încredere, cu entuziasm și luciditate a acestui mandat o reprezintă însăși viața, înseși realizările fără precedent obținute de poporul nostru, în toate domeniile de activitate, o reprezintă amploarea și realismul obiectivelor programatice ale partidului și concordanța lor deplină cu aspirațiile și năzuințele întregii națiuni.

Aceste imprescriptibile merite istorice, catalizate de voința ardentă a întregului popor, au propulsat creșterea rolului conducător al partidului în toate sectoarele de activitate drept realitatea fundamentală a vieții politice românești. O înaltă conștiință istorică, un profund realism politic, o sensibilă percepere a tendințelor din lumea contemporană se contopesc în recunoștința și în dragostea pentru țara noastră, care poporul o poartă celor mai buni fii ai săi, comuniștii, alcătuind toate acestea, argumentele pentru care națiunea română își revendică dreptul de a fi și a se ști condusă de partidul comunist. Acest drept ce exprimă opțiunea supremă a națiunii noastre se regăsește în legea fundamentală a statului român, în Constituție — document care consacră realitățile politice, sociale și economice ale țării, schimbările din viața poporului, asigurând cadrul juridic esențial al edificării societății socialiste multilaterale dezvoltate și al pregătirii condițiilor pentru trecerea treptată la comunism. Constituția, sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, „reflectă împlinirea aspirațiilor de libertate ale celor ce muncesc, reprezintă Carta libertății și suveranității naționale, a înfloririi națiunii socialiste, a egalității depline în drepturi pentru toți cetățenii patriei, fără deosebire de naționalitate, a afirmării multilaterale a demnității și personalității omului, constructor al socialismului, făuritor conștient al propriei sale istorii”. Faptul că această Carte a libertății și suveranității naționale consacră rolul politic conducător al Partidului Comunist Român în viața întregii societăți constituie expresia recunoașterii imensului prestigiu pe care partidul și l-a creat în fața istoriei și-a poporului, ridicând acest adevăr la puterea de sobrietate și perenitate pe care asemenea document o are în orice stat al lumii moderne. Consfințirea în Constituție a rolului conducător al partidului semnifică gestul de maturitate politică a unei societăți ce-și croiește, odată cu Congresul al IX-lea, reperele stabile ale devenirii sale socialiste și, totodată, exprimă voința unanimă a unei națiuni pentru care încrederea în partid a devenit de-atunci modul ei fundamental de ființare.

Desigur, este cunoscut că ideologia socialismului științific, concepția revoluționară despre lume și viață sublinia-

ză, cu argumentele teoriei și practicii construcției noii orinduirii, factorii subiectivi și obiectivi care determină creșterea rolului partidului de forță politică conducătoare în societatea socialistă.

Calea prin care partidul nostru a dobândit încrederea poporului, devenind centrul vital al întregii națiuni, a fost și este tocmai calea luptei revoluționare, a angajării directe în conducerea și desfășurarea operei de construcție socialistă. Partidul nostru și-a asumat rolul conducător în societate în deplină cunoștință de cauză, fiind preocupat, îndeosebi după Congresul al IX-lea, de a-și întemeia această înaltă investitură de încredere pe aplicarea fermă și consecventă a unor principii și metode de largă audiență socială, cum sint: profunda cunoaștere a proceselor economice și sociale, a realității în ansamblul ei; organizarea riguroasă a întregului sistem social-politic în vederea funcționării ireproșabile a tuturor sectoarelor; deplina unitate de voință și acțiune; buna cunoaștere și repartizare a forțelor, alături materiale cit și

planurilor și programelor economico-sociale, ci unitățile economice să fie lăsate să-și rezolve singure toate problemele. Restrângându-și complexitatea mandatului de exercitare a puterii politice în stat doar la o asemenea funcție abstract-ideologizantă — de prescriere „teoretică” a căilor dezvoltării sociale, urmînd ca aplicarea lor în practică să rămînă în seama altor structuri și instituții social-politice —, devine evident că un asemenea partid „s-ar tîrî în coada evenimentelor”, vîlăguindu-se treptat din interior, pe măsura îndepărtării de realitatea a cărei dinamică trebuie s-o cunoască, s-o stăpînească și s-o orienteze în permanență pe axa devenirii istorice.

Desigur, istoria mișcării comuniste și muncitorești n-a fost dintotdeauna omogenă, existînd, inclusiv în perioada actuală, diferite feluri de abordare a problemelor generale ale construcției socialiste. Partidul nostru a acordat o atenție deosebită acestei specificități și, cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu în Tezele din aprilie, „am pornit de la concepția revoluționară că

voluționară, a determinat — în condițiile concret-istorice ale țării noastre — unitatea mișcării muncitorești, exprimată prin făurirea unui singur partid al clasei muncitoare — partidul comunist.

Legat de acest fapt, viața politică a lumii contemporane demonstrează cu elocvență că existența unei democrații reale într-o colectivitate sau alta nu depinde în mod automat de numărul partidelor care concurează la exercitarea puterii, ci numai de preocuparea respectivei puteri politice pentru o democratizare reală a vieții sociale, politice și economice din societate. Or, din acest punct de vedere, rolul conducător al partidului nostru este nu numai argumentat de tradiția luptei pentru unitate a mișcării muncitorești, revoluționare din România — tradiție pe care o și întrușează efectiv —, ci și întărit prin preocupările de a făuri în toate structurile sociale ale țării un sistem democratic unic în felul său, cuprinzător și dinamic, menit să pună în valoare, în opera concretă a construcției socialiste, tot ce este benefic, progresist, revoluționar pentru întreaga societate.

Avînd conștiința istorică a răspunderii față de patrie și popor, față de destinele națiunii române, partidul nostru comunist nu putea concepe că procesul revoluționar s-ar fi încheiat odată cu preluarea puterii politice; dimpotrivă, așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu în Tezele din aprilie, „procesul revoluționar nu s-a încheiat odată cu instaurarea puterii democratice a clasei muncitoare sau cu făurirea socialismului, ci el continuă și va continua, reprezentînd garanția dezvoltării continue a socialismului și trecerii la făurirea comunismului”.

În descendența directă a acestei realități istorice, sub impulsul și cu contribuția hotărîtoare ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, partidul nostru a desfășurat în anii de după Congresul al IX-lea o vastă activitate de aprofundare a complexelor probleme ale noii etape de dezvoltare a construcției socialiste în România, a proceselor esențiale și tendințelor atît de contradictorii ce se manifestă în lumea contemporană. Ideile teoretice, punctele de vedere originale elaborate în această perioadă și consecvența transunerii lor în practica socială — cum sint cele privind procesul revoluționar neîntrerupt de edificare a noii orinduirii, rolul politic conducător al partidului în societate, rolul social al clasei muncitoare, mecanismul economico-financiar al societății noastre, sistemul autoconducerii muncitorești, autogestunii economice și autoaprovizionării, sistemul democrației muncitorești revoluționare, contradicțiile sociale în orînduirea socialistă, rolul națiunii, suveranității și independenței, principiile păcii și colaborării internaționale, ale instaurării noii ordini economice în lume și altele — au îmbogățit tezaurul ideologic al Partidului Comunist Român, au dat conținut de înaltă răspundere patriotică exercitării rolului său conducător, au sporit aportul partidului nostru la afirmarea ideologiei socialismului științific. Pe de altă parte, toate aceste componente ale vieții politice românești, demonstrînd uriașă forță de inovare socială a partidului nostru și capacitatea sa de a da răspunsuri adecvate realității în plină dezvoltare, confirmă prin ele însele modul activ, revoluționar, angajant în care partidul își concepe și realizează înalta investitură acordată de popor, de a conduce destinele națiunii spre împlinirile societății socialiste și comuniste.

OCTAVIAN ȘTIREANU ■

Creșterea rolului conducător al partidului, o necesitate a înaintării spre comunism

umane; precizarea clară a îndatoririlor, drepturilor și răspunderilor pe toate treptele organizatorice; consultarea largă a colectivelor de muncă și a cadrelor, dezvoltarea și perfecționarea democrației socialiste. Fiind preocupat de perfecționarea continuă a conducerii social-politice și examinînd căile creșterii în continuare a rolului său conducător, pe măsura noilor date oferite de realitatea dinamică a societății noastre și a lumii contemporane, partidul nostru a statuat principiul conform căruia conducerea tuturor sectoarelor de activitate trebuie să se exercite nu din afara, ci dinăuntrul organismelor sociale, de stat și economice. Din acest principiu au decurs măsurile privind: introducerea cumulului de funcții în activitatea de partid, de stat, economică și socială (desființîndu-se, însă, cumulul de retribuții); angajarea directă a celor mai bune cadre de partid în conducerea organelor de stat, economice, științifice și sociale; creșterea răspunderii organelor de partid pentru buna funcționare a organismelor democrației muncitorești-revoluționare, pentru îndeplinirea atribuțiilor ce revin organelor de stat în diferite sectoare de activitate. „Comuniștii, cadrele de partid, sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu în Expunerea din noiembrie 1988, răspund pentru activitatea lor din toate domeniile în fața organelor și organizațiilor de partid, dar, totodată, ei răspund și în fața organelor din care fac parte, și în același timp poartă întreaga răspundere în fața poporului”.

Se înțelege că un asemenea mod revoluționar de a concepe și realiza efectiv în practica edificării noii orinduirii rolul conducător al unui partid comunist de guvernămînt este incompatibil — din punct de vedere principal, dar și al stilului de muncă concret — cu tezele vehiculate în unele locuri și conform cărora ar trebui ca nu partidul să poarte răspunderea directă a

socialismul se înfăptuiește în mod diferit de la o țară la alta, într-o etapă sau alta a dezvoltării societății, că legile obiective și principiile socialismului științific se aplică diferențiat de fiecare partid la condițiile și realitățile concrete din țara respectivă”.

Rezultă cu claritate din concepția și practica partidului nostru că aplicarea creatoare a legităților generale este o necesitate obiectivă a construcției socialismului, dar o necesitate ce trebuie să se desfășoare în interiorul aceleiași matrici ideologice care definește și individualizează socialismul în raport cu orice altă orînduire. Or, arborînd teza lichidatoristă a „retragerii” partidului pe poziții de expectativă față de „libera inițiativă” a celor care trebuie să îndeplinească programele și planurile de dezvoltare economico-socială ale societății, devine evidentă tendința ieșirii din această matrice, „punîndu-se în pericol, cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu, însăși construirea socialismului”.

Practica social-politică a lumii contemporane demonstrează că forța de afirmare a partidelor politice se măsoară tocmai prin capacitatea de creație în interesul maselor și împreună cu masele, prin asumarea și stăpînirea datelor realității și ale tendințelor ei de evoluție, prin formularea unor soluții politico-ideologice și organizatorice în consens cu exigențele practicii sociale, cu aspirațiile și interesele generale ale națiunii. Afirmarea partidului nostru comunist pe scena istoriei naționale este rezultatul faptului că întreaga platformă a teoriei și practicii sale revoluționare s-a bazat tocmai pe interesele maselor largi, pe teza fundamentală — cristalizată cu putere în anii care au urmat Congresului al IX-lea — a construirii socialismului cu poporul și pentru popor. Iar consecvența acestei orientări — identificabilă de-a lungul deceniilor de luptă re-

nimii și al cadrelor din agricultură, al intelectualității care, în marea sa majoritate, provine, de asemenea, din rîndurile poporului muncitor, s-a subliniat încă o dată ideea ridicării generale a gradului de cultură al întregului popor, implicarea științei ca o dimensiune vitală a societății și economiei românești. „Să facem astfel încît clasa noastră muncitoare, țărănimea, intelectualitatea, întreaga națiune să devină o națiune a unei înalte științe și a unei culturi înaintate, care să asigure progresul continuu al societății noastre, bunăstarea întregului nostru popor!”. Concomitent cu preocupările privind progresul economico-social al patriei noastre prin eforturi proprii, prin modernizarea și sporirea eficienței tuturor sectoarelor economice, secretarul general al partidului a evidențiat profunda implicare a României în activitatea destinată ameliorării climatului internațional, triumfului ideilor păcii și colaborării.

Vibrantele manifestări prilejuite de această mare sărbătoare a poporului român, afirmarea, sub multiple forme, a gîndurilor și sentimentelor tuturor oamenilor muncii din patria noastră, exprimă, pe fondul puternicului entuziasm patriotic în care țara și-a sărbătorit Eroii, și o revelatoare realitate politică a României de azi: puternică și deplina adeviziune, provenind dintr-o absolută unanimitate, a oamenilor muncii din patria noastră la politica internă și externă a partidului și statului, la idealurile triumfătoare ale socialismului, la ideile, pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu le-a reafirmat în istorica sa cuvîntare, cu privire la rolul clasei muncitoare, al proprietății socialiste, al unității depline a poporului liber, demn și independent în țara pe care singur și-o făurește, în realizarea unui continuu progres economico-social al patriei care va permite îndeplinirea visului de aur — comunismul.

Semnificațiile unei mari sărbători

(Urmare din pag. 1)

demn, liber, un viitor de bunăstare și fericire, împreună cu întreaga națiune!”. Principala cucerire politică a clasei muncitoare, care i-a permis accesul la conducerea societății, la făurirea socialismului este nemijlocit legată de realizarea proprietății socialiste, de stat și cooperative, asupra principalelor mijloace de producție și a resurselor financiare și de aceea, sublinia secretarul general al partidului, „trebuie să facem totul pentru a întări proprietatea socialistă, pentru a întări rolul muncitorilor ca proprietari colectivi, care să asigure dezvoltarea puternică a industriei noastre pe baza celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii!”. Relevîndu-se rolul țără-

Simplu despre spiritul revoluționar:

În șarje strălucesc caratele competenței

Frumos s-a zis despre orașul acesta în care a strălucit odinioară gloria stemei și a stindardului Țării Românești: Tirgoviște ar fi putut să fie „o Florență valahă”! În vremea lui Matei Basarab număra mai mult de șazeci de mii de oameni și era cel mai mare oraș din toate ținuturile locuite de români. Dar potrivnicia vremurilor i-a stins puterea politică și militară, artele și meseriile. Parte din zidurile lui mindre au fost amestecate cu pulberea și orașul mai număra, într-un timp, doar trei mii de oameni, cît o comună. Către mijlocul veacului trecut, Grigore Alexandrescu credea că Tirgoviște este „între orașe, cel mai umilit”. Apoi a venit o vreme în care nu au lipsit, desigur, și oameni entuziaști, oameni cu dor de bine, dar actele semnificative pentru scoaterea acestui oraș din contemplarea „ruinurilor” sale n-au putut să apară decît mai târziu, cînd entuziasmul începea să se întemeieze și pe o sporită putere de a înfăptui. Dar să lăsăm o ancoră, sub aceste cuvinte, chiar pe terenul solid al faptelor și să notăm că în iulie 1969 s-a hotărît, în prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu, amplasarea noilor obiective economice de pe platforma industrială a orașului. În februarie '70 începeau lucrările de construcție la întreprinderea de strunguri „Saro”, în aprilie la întreprinderea de becuri „Romlux” iar în august, în același an, la Combinatul de oțeluri speciale.

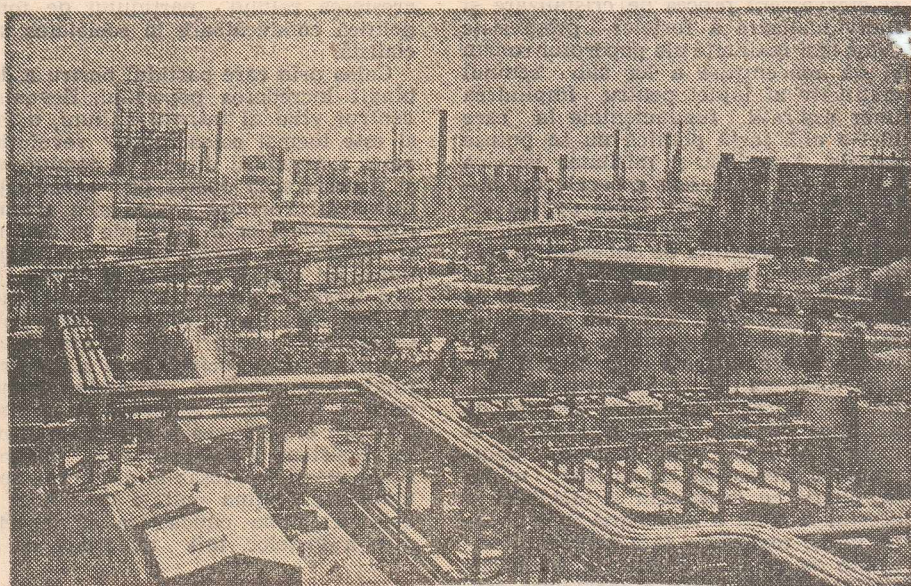
Trei ani mai târziu, la 14 decembrie 1973, cu ocazia unei vizite de lucru a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în județul Dimbovița, a fost elaborată prima șarjă de oțel la Tirgoviște. Șarja inaugurală a acestei noi vetre siderurgice era semnul unor promițătoare orizonturi de dezvoltare a orașului și ea avea o semnificație aparte, cu valoare de simbol, prin chiar faptul că se petrecea în prezența președintelui țării. După cum este cunoscut, un moment însemnat în cronica acestui oraș îl constituie perioada activității revoluționare, neobosite și curajoase, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, care în anii de luptă grea ai ilegalității, ca secretar al regionalei Valea Prahovei a U.T.C., la începutul anului 1936 a fost arestat la Ulmi, în apropiere de Tirgoviște, făcînd parte din grupul comunistilor judecați de un tribunal militar la Brașov și fiind condamnat la 2 ani și 6 luni închisoare la Doftana. De altfel, în iulie 1969, cînd s-a hotărît construirea platformei industriale, în cuvîntarea rostită la marea adunarea populară din municipiul Tirgoviște, tovarășul Nicolae Ceaușescu spunea: „Mă leagă multe amintiri de aceste locuri, de activitatea desfășurată aici. Și atunci, în anii ilegalității, am simțit în rîndul muncitorilor, țăranilor, oamenilor muncii același sprijin, aceeași hotărîre de a urma politica comunistilor, de a face totul pentru triumful socialismului în țara noastră. Și iată, tovarăși, că ceea ce pe atunci era un vis și, ca să

spun așa, un vis frumos, a devenit astăzi realitate”.

Reprezentînd o investiție de multe miliarde de lei, Combinatul de oțeluri speciale realizează, în fiecare an, o producție a cărei valoare se ridică tot la multe miliarde. „Din '73 pînă acum — spune Constantin Olaru, secretarul comitetului de partid al combinatului — am fabricat peste 300 de mărci de oțeluri, în condițiile în care sarcinile de diversificare au crescut de la an la an și am ajuns să putem spune că producția noastră se realizează în aproape 3 000 de sortotipodimensiuni. Practic, facem aici majoritatea oțelurilor necesare industriei constructoare de mașini, pentru mașini-unelte și motoare, pentru autovehicule și vagoane, pentru rulmenți. Zilnic vin cereri de oțeluri noi, fiindcă și industria aceasta se află în continuă prefacere, în fața unor exigențe noi, superioare. Dar în aceste împrejurări trebuie să ne întrebăm cît mai înseamnă rutină, gest repetat zilnic, în munca oțelarului, și cît se cuvine să fie gînd proaspăt, aptitudine de decizie și acțiune la înalt nivel tehnic. Fără îndoială că rutina, în sensul ei de consolidare a unor deprinderi de muncă, nu mai apare decît în executarea unor operațiuni simple. În rest, apare limpede că pentru a face oțel este necesar să ai un orizont tehnic și științific larg. Din această perspectivă, aș spune că din '73 încoace combinatul a produs și ceva ce se raportează mai greu decît tonele de oțel: un nivel superior de cunoaștere, de pregătire profesională, o competență tehnică sporită. De fapt, o nouă calitate a oamenilor, pe măsura datoriei noastre de a răspunde cerințelor economiei naționale, cerințe mult mai diverse și mai complexe, astăzi, decît în urmă cu 15 ani”.

În același timp, aflăm, s-au înregistrat aici prefaceri tehnologice care asigură muncii oamenilor performanțele devenite posibile prin apariția unor metode de lucru noi, mai eficiente, în industria siderurgică. „Bunăoară, ne spune inginerul Ion Chiose, directorul tehnic al combinatului, în cadrul programului de modernizare sînt cuprinse o seamă de măsuri pentru trecerea la turnarea continuă. Prin acest procedeu vom reduce consumul de energie și, pentru că nu va mai fi nevoie să tăiem lingourile la capete, va rezulta oțel în plus, va crește producția-marfă”. În aceeași ordine de idei, iată ce ne spune inginerul Petre Partenie, directorul Centrului de cercetare și proiectare al combinatului: „Centrul nostru elaborează tehnologiile de fabricație ale mărcilor noi de oțel. Se înțelege că o condiție esențială a acestei munci este cunoașterea la perfecțiune a combinatului, a utilajelor și instalațiilor lui. Or, realitatea tehnică pe care o reprezintă combinatul este, aș spune, din ce în ce mai generoasă ca premisă a asimilării unor mărci de oțeluri. Să ne referim la un mod nou de lucru, ce va fi aplicat după finalizarea unor măsuri din

Noile peisaje industriale — imagini ce exprimă convingător ideea unei puternice dezvoltări, adevărul împlinirilor noastre

programul de modernizare. Șarja nu va mai fi elaborată, în întregime, în cuptor. În cuptor se va face doar operațiunea de topire a fierului vechi. Celelalte operații, oxidarea, dezoxidarea, alierea, se vor executa după ce metalul topit va fi trecut în oalele de turnare. Acest procedeu modern, cunoscut și aplicat în lume, în ultima vreme, asigură o productivitate sporită și o calitate superioară a oțelurilor”.

Maistrul Ioan Onișă își amintește că atunci cînd a plecat din satul lui, Gătaia, din județul Timiș, pentru a urma școala profesională la Reșița, a făcut cerere să fie înscris la clasa de oțelari, dar cererea i-a fost aprobată pentru strungărie. Fusesse un elev bun pînă atunci, la gimnaziu avusesse numai note de 10, și de aceea directorul de atunci al școlii l-a chemat în cancelarie și i-a spus că la oțelărie pot merge și cei cu note mai mici, dar altfel stau lucrurile în ce-i privește pe strungari, ei

trebuie să știe carte mai multă, fiindcă meseria îi obligă să măsoare și să calculeze la tot pasul. În cele din urmă, Ioan Onișă tot oțelar a ajuns, și tot cu note foarte bune a absolvit și școala de maistri, iar în urma unei specializări în R.F.G. s-a prezentat la Tirgoviște, în 1973, unde pînă astăzi a lucrat tot la Oțelăria electrică nr. 1. Prin felul cum a reușit să dea strălucire meseriei lui, Ioan Onișă este însă numai unul din cei care, în acest combinat, au făcut și fac zilnic dovada că oțelarii nu pot fi, mai puțin decît alții, „oameni de note mari”. „S-a progresat foarte mult și în meseria noastră, adaugă el, au apărut și se ivesc mereu noutăți pe care trebuie să le cunoști, asta e obligatoriu pentru oricine vrea să nu se spună despre el că știe meserie exact așa cum o cunoștea în ziua cînd a încetat să învețe”.

D. CONSTANTINESCU

Cît de complex este angrenajul investițiilor?

Una din sarcinile prioritare trasate de conducerea de partid și de stat este aceea ca planul să fie realizat ritmic, încă din primele zile ale anului. Numai astfel vom avea garanția îndeplinirii lui pe întreg anul, pe întreg cîinul. Investițiile prevăzute în plan, a căror oportunitate este atestată de însăși promovarea lor, au în vedere finalizarea programelor de modernizare, îmbunătățirea parametrilor tehnologici, creșterea productivității muncii și a calității produselor. Respectarea riguroasă a termenelor de punere în funcțiune a investițiilor are deci implicații hotărîtoare în realizarea planului de producție la toți indicatorii. Investițiile fac parte dintr-un angrenaj complex, minuțios planificat, pentru a cărei perfecți funcționare sîntem obligați să depunem toate eforturile. Ne propunem pe această temă un raid în două din marile întreprinderi ale municipiului Brăila.

Două cazane și câteva avize

În a doua jumătate a lunii ianuarie ne aflăm la întreprinderea de utilaj greu „Progresul” Brăila. Ingerul Ion Jora, șef Serviciu mecano-energetic și investiții, este optimist în ceea ce privește realizarea planului de investiții pe luna respectivă și pe trimestrul I. Greutăți deosebite în realizarea planului valoric nu sînt, însă mici probleme de rutină ori altele mai grele, devenite cu timpul cronice, au rămas încă nerezolvate.

Întreprinderea, ne spune inginerul Ion Jora, are de pus în funcțiune, prin plan trebuia în 1988, instalația de vidare a oțelului. Lucrările de construcții-montaj sînt realizate în proporție de 90 la sută. Nu se mai poate avansa din cauza nelivrării de către Combinatul

de utilaj greu Cluj-Napoca a două generatoare de abur contractate pentru anul 1987 — contract 163/1987. Primul termen de punere în funcțiune a fost în septembrie 1987, al doilea în noiembrie 1988, al treilea în martie anul acesta, condiționat tot de primirea cazanelor. Ne-au promis că le livrează în decembrie 1988, apoi au mutat promisiunea în luna ianuarie. Să spun drept, nu mai avem încredere. Cazanele sînt inima instalației, montajul se face împreună cu specialiștii C.U.G. Cluj-Napoca, deci ne gîndim că nici termenul din martie anul acesta nu va putea fi respectat. Vidarea permite realizarea în întreprindere a lingourilor de oțel de calitate, în general deficitare pentru că se pot realiza doar în turnătoriile moderne. Întreprinderea noastră ar înregistra o creștere a eficienței asi-

gurindu-și singură lingourile de care are nevoie.

Este necesar, mai reținem, ca Centrula industrială de utilaj metalurgic și presare Iași să transmită listele aprobate pentru dotări, avizele pentru asigurarea finanțării, decontării utilajelor livrate, repartițiilor și contractelor. De asemenea, să se transmită filă de plan și plan financiar pentru finanțarea lucrărilor. Sînt lucrări de rutină, care asigură circuitul dintre Comitetul de Stat al Planificării, Banca de investiții și beneficiari și care de regulă trebuie clarificate înainte de începerea anului. Dar uneori toate acestea se rezolvă cu o întârziere care influențează demararea din plin a lucrărilor. Anul trecut, spre exemplu, astfel de probleme au fost puse la punct abia în luna martie. Situația, s-o recunoaștem, nu este din cele firești.

Deci, la Progresul Brăila, întreprindere care are relații de export cu peste 50 de țări, cîteva investiții al căror scop este creșterea productivității muncii, obținerea unor sporuri de calitate nu pot fi demarate sau finalizate din cauza a două cazane, e drept fiecare din ele în valoare de aproximativ două milioane lei și a unor avize, în ultimă instanță niste hîrtii semnate de cine trebuie și în termenul prevăzut de lege.

Prima strigare?

Șantierul naval Brăila și-au pus speranțe în realizarea investiției „Cală nave de 15 000 tdw”. Oportunitatea ei în cadrul actualei conjuncturi a reieșit din necesitatea realizării cargourilor de linie din gama 15 000 tdw pentru flota maritimă. Actuala dotare ar fi asigurată S.N. Brăila condițiile de fabricare și livrare completă a 4 bucăți pe un cargou de 15 000 tdw și o bucată cargou de 4 500 tdw prin completarea cu o serie de capacități de producție noi: cală montaj nave, platformă depozitare secții nave, hală motoare grele și agregatizări, ateliere de armare în zonă, calei, hală de alicare și grinduire secții și blocsecții, extindere capacitate de armare la cheuri.

Execuția lucrării a început în trimestrul III 1986, iar speranțele de care spuneam mai sus ar fi trebuit să fie materializate în iunie 1988, termenul de punere în funcțiune conform actului normativ de aprobare a investiției.

Acum, la începutul anului 1989, lucrurile s-au încurcat. Termenul a fost amînat pentru sfîrșitul semestrului I 1989, cînd ar trebui să intre în funcțiune întreaga capacitate. Pe hîrtie, lucrurile au logica lor: un termen care din mo-

să-ți faci datoria cu dragoste și responsabilitate

tive obiective a fost aminat. Dintr-o analiză cu inginerul Sever Trofimescu, șef birou investiții, a rezultat că logica a început să se clatine.

— Din valoarea investiției, ne referim la construcții-montaj, în doi ani și jumătate s-a realizat abia 44 la sută. Se dorește totuși, conform noului termen, ca în șase luni să se recupereze restul de 56 la sută. Să nu ne înțelegem de această posibilitate. Cel puțin deocamdată. Deși până la terminarea lucrării ar mai fi de realizat mai bine de jumătate din investiții, iar planul la acest capitol pe anul în curs este doar a treia parte din cit ar trebui realizat.

Ce se poate înțelege prin asta, ne întrebăm? Este vorba de o greșală, de o necorelare a cifrei de plan cu termenele de punere în funcțiune, este o „primă strigare” la care M.I.C.M. va reveni probabil la intervenția Centralei industriale navale Galați, renunțându-se de fapt la termenul de punere în funcțiune de la sfârșitul semestrului I al anului 1989?

În luna noiembrie a anului trecut s-a dat parțial în funcțiune o capacitate de 0,5 bucăți cargou de 4 500 tone, reprezentând 9 000 metri pătrați cală montaj și utilajele aferente puse în funcțiune. Desul de puțin dacă ne gândim la posibilitățile de a recupera în nici 6 luni restul. Și totuși, este întrebarea noastră, s-ar mai putea face ceva pentru recuperarea restanțelor? Asta, bineînțeles, în situația cînd planul ar da posibilitatea să se lucreze din plin. Și tot inginerul Trofimescu adaugă:

— Anul trecut, am avut drept de depășire a planului, însă constructorul, din lipsă de materiale, n-a reușit să realizeze mai mult decît era prevăzut în plan. Lucrările imerse și zona de transfer la cala de lansare sînt încă în stadiul de fundații. Asigurarea utilajelor tehnologice, macarale de 120 și 50 tone, fără de care nu se poate începe montajul navelor nu este fă-

cută deoarece nici pînă în prezent întreprinderea mecanică Timișoara nu a asigurat în totalitate cota de metal (120 tone țeavă). Nu s-au realizat și omologat utilajele nestandardizate (agregate hidraulice, furnizor I.U.G. Progresul Brăila). Constructorii au un ritm scăzut de lucru, față de pretențiile noastre privind respectarea termenelor. Problemele se știu, le știe și constructorul: executarea în primă urgență a protecției malului Dunării, în vederea realizării umpluturilor la cala de montaj, aprovizionarea cu piloți prefabricați pentru zona de uscat și zona de transfer a calei, asigurarea cu utilaje pentru lucrările de terasamente și a mijloacelor de transport pentru aprovizionarea cu materiale.

După cum se vede, la șase luni de la termenul de punere în funcțiune lucrările de construcții la chiar obiectul principal al investiției nici n-au ieșit din pămînt, cum se spune în limbajul constructorilor. Abia urmează faza a doua, lucrări de finisaj care necesită cantități mari de manoperă calificată.

Deci situația nu este din cele mai bune. Optimismul nu i-a părăsit însă pe cei de la S.N. Brăila. Grafice de priorități pentru constructor au fost întocmite, s-a indicat ordinea lucrărilor care pot grăbi punerea în funcțiune a unor capacități, s-a intensificat colaborarea cu întreprinderea mecanică Timișoara în realizarea macaralelor portic, s-a asigurat front de lucru și forța de muncă necesară pentru lucrările care revin Șantierului naval.

Totuși, termenul de punere în funcțiune actual este necorelat cu posibilitățile constructorului și ale furnizorilor de utilaje, cu cifra de plan înaintată de M.I.C.M. În acest sens se așteaptă o grabnică clarificare, un punct de vedere comun al ministerelor participante la realizarea acestei investiții.

OPREA GEORGESCU ■

Cu forțe proprii în vârful piramidei

Între numeroasele idei-forță ce au asigurat cale liberă impresionantelor realizări ale științei românești în ultimii 23 de ani, se află, fără îndoială, și cea prin care secretarul general al partidului, definind dialectica dezvoltării multilaterale a patriei socialiste, a cerut oamenilor de știință să abordeze cu temeritate cele mai dificile teme de cercetare, recomandându-le să fructifice cu precădere tezaurul propriu de inteligență.

Este ceea ce istoria ultimelor două decenii a dovedit la scara realității, aducînd în demonstrație uriașul potențial creator al poporului nostru, talentul, curajul, hărnicia și perseverența prin care colectivele de cercetare au izbutit să finalizeze prin forțe proprii proiecte de cea mai mare dificultate.

Din șirul acestor înfăptuiri, ce configurează marea deschidere spre cunoaștere și progres a științei naționale, vom reține de data aceasta o recentă și semnificativă concretizare a investiției de inteligență: producerea în premieră națională a cocsului cu structură orientată pentru electrozii cuptoarelor siderur-

gice. Domeniul, mai puțin accesibil publicului larg, ne obligă la câteva precizări prealabile.

Pentru realizarea oțelului în cuptoarele electrice este necesară prezența electrozilor de grafit. Aceștia au rolul de a produce arcul electric, deci de a dezvolta în interior căldura pentru topirea șarjelor de fontă. Ani la rînd, electrozii grafiți au fost aduși din străinătate în schimbul unor mari eforturi valutare. Mai apoi, ei au fost realizați în cadrul întreprinderii de produse carbunoase Slatina, dar din nou folosindu-se în acest scop cocsul acicular, soșit și el din străinătate la prețuri piperate.

În lume, cocsul acicular se produce în numai cinci țări (S.U.A., Olanda, Japonia, Anglia, R.F.G.). El se obține din reziduuri petroliere prin cocsarea și calcinarea acestora, prin diferite alte operații de mare finețe și dificultate tehnologică. Ei bine, gîndul pentru producerea în țară a unui asemenea material s-a născut cu șapte ani în urmă, cînd Ministerul Metalurgiei, adresîndu-se printr-o scrisoare Institutului de cercetare, inginerie techno-

logică și proiectare pentru rafinării din Ploiești, a deschis șirul discuțiilor în legătură cu posibilitatea producerii cocsului acicular. Nu cunoaștem conținutul acestor parlamentări, dar sigur e că pe parcursul lor a stăruit aceeași chinuitoare întrebare: pot îndrăzni românii să fabrice acest material pretențios cînd în lume zeci de țări, cu un potențial economic ridicat, nu se încumetă să atace o asemenea temă de cercetare, preferînd să achiziționeze materialul din import? Dar specialiștii ploieșteni au convenit că demersul este posibil. S-au avut în vedere nu numai argumente de ordin sentimental, nu numai dorința lor sinceră de a pune umărul unde e mai greu, ci și faptul că petroliștii români se bucură de o veche și fructuoasă tradiție, că în Prahova ființează unul din cele mai vechi și glorioase institute de cercetări.

Începutul l-a făcut un colectiv de la ICITPR încă în cursul anului 1982. Dar după cercetări preliminare, munca a devenit inter și pluridisciplinară. Au fost deschise fronturi de lucru la ICEM București, ACITPC Slatina, IPG Ploiești, IPB București. Și-au dat concursul specialiștii de la IPC Slatina, Rafinăria Dărmănești și proiectanții de la ICITPR și IPROMET București. Problema a devenit de interes și nivel național, ansamblul lucrărilor fiind coordonat de Comitetul Național pentru Știință și Tehnologie.

Au urmat, cum era de așteptat, succese neașteptate și eșecuri dezarmante, bucurii și necazuri, zile negre și nopți albe. Dar finalul acestei munci nu putea fi decît unul singur: biruința. Pasiunea este singurul orator care convinge totdeauna. În cursul anului 1988 s-au obținut primele cantități industriale de cocs acicular și, pe această bază, primii electrozi grafiți fabricați din material autohton. România a devenit, astfel, cea de a 6-a țară care produce în lume acest material. Ce înseamnă această realizare pentru economia națională? Utilizarea electrozilor și niplurilor fabricate din cocs acicular face posibilă reducerea substanțială a consumurilor energetice la elaborarea oțelurilor prin exploatarea cuptoarelor la regimuri de înaltă putere și foarte înaltă putere. Deosebit de importante se dovedesc de asemenea economiile valutare. La prețul actual al cocsului acicular calcinat (circa 500 dolari/tonă) și la un cost al calcinării de aproximativ 100 dolari/tonă, producția de cocs acicular brut pe care o vom realiza în 1989 va aduce, prin substituirea materialului de import, o economie de 12 000 000 dolari.

Realizarea prin forțe proprii a cocsului acicular reprezintă — așa să ne informeze tovarășul Mihai Florescu, ministru-secretar de stat la Comitetul Național pentru Știință și Tehnologie — una din cele mai strălucite biruințe ale științei și tehnicii românești în anul 1988. Ea dovedește o dată mai mult că totul depinde de noi, de priceperea, hărnicia și spiritul gospodăresc, că dispunem de toate condițiile materiale, politice și morale pentru a înfăptui neabătut sarcinile încredințate de partid, de secretarul său general, de a ne înscrie deplin în dimensiunile societății socialiste multilateral dezvoltate.

LIVIU TIMBUS ■

Zece minute ale unei vieți

(Urmare din pag. 1)

motoare, de 4 MW, cele din combinat. Prețul unui motor, 7 milioane lei. Repararea lui ar fi însemnat transportarea la București, la I.M.G.B., cu un trailer special: pe timp de iarnă, cu zăpadă, polei, de la peste 1 000 metri altitudine, numai drumul ar fi durat două săptămîni. În total, cel puțin o lună de întrerupere a activității liniei, fiecare zi însemnînd o jumătate de milion. „Apa cădea direct pe motor. Ca să o putem opri, trebuia să închidem vana principală, operație care durează 40 de minute: apa, însă, știam că va continua să curgă încă 20 de minute, pînă la scurgerea întregii cantități de pe conductă. 60 de minute în care tromba de apă de 4 atmosfere presiune să lovească motorul, ar fi însemnat inundarea lui. M-am aruncat asupra spărturii. Eram îmbrăcat în subă, în uzină era frig. Mi s-a tăiat respirația. Patru atmosfere la foarte puțin peste zero grade loveau în plin. Am strigat după maestrul Hebian. A venit imediat împreună cu încă patru muncitori. Cu cîteva zile înainte se vulcanizase o bandă. În apropiere, mai era o bucată de bandă de vreo doi metri lungime și 1,200 lățime. Au adus bucată de bandă; au așezat-o deasupra spărturii. Presiunea o zbura. M-am aruncat din nou peste conductă. Apa era înghețată. Suba mea șiroia. Încă din primele momente era îmbibată cu apă. Băieții au așezat cîteva dispozitive grele aflate la îndemînă. Le-au așezat pe marginea benzii; au legat-o, fixînd-o de conductă. Mă puteam ridica. Au așezat greutatea și pe centrul benzii. Apa curgea în jos. Motorul fusese scos din priză imediat după strigătul meu. Apa n-a avut timp să-i facă nici un rău. Reușisem s-o opresc.”

A stat pe spărtură, primînd în piept jetul înghețat de apă la 4 atmosfere presiune, 10 minute. „Nici n-aș fi putut rezista mai mult. Apa a continuat apoi să curgă 60 de minute. Cea adunată în fața hălei, a înghețat în zece minute, dacă ne-ar fi ars de așa ceva, am fi putut patina. Era doar 24 decembrie, iar aici, sus, la 1 120 de metri, iernile nu sînt deloc idilice. Cînd am terminat, toți eram uzi pînă la piele. Bineînțeles, nici vorbă de patinat. Am intrat în birou și ne-am dezbrăcat. Fiecare din muncitori ne-a dat cîte ceva. Unul o bluză de salopetă, altul un pantalon sau un maiieu gros. Eu am căpătat chiar și o subă. Toate uscate, neatînsse de apă. O adevărată minune! N-am vorbit mare lucru. La terminarea schimbului, ne-am dus acasă.”

Povestește calm, egal în ton, fără nici o urmă de emoție. „Nu, nu m-am îmbolnăvit. Am avut noroc. Și eu, și băieții. Am rezistat cu toții foarte bine.”

Băieții. Maistrul Nicolae Hebian, tînr secretar al organizației de bază al schimbului C, căsătorit, cu un copil, iubitor de toți pentru felul lui blînd, atent de a se purta. Înalt, solid, cu părul creț, Gheorghe Goia e cunoscut de toată lumea pentru zîmbetul său flegmatic. Marin Berindei, acum șef de echipă, tot tînr, tot neînsurat, este un moț tăcut, re-

tras, impunîndu-și autoritatea nu numai prin statură, ci și prin momentele în caracterul său coleric are motive să se manifeste. Pe lîngă ei, Ștefan Cioara, iute, mereu în mișcare, e parcă și mai pîrpîriu. Decan de vîrstă — are, doar, 35 de ani! — Silviu Donci, azi maistrul, impresionează prin pregătire și experiență profesională.

Cinci bărbați tineri, cinci destine devenite, pentru zece minute, unul singur. Pentru zece minute, numai?

Lucian Vasilache povestește calm, egal în ton, fără nici o urmă de emoție. Nu pentru că s-ar fi obișnuit cu postura de erou. Zîmbește amuzat de cuvintele directorului, „Vasilescule, te dau la „Flacăra” pe tine și pe băieții tăi, o să vă cunoască toată lumea!”

„De ce pe noi? Cînd a înghețat stăvilarul, de nu se mai putea pompa apa industrială care alimentează uzina, unul din băieții, nici nu mai știu cum îl chema, a zis „Legați-mă cu o frînghie și țineți-mă bine, să vedeți cum dau eu drumul apei”; și așa, atîrnat deasupra stăvilarului, a spart gheața cu o rangă și în gaura aia a pus dinamită. Să nu vă închipuiți că a făcut-o din bravură, ori din inconstiență. Majoritatea celor ce lucrează la noi, la combinatul din vîrfurile muntelui, sînt localnici, moți care cunosc foarte bine vitregia naturii, a iernilor de aici. Credeți că nu știa că-l va sufla viscolul, că va trebui să lupte din toate puterile să reușească, să nu fie izbit de peretele de gheață? Știa.”

În prima zi a anului 1988, sau poate, 1987, nici asta nu mai știu exact, s-a înfundat bazinul de rupere a presiunii sterilului spre iazul de decantare. Sterilul ar fi inundat Valea Ștefanei, ar fi afectat iazul de decantare și apa cu reactivi ar fi ajuns, în Arieș. Înfîi ianuarie. Tot iarnă. Tot ger. Maistrul Gavrilă Silaghi a intrat în bazinul de rupere și l-a deblocat. Și el știa exact ce riscă. Viața. În orice clipă, la debitul și presiunea din bazin putea să-l fure apa, să-l ucidă. Nici ei nu socotesc că au făcut o faptă eroică. Nu și-au făcut decît datoria.

Inginerului Cornel Nicoară, directorul general al combinatului, îi place să lucreze cu oameni tineri. Anii de profesie i-au adus experiență, nu i-au micșorat, însă, nici pasiunea, nici bucuria unei munci pe care a iubit-o din primul moment. După atîta vreme în funcții de mare răspundere, posedă o adevărată știință de a conduce autoritar. „E jale cînd se supără directorul Nicoară — zic oamenii. Da și cînd zîmbește!” Spune rar o vorbă de laudă, însă vorba aia are acoperire în aur. „Mai au multe de învățat tinerii mei colaboratori. Un lucru însă pot spune despre ei cu siguranță că aici nu mai au nimic de învățat. Băieții ăștia nu stau deoparte, nici nu așteaptă să fie îndemnați ca să intervină atunci cînd e greu. Pentru ei, combinatul nu e un simplu, un oarecare loc de muncă, e chiar „locul lor de muncă”, modul lor de a-și câștiga cîștigul și demn existența. Cine înțelege asta, înțelege exact și semnificația și valoarea actelor lor.”

Nu încep în ordinea importanței, dar, ce ar fi o așezare fără flori și copaci?

Primarul din Pitești are în grija sa sutele de mii de flori și rotația lor, care transformă municipiul trei sferturi din an, într-o grădină înmiresmată. În schița profesională este marcată, grafic, înaintarea fiecărei zile, pentru că Nicolae Zevedei, fost maistru constructor, știe să așeze schelele celor 2000 viitoare apartamente alături de cele 2450 existente — realizarea anului trecut.

Nicolae Zevedei și cei mai apropiați colaboratori au mereu cîte o soluție pentru mai buna aprovizionare și desfacere a mărfurilor în magazine. În curînd vor fi în oraș 8 piețe moderne. De cîteva săptămîni s-au turnat betoanele pieței agro-alimentare, care va avea în centrul său și o fabrică de mincare, cu posibilitatea de a pregăti zilnic 15.000 de porții.

Primul secretar al comitetului municipal de partid Pitești se oprește în fața spitalului cu 500 de paturi, săli de operații și cabinete pentru orice boală a copilăriei. Am intrat într-un palat și dacă n-ar fi fost lacrimile, spaima de injecții, durerea post-operatorie, pustimea ar fi trecut de la o stare de incintă la alta. În vizită, subsemnata preluă această trăire pentru frumos, pentru tehnica medicală, pentru armonie și educație estetică. Să nu vi se pară surprinzătoare această alăturare dar pereții spitalului sînt ca o expoziție de artă. Cei mai talentați copii din județul Argeș au dăruit spitalului selecția strădaniilor lor, desene care vin către noi ca un dus revigorator de simplitate, naivitate neprefăcută, bucurii simple, care ne emoționează adînc.

Nicolae Zevedei și medicul Constantin Capătă, directorul spitalului de pediatrie, au alte preocupări decît să descifreze sensurile unei expoziții, într-o lume a halatelor albe. Zona din jurul spitalului va fi reconstruită pentru a se ridica întregul perimetru la valoarea deosebită

a așezămîntului medical. Maistrul constructor — dirigintele acestui șantier — asigură încă o dată: „Termenul de dare în folosință va fi cu rigoare îndeplinit”.

Pe străzile orașului, deși nu-mi este sete, tovarășul Zevedei îmi oferă un suc din fructele de pădure de la Băiculești, o așezare la 30 km de Pitești. O minune, după expresia sa și după gustul meu. Dintr-o dată pune deoparte paharul, se întuneacă la față și intră în vorbă cu un cetățean care a aruncat mucul de țigară și pachetul gol în mijlocul unui rond pregătit pentru flori, pînd „obrazul” străzii.

— Așteptăm să ne ajutați, nicidecum invers!

Trecătorul se scuza destul de nedebaci și, din blugișala sa ca

va camioane cu mobilă. Așa aflu că în viața sa de activist, de 13 ori a împachetat mobila, mutîndu-se dintr-un loc în altul. Ultima dată, a transportat lucrurile familiei sale de la Curtea de Argeș la Pitești.

— M-am despărțit cu regret de locul unde 10 ani am fost secretar și primar dar în Pitești am găsit aceeași inimă argeșenă. Orelle zilei ar trebui dublate acum pentru că răspunderile au crescut de cinci ori. Acesta e raportul numeric între populația din Curtea de Argeș și cea din Pitești.

Mergem dintr-o parte într-alta, în cîteva locuri pe care vreau să le văd după 2 ani și 8 luni de cînd Nicolae Zevedei este „piteștean”. Cu ajutorul întregului oraș, s-au deschis străzi aliniate de blocuri cu multe

prin contracte ferme, pune la dispoziția județului Argeș 20.000.000 fire de răsaduri și trimite la export peste 80% din cele 6000 tone de legume proaspete. Nici nu-mi pot închipui sfîrșitul unei asemenea munci care trebuie să pună, pe „picior” 20.000.000 de plîntuțe. Noi avem pe balcon două, trei și cu greu le vedem împlinindu-se. Roșiile, deși crescute în seră, au aroma și culorile vii ale primăverii, pentru că soarele a fost neobișnuit de generos în ianuarie.

45% din întreaga producție de mere a țării este trecută în fiecare an în dreptul județului Argeș, lui revenindu-i plăcuta îndeletnicire de a fi furnizorul multor țări ale lumii cu aromatele fructe de „aur”. Institutul din Pitești, cu renumitul

șerlas de calitate; apoi se întocmește devizul și se stabilește termenul precis de livrare. Cele mai pretentioase operațiuni la motor, reviziile delicate, reparațiile după accidente nefericite, se încredințează asilor profesioniști, pentru că Ion Bălașa ca un expert cunoaște valoarea, se bazează pe muncă și autoritate. Printr-un sistem de televiziune cu circuit închis poate controla în orice moment întreg Service-ul. Se poate lucra, la capacitatea totală, deodată la 100 de autoturisme. Ion Bălașa este pe punctul de a definitiva noul sistem informațional, care va indica timpul real de lucru pentru fiecare operațiune în parte, înlăturînd subiectivismul, comoditatea sau lena.

Am plecat la prima oră a zilei prin Pitești cu tovarășul Nicolae Zevedei și s-a lăsat amurgul fără ca toate punctele de pe agenda de lucru a primarului să fi fost bifate. Ne oprim la un telefon (se scuza față de mine) și o anunță pe soție că va întîrzia la masa de seară, se interesează ce notă a luat la primul examen feciorul care e la facultate în Pitești, dacă a sunat celălalt băiat, studentul din București.

La ora cînd încep audiențele, 50 de piteșteni îl așteaptă pe primar cu 50 de probleme de interes personal și general. Unele se pot rezolva pe loc, altele au nevoie de cîteva zile pentru a li se găsi soluționări corespunzătoare. Conciziunea este mai rar o caracteristică a celor înscrși la audiențe, dar primarul ascultă și dialoghează cu multă răbdare și înțelegere pentru cei din fața sa.

Nu știu care alt verb este mai solicitat, în acest cabinet, în întregul oraș decît a lucra. Cu spor și cu folos, alături observațiile unui martor ocular o biectiv al unei zile obișnuit, pentru un oraș. Iar timpii de conjugare ai verbului se succed cu viteză trăirii noastre — de la persoana I singular la a III-a plural.

CARMEN DUMITRESCU

Orele orașului, orele primăriei

și din rapiditatea gestului petrecut, nu-i greu de înțeles că pentru unii strada e loc viran. — Mai sînt și dintre aceștia! Nu-i lăsam însă în pace!

Nicolae Zevedei crede că un primar, care un timp a fost maistru constructor, trebuie să înțeleagă așezarea de care răspunde într-o continuă verticală a înfrumusețării. Cartierul Tudor Vladimirescu, Nicolae Bălcescu și Eremia Grigorescu, de curînd aliniate la cotele civilizației urbane moderne, sînt cele mai potrivite pentru asemenea gînduri. Locatarii observă mereu, cu plăcere, cîte un amănunt estetic. Cine are înscrisă în celula sa chemarea pentru frumos găsește, unde nu te aștepti, elemente de înnobilitare a peisajului cotidian. Primarul din Pitești face parte din această familie de spirite și pe unde a trecut a lăsat ceva din ființa sa.

Lîngă noi se descarcă cîte-

etaje, elegante și bine împărțite pentru comoditățile traiului. Termoficarea a fost extinsă; debitul de apă a crescut substanțial prin realizarea aducțiunii de 1000 mm de la stația Budeasa. Mirosul plinii calde e cel mai fin parfum, mai ales cînd i-e foamă. În noua fabrică se frămîntă și se coc, în 24 ore, 31 tone de făină. Fabrica de miceli produce din plin iar ciupercăria e în gestație. Șapte mil de apartamente, din cartierul petrochimicilor, se încălzesc, printr-o soluție simplă ca tot ce-i ingenios, recuperînd căldura de la instalațiile proprii. Baza nautică din Bascov are publicul său obișnuit. Tinerii se antrenează după efortul depus la construcția și amenajarea perimetrului clădirii.

Piteștiul este înconjurat de un brîu de 500 ha mănoase, pămînt numai al legumelor și fructelor. Întreprinderea de producere a legumelor din Pitești,

centru din Mărăcineni, este coordonatorul activității pomiculturii din întreaga Romînie prin proiectele pentru plantațiile tinere, prin metodele pentru combaterea dăunătorilor, prin experiența sa valoroasă. Am lăsat la urmă, dar nu în ultimul rînd ca importantă, o cifră-cheie. În 1988 s-au cules 40 tone de mere, unul și unul, de pe fiecare hectar înzestrat cu acest minunat fruct.

Orașul autoturismului Dacia are o stație service în Bascov. Ea funcționează la parametrii destoiniciei recunoscute a maistrului Ion Bălașa. După ce a fost unul dintre valorosii tehnicieni la Colibași, după ce a condus service-ul Dacia din Algeria, Ion Bălașa a organizat stația din Bascov pe principiul real — „clientul, prietenul nostru”.

De la intrare, fiecare este înțîmpinat cu politete, ascultat cu simțămînt, repartizat unui me-

Și totuși, cum se poate lupta mai eficient împotriva epidemiei de rugină care, ca un cancer, insidios și tenace, roade celelele metalice ale caroseriilor autovehiculelor, chiar cînd acestea strălucesc încă de tinerete și frumusețe? Cam așa s-au întrebat specialiștii de la Institutul de Cercetare Științifică și Inginerie Tehnologică pentru Industria Construcțiilor de Mașini — ICTCM și asta, nu la un taifas oarecare, ci cu creionul în mînă, schițînd deja traseele unei noi scheme tehnologice. Răspunsul concret și definitiv a venit acum cîteva luni, cînd la Întreprinderea de Autoturisme Pitești a intrat în funcțiune o modernă linie automatizată pentru protecția și finisajul caroseriilor, dotată cu sisteme computerizate de supraveghere, comandă și control. Ea a permis implementarea unor tehnologii de vopsire de concepție românească, menite să garanteze o protecție îndelungată la coroziune și totodată să crească spectaculos productivitatea muncii. Performant și cu o funcționare de ceasornic, procedeul original românesc a deschis poarta și altor uzine. O linie tehnologică similară este în montaj pentru autoturismele de teren ARO, o alta în probe pentru protecția Daciei 500, se preconizează construirea unor fluxuri din aceeași familie la Întreprinderea Autobuzul și la cea de autocamioane din Brașov.

De fapt, ce toaletă mai specială au gîndit să facă cercetătorii români Dacilor, pentru a le îmbrăca într-un „blindaj” cit mai eficient în calea microbului năpăstos al ruginii?

„Degresarea și fosfatarea, după o formulă nouă, se desfășoară automat, prin aspersie, caroseria fiind biciuită de jeturi sub presiune în timpul călătoriei ei prin tunelul cu 9 zone distincte, explică șeful de atelier Gheorghe Teodorescu. Se realizează astfel o bună aderență a straturilor de vopsea, chiar și în situația unor solicitări mecanice severe, cum ar fi loviturile, vibrațiile, zgîrîturile. Linia de grunduire cataforetică asigură depunerea unui strat compact și uniform de grund pe toate suprafețele interioare și exterioare ale caroseriei. Executată astfel, această operație reprezintă prima garanție a rezistenței la coroziune a tuturor componentelor. Procedeul modern de aplicare a vopselei la 70 de grade și în câmp electrosta-

tic, conduce la o egalizare perfectă a suprafețelor, chiar și a microdefectelor. Vopsirea finală, lăcuirea, se execută de către roboți, care, prin pulverizare centrifugală, creează o boare fin dispersată de email atrasă electrostatic pe suprafața autoturismului. În locurile ascunse ale caroseriei, supuse preferențial la coroziune, se aplică straturi de insonorizare rezistente la lovituri și, suplimentar, se pulverizează acum și ceruri de conservare. O instalație demare randament injectează cordonare de etanșare în porțiunile de îmbinare a subsansamblelor, acolo unde ar putea pătrunde apa și praful. Iată deci, cîte baraje se așază în calea ruginii. Un sistem informațional centralizat cu 3 calculatoare supraveghează desfășurarea procesului și auto-

peste 4000 de tone, întinse pe circa 20 de mii de metri pătrați, execută conștiincios și exact, sub privirea electronică a calculatoarelor, 700 de operații tehnologice făcînd toaleta unei Dacie la fiecare 2 minute astfel ca ea să fie nu numai arătoasă ci și imună cit mai mult timp la boala ruginii. Cea mai mare și mai complexă linie automatizată din industria țării! Repeta-tele ancorări ale caroseriilor de colții podurilor rulante, plutirea lor ghidată de brațele omului, scufundările în băile cu substanțe și vopsirile manuale, sînt înlocuite de circulația lină a mașinii, ca pe autostradă, prin fața roboților, tunelelor, automatizărilor, cu oamenii pe post de supraveghetori lîngă display-urile computerelor. Cercetătorii în construcții de mașini au conju-

performanță și concepție modernă”.

Și lată că, sprijinindu-se pe propriile idei, fără să aibă la îndemînă nici un model, ICTCM-istii au conceput această fază de mare rafinament științific, absolut competitivă cu liniile similare ale unor firme de anvergură. Specialiștii italieni și austrieci care au vizitat instalația „made in Bercești” i-au bătut pe umăr cu admirație și au rostit un singur cuvînt: perfect! „Noi spunem că nu e rău, fiindcă deja avem în minte o serie de îmbunătățiri ale procedurii”, precizează inginerul Gheorghe Teodorescu. Cine crede că e vorba doar de un joc al polilor plus și minus se înșală. Pentru obținerea calității ireproșabile a peliculei, cercetătorii au gîndit luni de zile la

rut și în timpul modelării procesului în laborator, și în instalația pilot, ba chiar și în timpul desfășurării probelor tehnologice, cînd, de exemplu, aproape o lună s-a spălat linia de vopsire cu apă demineralizată pentru a înlătura orice urmă de praf. Acolo, lîngă primele bătaie ale inimii instalației, am găsit formula optimă de reglare a temperaturii în cuptoare și am descoperit o nouă anatomie a supapei de admisie din pompele de injecție la 300 de atmosfere a masticului. Într-un asemenea labirint de circuite de reglare, roboți și parametri riguroși ca într-o rețetă de farmacie, soluțiile nu se întesc ca la tir, punct ochit, punct lovit. Ne obișnuisem însă să venim în fiecare zi la institut cu o idee nouă în servietă. Aceste modernizări au făcut o transfuze de tinerete fabricării Daciei noastre, ferind-o de rugină bătrîneții”.

„Tovarășe inginer Gheorghe Teodorescu, am înțeles că noua tehnologie de protecție închide portierele în fața ruginii, întîrziînd momentul cînd ea devine călătorul nedorit din autoturismul nostru. Ce înseamnă de fapt întreținerea corectă de care aminteați, căci atitudinea automobilistilor oscilează între a sta permanent cu pensula cu teroson în mînă și resemnarea în fața virusului ruginii, care oricum va începe să se hrănească cu caroserii?”

„Anual se impune inspecția părților de sub caroserie și de sub aripi și rețușul cu insonorizant a dislocuirilor materialului de protecție în urma loviturilor pietrelor. Acolo unde se produc zgîrîturi, se va aplica imediat o peliculă de vopsea căci, dacă apare germele de coroziune, procesul distructiv nu mai poate fi stopat. O dată la 2-3 ani se va aplica un nou strat de insonorizant pe zonele de sub caroserie și se vor completa cordonanele de etanșare la asamblările aripilor. După 3 ani se va refăce conservarea și în suprafețele închise, introducînd lichid de protecție în praguri, lonjeroane etc. Nu trebuie neglijată îndepărtarea apei și condensului de sub covorașe, căci ele atacă podeaua. Noul procedeu automatizat de vopsire și aceste măsuri elementare de întreținere vor prelunge tineretea plină de sănătate a autoturismelor”.

FLORIN CONDURĂTEANU

Lupta împotriva ruginii începe de la polul negativ

risează pornirea unei faze numai cînd s-au atins parametrii prescriși. Sistemul de televiziune în circuit închis este un alt paznic exigent al derulării tehnologice. Tot procesul curge alert, automatizat. Singurele operații efectuate parțial de muncitori rămîn vopsirea intermediară și etanșarea, unde se impune aprecierea ochiului omenesc. Productivitatea muncii crește cu 200%, iar calitatea peliculei prezintă un înalt grad de constanță căci nu mai intervin erorile umane. Rezistența la coroziune a autovehiculelor înregistrează și ea un salt important. În urma protejării prin procedeele existente, rugină își putea face simțită prezența după 1-3 ani. Noua tehnologie garantează că petele de rugină nu pot apărea înainte de 5 ani, iar străpungerile tablei după 7 ani, bineînțeles în condițiile unei întrețineri corecte”.

La uzina piteșteană, în vecinătatea liniilor de vopsitorie construite după licența unei firme de reputație, a crescut ca din pămînt o instalație ca o bijuterie, robotizată și automatizată, cu 98% utilaje românești, plămădită în totalitate de mințile specialiștilor noștri. Numeroase mașinării în greutate de

gat verbul de mare actualitate „a moderniza” într-o convingătoare gramatică a faptelor.

În acest lanț de finețuri tehnologice, realizarea de ultimă oră, de top mondial, aplicată doar de puține firme în lume, este, fără doar și poate, grunduirea cataforetică. Ea reprezintă principala metodă de profilaxie împotriva îmbolnăvirii de rugină, cea care prelungeste de fapt viața autovehiculului. Legarea caroseriei la polul negativ, catodul cîmpului electric existent în baia de grund, permite utilizarea celor mai moderni polimeri folosiți în omogenizarea peliculei anticorozive. Față de „îmbăierea” anaforetică, sporul de calitate al protecției este de 80%. În comparație cu clasică scufundare în bazinul de grunduire fără ca acesta să „fie pus în priză”, saltul este asemănător cu cel de la socotoarea cu bile la computer. „Marii producători, cînd fac reclamă ultimelor modele de autovehicule, includ și protecția prin grunduire cataforetică în lista caracteristicilor de bază, alături de viteză, putere, consum, demaraj, spune Gheorghe Teodorescu. Este unul din indicatorii cei mai convingători de

pompele din buzunarele „disciplinei”, prevăzute să asigure agitația și omogenitatea băii. S-a pus la punct un sofisticat sistem de reglare, căci depășirea doar cu patru grade a temperaturii însemna coagularea soluției de grund și transformarea ei într-o maioneză tăiată. Un adevărat rinichi artificial, plămuit de mîntea lor, filtrează prin electrodializă ionii de fier, potasiu, musafiri nepoftiți în cuvă, iar o serie de membrane semipermeabile au fost școlarizate să stoarcă doar apa din amestec fără să permită nici o pierdere de grund”.

„De la ce idee a pornit concepția liniei automatizate de vopsire? O tehnologie de asemenea complexitate nu putea să se sprijine doar pe scînteia unei singure idei, ci pe miile de gînduri ale inginerilor Cornel Iliescu, Ilie Szilagyi, Anghel Popescu, Traian Neamtu, ale proiectantului Mălăescu Constantin și colegilor lui din institut, spune Gheorghe Teodorescu. Acestea s-au însumat cu soluțiile specialiștilor din cele 20 de uzine furnizoare și cu inițiativele și participarea Întreprinderii de Autoturisme Pitești, adevărată câmpioană a acțiunilor de autoutilare. Rezolvările au apă-

Tăranii din Ghercești și Ungureni sint renumiți crescători de animale și, în general, mari „exportatori” de lapte și brânză pe piețele Craiovei. Drumurile Băniei erau și sint bătute ades de „brinzarii” din Ungureni și Ghercești iar nelipsitele lor cobilițe de pe umăr funcționează ca un fel de ecluze prin care laptele celor două sate coboară o treaptă spre cămile orașenilor.

Acum zece ani cînd a venit aici Gorgoteanu Elisaveta, localnicii își dădeau coate: „avem un primar cu codițe!” De altfel, cele dintîi amintiri ale primarului cu codițe venit să demonstreze că nu diferența de gen este hotărîtoare în conducerea unei colectivități ci inteligența, pasiunea, dăruirea și mai ales știința subtilă a colaborării cu oamenii, sint legate tot de o întîmplare cu substrat... zootehnic. Tocmai făcuse un tur al hotarelor cînd zări, la marginea unui lan de porumb, o bătrînă în jurul vîrstei de o sută de ani care abia stăpînea o vacă să nu intre în lan. „Să nu lași vaca în porumb!” — i-ar fi spus atunci primărița, mai mult ca să intre cu ea în vorbă. „Da tu cine mai ești, fato?” — s-a oțărît bătrîna de o sută de ani. „Sint noua primăriță”. „Bine că spusăși, foto, că acu puneam ciomagul pe tine!”

Imaginea acestei bătrîne pascînd o vacă pe dealurile Ungurenilor a devenit pentru noua primăriță un fel de simbol al pămîntului și al oamenilor între care a venit să muncească. Și-a făcut rost de fotografia Ioanei Pucă — așa o chema pe bătrînă — și a ținut-o sub sticla de sub biroul primăriei de-a lungul celor zece ani, pînă acum. De cite ori se afla în clipele de cumpănă dinaintea unei decizii importante, se uita la bătrînă și lumina impresionant de vitală din ochii ei îi dădea putere. Cînd a murit Pucă Ioana, trecuse cu cîțiva ani peste sută și a lăsat cu limbă de moarte fiului acest testament: „Să nu dai vacile din băta-

tură, să nu le vinzi, să nu le tai că și din mormînt te vîd!” Sint cuvinte care spun totul despre oamenii acestor pămînturi. Prezența aproape totemică a animalului în gospodăria unei familii țărănești este — poate mai mult decît o tradiție — expresia vie a statorniciei și primordialității noastre agrare.

Sub sticla biroului din primăria Ghercești se mai

Între scripte și fapte — semnul egalității

Fotografie de ELENA GHERA

Toți recenzorii care au efectuat anul acesta recensămîntul pe raza comunei Ghercești au lăsat de specialitate, prezentînd astfel garanția morală și profesională. Paralel cu recensămîntul, comisia de verificare pe sectoare și comisia comunală au efectuat și ele supracontroale nedepistînd însă nici un caz de incorectitudine sau necorelare între cifrele registrelor și situația reală. Ceea

exact în ce măsură creșterea efectivelor de animale, ridicarea continuă a indicelui de natalitate, sporirea producțiilor de lapte și lînă, și în general a randamentului pe animal, depind de asigurarea bazei furajere a unității. În acest sens, C.A.P. Ghercești are o suprafață de o sută ha cultivate rațional, în atenția conducerii stînd permanent problema fertilizării acestor pajiști.

află, alături de fotografia bătrînei, și publicația dată de Comisia județeană de recensămînt pe care primărița Gorgoteanu Elisaveta a discutat-o cu cetățenii în toate implicațiile ei. De altfel, înaintea pornirii acțiunii, biroul executiv a convocat deputații și comitetele de cetățeni pentru a face împreună un pre-recensămînt estimativ. Există, în acest sens, la nivelul Consiliului popular o evidență strictă a animalelor în registrul agricol, actualizată continuu, în colaborare cu medicul veterinar, pentru a fi corelată cu modificările survenite în teren și a pune astfel semnul egalității între scriptic și faptic?

ce nici nu e de mirare într-o astfel de zonă în care numele unor crescători de animale ca Becu Florea, Tita Ilie, Avram Elena, Becu Ion, Băluță Florea, Petriță Matei, Triță Matei, cu toții trecuți de 75 de ani, nu poate fi asociat decît cu cînstea și responsabilitatea civică, — ceea ce a și făcut ca Ghercești să se numere printre primele localități din județul Dolj în care s-a încheiat recensămîntul. Lucru confirmat intru totul de Afrim Valerian, activist la Consiliul Popular Județean.

În Ghercești există două cooperative agricole care au fuzionat recent. Matei Ana, președinta cooperativei reîn-

Există de altfel o corelare strînsă între zootehnie și recolta cerealiară, creșterea efectivelor de animale depinzînd inclusiv de sporirea continuă a recoltelor — adevăr care s-ar putea traduce, parafrazînd un cunoscut proverb, astfel: spune-mi ce recolte ai ca să-ți spun ce animale crești! Producțiile bune obținute în ultimul an la grîu, au dat posibilitatea cooperativelor (ca să dăm un singur exemplu) să crească un număr mai mare de păsări. Ei au luat 6 kg grîu pe normă realizată, cei ce-au muncit fiind astfel răsplătiți cu 1 800—2 000 kg de persoană. În aceste condiții, achizițiile de carne sint asigurate,

numai la începutul lui 1989 preluîndu-se de la cetățeni peste 400 kg carne de pasăre. În cele 889 de gospodării ale populației au fost crescute 1 101 bovine (din care 709 vaci și 47 juninci), 903 ovine, 231 caprine, 775 porci, 11 241 păsări și 253 familii de albine. Practic, fiecare gospodărie are, pe lîngă cele 475 de capete ale fermei de bovine și cele 828 ovine, vacă, porc, oaie, capră — ceea ce corespunde într-un total prevederilor planului de dezvoltare intensivă a zootehniei. Mai mult decît atît, efectivele de animale au crescut de la un recensămînt la altul: bovinele cu 0,7%, ovinele cu 1,2%, păsările cu 2%, porcii cu 0,5%, iar caprinele cu... 62%, dintre crescătorii de animale remarcîndu-se Iordache T. Marin, Vilceleanu Ion, Triță Constantin, Pucă Maria din Ungureni și Mogoșanu Dumitru, Brîndușă Ilie, Mandă Titu (care ține acasă 15 vaci!). Din Ghercești au „curs” spre cisternele întreprinderii de industrializare a laptelui peste 1 200 hectolitri de lapte, „un vagon întreg” — cum spune primărița Gorgoteanu Elisaveta.

Așezate între dealurile blînde ale Doljului ca înt-un leagăn binecuvîntat, Ghercești și Ungureni își aduc, după puterile lor mereu sporite, contribuția la dezvoltarea zootehniei noastre, una din ramurile de bază ale economiei naționale — sector a cărui pondere va trebui să ajungă la 46—58 la sută din totalul producției agricole. Oamenii acestor locuri, devotați prin tradiție străvechii ocupații a creșterii animalelor, ridică în lumina nouă a necesităților timpului ceea ce știau ei să facă mai bine dintotdeauna și dacă recensămîntul din acest an s-a desfășurat exemplar în acest colț de țară, aceasta nu e decît o premisă certă că măsurile care vor fi luate în vederea dezvoltării mai accentuate a zootehniei vor avea un temei real, asigurînd dezvoltarea agriculturii noastre pe întreg ansamblul ei.

ION ZUBAȘCU ■

Dacă alții or fi fost căpitani la 15 ani, Grigore Gavrîlă a izbutit în schimb ca la 11 ani să fie stăpîn pe o mică avere alcătuită, cel drept, numai din două oi, dar cu perspectiva de-a avea o turmă adevărată.

În casa părintească, zice el, erau șase copii iar tatăl și mama, Alexandru și Anica, n-aveau decît un pogon, mare și lat. Oricît ar fi tras de pămîntul acela, n-aveau cum să-l facă să fie mai întins. Cînd se adunau cu toții să mîncească și se așezau în jurul mesei mici, rotunde, în tinda casei, din cînd în cînd le era dat să audă: „taică, alegeți-vă o meserie că altfel, vedeți și voi, e greu!”. Cînd a terminat clasele primare, Grigore Gavrîlă a intrat ca ucenic la patron, la un măcelar din Tirgoviște. Invoiala era ca el să primească 2000 de lei pe an, mîncare și îmbrăcăminte. După patru ani a ieșit practicant iar după încă unul ajunsese meșter calificat, „cu drept de-a profesa în brînsă”. Însă chiar de la sfîrșitul primului an de învățătură a meseriei, cînd s-a trezit cu banii în mînă, a putut alege două oi din turma patronului, a plătit pentru fiecare cite 300 de lei și le-a dus apoi în satul lui, Ulmi, aflat la 6 kilometri de Tirgoviște. Din ele, fără să mai cumpere vreuna, a prînsit 40 de oi pînă cînd Grigore Gavrîlă a împlinit 20 de ani și a fost luat în armată, în 1943. Și cum la război, e știut, nu toți luptă în linia întîi, el a fost chemat să-și facă datoria ca măcelar în Divizia 1 care blindate. În toamna anului 1944 a urmat îndeaproape

frontul pînă la Carei, apoi a fost trimis înapoi la Tirgoviște, unde a lucrat tot pentru armată, cumpărând vite, le tăia, făcea mezeluri. În '45, după desconcentrare, a fost împroprietărit cu un pogon și pentru că tot atunci se căsătorise, nevasta aducînd și ea, ca zestre, un pogon, s-a gîndit că nu i-ar lipsi mijloacele de a-și reface turma risipită în anii războiului. Și-a

slabe, Grigore Gavrîlă poate să spună că o fi știut el meșteșugul tăierii vitelor, dar spre deosebire de alții mai tineri, care ar vrea doar să le taie, lui i-a plăcut să le și crească. De cinci ani și-a ridicat o casă mîndră, printre cele mai frumoase din Ulmi, dar dragostea pentru animale nu s-a stins în bătaura lui nici după ce, zidind casa aceasta, a simțit că i se

debitat, foarfeci și ghilotine de tăiat metal, încît ar fi o jucărie să facem și scule de felul acesta, care ne-ar ajuta foarte mult”. În ce-l privește, fiindcă nu se poate lăuda cu ce nu-i aparține, recunoaște că a cumpărat obiectul tot de la un țăran, din alt județ. Și zice că e foarte mulțumit de această unealtă. Cît spune el cîteva vorbe, a și tocat, mărunt de tot, un sноп de co-

zîlnic, iar din contractele încheiate cîștigă anual aproape 100 000 de lei. Și nu e singurul care muncește și se bucură astfel de munca lui, în această comună. Vicepreședintele Consiliului popular, Elena Vintilă, adaugă alte nume: Ion Dumitrică II, cu 25 de vaci, Gheorghe Bălăceanu, cu 10 vaci și 15 porci, învățătorul Gheorghe Ene, cu 35 de oi, Ion Păun, cu 25 de capre, Ion Sanda, Vasile Negulescu și Ilie Popa cu cite 30 de oi. Nu întîmplător, comuna a livrat în 1988, la fondul de stat, 3 200 hectolitri de lapte. Cît privește ajutorul dat de conducerea comunei, iată ce ne spune primarul Marian Bărboiu: „Fiecare dintre cei ce contractează mai mult a primit repartii pentru subprodusele Fabricii de spirt, de unde poate lua zilnic cel puțin 1 000 de kilograme borhot. Fabrica de lapte, tot din Tirgoviște, îi ajută să facă rost de tîrîșe pentru vitele lor. Noi, primăria, îi ajutam redistribuînd viteii la alte gospodării din comună sau la C.A.P. Vara, după culesul orzului și grîului, le repartizăm anumite suprafețe pentru cultura a doua, pentru porumb-siloz. În plus, cei ce se înscriu la contracte cu cantități mai mari sint scutiți de taxa pentru pășune și tot gratuit primesc paie, de la C.A.P., pentru așternut și pentru hrana vitelor”.

Zice Grigore Gavrîlă: „Dacă ieși din casă și nu simți pe-aproape suflarea animalelor, parcă te ia cu frig!”.

D. CONSTANTINESCU ■

La Ulmi, la oameni bogați, adică vrednici

sporit singur aceste mijloace cosînd și luîndu-și partea de fin cuvenită de la I.A.S.-ul care fusese înființat în comună, cîțiva ani mai tirziu, astfel încît pînă în 1960 ajunsese să aibă 100 de oi și 10 vaci. În '62 s-a înscris în cooperativa agricolă și fiind cunoscut că nu este el omul care să semene un bob fără să știe că ies măcar două, a fost chemat să lucreze ca brigadier. Dar după opt ani a făcut cerere și i s-a aprobat să treacă la zootehnie. A fost și cioban, zice el, și responsabil de stîină, iar despre felul cum a făcut aceste munci pînă mai încoace, spre anii de pensie, înțelege să vorbească fără trufie, dar nici ocolind adevărul: „Am dat producții și nu va da nimeni o producție de 46 litri de lapte de la fiecare oaie!”.

La 67 de ani, dacă privește în urmă, la viața lui, la anii care au trecut ca un șir de oi cînd mai grase, cînd mai

deschide o ușă spre o viață înțeleasă și trăită altfel decît fusese obișnuit. Acum, zice el, are 8 bovine, 30 de oi, 6 porci. Iar acest inventar umblător e păzit de trei ciini mari, ciobănești: Boboc, Haiduc și Oțelea. Ultimului i s-a ales acest nume pentru că se pripășise pe lîngă halele oțelăriei din Tirgoviște și de acolo a fost adus de Marin Opincaru, ginerele lui Grigore Gavrîlă, care lucrează ca electrician la Combinatul siderurgic. Sub privirea îngăduitoare a celor trei paznici, Grigore Gavrîlă ne arată o tocătoare de coceni despre care nu s-ar zice că-i mare lucru: un cadru metalic pe care se poate mișca o lamă bine ascuțită, prinsă la un capăt într-un ax iar la celălalt capăt avînd un minier. „E curios cum nu s-a gîndit nimeni să fabrice așa ceva, zice Grigore Gavrîlă, că doar n-ar fi deloc greu. Facem atîtea mașini de

ceni. Nici nu e nevoie să toace mai mult de 10 snopi ca să le dea vitelor să mîncească dimineața sau seara. Iar operația asta nu-i răpește decît maximum 10 minute. Ceea ce este foarte important, fiindcă munca zilnică a lui Grigore Gavrîlă se desfășoară, cel puțin între anumite ore, după un program bine stabilit. Bunăoară, în fiecare dimineață el merge la Tirgoviște și de la Fabrica de spirt de acolo aduce cu căruța cel puțin 1000 de kilograme de borhot de cereale, în primul rînd de porumb. E drept însă că în gospodăria lui Grigore Gavrîlă ajută la muncă, de fapt, toată lumea. Adică și nevastă-sa, Maria, și fata lor, tot Maria, care în restul zilei lucrează la Cooperativa agricolă de producție.

În totul, de pe urma acestei munci, familia lui Grigore Gavrîlă reușește să-și producă singură o bună parte din ceea ce se află pe masa ei,

Eminescu despre:

CUZA VODĂ ȘI VREMEA LUI

1 ianuarie 1870. Insoțit de I. Nastasi și V. Burlă, M. Eminescu, pe atunci student la Viena, face o vizită fostului domnitor Alexandru Ioan Cuza la Döbling. Studenții sînt foarte bine primiți. Pentru Eminescu Alex. I. Cuza personifica unirea românilor.

18 martie 1877: „Domnia lui Vodă Cuza e istoricește cea mai însemnată de la fanarioți încoace...”

12 februarie 1880: „Astăzi patruzeci și cinci de ani mi s-a născut în București și în țară. O conspirație se urzise în contra lui Vodă Cuza, care n-ar fi izbutit nici cînd dacă o seamă de naturi criminale, care spre rușinea țării și a oștirii, făceau parte din puterea armată, n-ar fi ridicat cu lașitate mina lor nelegiuită contra Domnului țării. Mișcare care purta în fruntea-i stigmatul trădării de Domn, a unui dintre domnii cei mai patrioți din cîți au fost vreodată în țările Dunării române, cată să aibă în caracterul ei întreg sămînța unor rele și mai mari”. Și M. Eminescu dezvoltă în continuare teza sa asupra nefericirilor aduse de liberalismul român.

18 martie 1881. Eminescu scrie de generalul Leca, în 1866 colonel în garda personală a lui Al. I. Cuza. „...Nu e tot astfel cazul cu d. general Leca. Gura care ar fi putut să-l ierte e închisă pentru todeauna; mina care i s-ar fi putut întinde cu prietenie și milă, ca odinioară, se preface în țără. Să se țină bine minte că Vodă Cuza a iertat prin viu grai și în scris tuturor... absolut tuturor, numai colonelului Leca și altor citorva nu; nu pentru el personal, ci pentru pata pe care acesta a pus-o pentru vecii vecilor pe steagul țării. E unicul caz în istoria românilor. Au căzut Domni prin rebeliune fățișă a poporului sau a armatei, au căzut prin amicii lor fățarnici; nici un Domn român, absolut nici unu n-a căzut prin trăda-

rea strajei domnești; orice strajă, chiar adversară Domnului, pe cît era strajă au privit în unsul lui Dumnezeu pe oaspetele credinței ei, și oaspeții sînt sfinți chiar pentru popoarele cele mai barbare, necum pentru cele civilizate.

Noi nu vorbim pentru fostul colonel de vinători. Ne-am feri chiar de-ai pronunța porecla pentru că o sumă de oameni cumsecade suportă fără vină inconvenientul de-a avea aceeași poreclă. Apoi acest domn nu ar fi nici în stare să ne priceapă. Cît de departe este de a ști izolarea și retragerea ce i se cuvine ne-a dovedit o scrisoare publicată de d-sa în „România liberă”, prin care se pune la dispoziție un om ce-l calomniase, cum pretindea. Ei bine, fostul colonel de vinători își închipuiește încă, că există, nu în România, dar în universul întreg, de la Polul de nord pînă la cel de sud și în curmezișul celor două emisfere, un singur om care să-i datorească răspundere sau să-i mai ceară răspundere? Morților de soțul acesta nu li se datorește, nu li se cere răspundere. Ei sînt afară de cercul omenirii, precum a fost Cain, a cărui faptă e o copilărie pe lîngă cea din noaptea de 11 februarie. Dacă acest d. ar fi avut curajul pe care pretinde a-l avea azi, cînd orice ființă viețuitoare îl dispensează de răspundere, ar fi sfîrșit de-a doua zi după 11 februarie cu sine însuși, pentru a șterge pata de pe niște bieți soldați nevinoși și amăgiți, care fuseseră scoși din cazarmă sub pretextul că „Doamna născuse un copil”.

27 ianuarie 1832: „Legea rurală, regulînd o mare cesticie socială, a pus un capăt și neobositelor intrigi ale agitatorilor, care izbutiseră a aduce în țară o anarhie devenită intolerabilă. Onoarea rezolvării acestei mari cesticii revine domniei lui Cuza, sub auspiciile d-lui Cogălniceanu. Aplicarea s-a făcut, lucru extraordinar, fără zguduire”.

Avram Iancu

Colecția de puternică tradiție culturală. „Biblioteca pentru toți” a pus la dispoziția cititorilor încă o carte de mare interes științific: **reconstituirea luptei românilor de-a lungul istoriei pentru eliberarea lor socială și națională, formarea și dezvoltarea conștiinței de sine a poporului, cuprinderea și înfățișarea trecutului conform adevărului istoric.** Este vorba de monografia strălucitului reprezentant al Școlii istoriografice ardelenne, **Silviu Dragomir — AVRAM IANCU.** Eruditul autor ne aduce în față copilăria, adolescența, anii de școală, activitatea și lupta revoluționară a Iancului, și alături de el pleiada marilor cărturari luptători din fruntea revoluției de la 1848—1849 din Transilvania, **împrejurările în care s-a declanșat și desfășurat, dirigenția și spiritul de jertfă al conducătorilor** acesteia și al maselor țărănești în lupta pentru abolirea regimului absolutist feudal. Prin actuala monografie, ca și prin toate lucrările sale, Silviu Dragomir a contribuit — cum ne spune Pompiliu Teodor — „la: 1. reconstituirea fenomenului conjuncțiunii socialului cu naționalul; 2. argumentarea luptei pentru satisfacerea programului național de la Blaj, a drepturilor colective și nu individuale, revendicate în spiritul principiilor democratice; 3. reconstituirea fenomenului unității revoluției românești de la 1848, cheia de boltă a concepției sale”.

Așa cum singur ne mărturisește în **Cuvînt înainte**, istoricul a căutat să înfățișeze „figura eroului transilvănean de la 1848” în „lumina realităților vii ale epocii”. El urmărește a lămurii atît „problemele de bază” ale revoluției, cît și „rolul personal al eroului în luptele din Munții Apuseni”. Cercetările, ideile la care ajunge, conclu-

ziile pe care le trage, le întemeiază pe documente și scrieri, pe memorii și jurnale, pe articole și mențiuni din presa vremii, pe rapoarte și dări de seamă ale autorităților, pe mărturii și relatări ale participanților la revoluție, pe lucrări de referință ale altor istorici. Reușește astfel să ne aducă în prim plan **liniile de forță** ale formării conștiinței sociale și naționale a românilor din Transilvania: **lupta politică** dusă de conducătorii revoluției pentru unirea tuturor românilor într-un singur stat liber și independent; **sprijinul** acordat reușitei revoluției din Transilvania de către conducătorii revoluției din Muntenia și Moldova; **rezistența** neînfîntă a maselor populare împotriva „oștilor nemeșinii maghiare”.

Autorul scoate în evidență **tenacitatea** revoluționarilor în lupta pentru respectarea **Programului revoluției** adoptat de cei peste 40.000 de participanți la **Adunarea de la Blaj** de pe Cîmpia Libertății din 3-5/15-17 mai 1848; **Unitatea** de luptă și acțiune a tuturor revoluționarilor transilvăneni sub conducerea lui Avram Iancu. El caută a reconstitui „mai aproape de realitate” **epoca luptelor** îndrăgite care au premers revoluției, **rolul** maselor populare în desfășurarea revoluției, vrednicia conducătorilor în organizarea revoluției, **devotamentul** lor față de poporul oprost. Evidențiază, de asemenea, **rolul** lui Avram Iancu „ca luptător pentru drepturile națiunii și ca tribun al moților”, **lupta** pe care a dus-o „în fruntea unei oaste de țărani”, **acțiunea lui politică**, „pentru a stabili o împăcare cu revoluționarii maghiari”, **demersurile** pe care le-a făcut „pentru a realiza solidarizarea tuturor forțelor democratice”, **prietenia** care s-a încheiat în timpul revoluției

între Iancu și Bălcescu, **unitatea politică** și de acțiune care a domnit pe tot parcursul revoluției între Avram Iancu și ceilalți conducători ai revoluției din Transilvania.

Cu stăruință se ocupă de **activitatea** lui Avram Iancu pentru organizarea armatelor de țărani, pentru intronarea spiritului de disciplină în rîndurile lor; **de luptele** date sub comanda unor destoinici tribuni, prefecti, viceprefecti, căpitani, centurioni, decurioni etc. proveniți în marea lor majoritate, din rîndurile preoților, avocaților, învățătorilor, adică oameni instruiți care s-au dovedit a fi la înălțimea revoluției. În lupta lor, comandanții armatelor lui Iancu s-au ridicat, de fapt, la înălțimea vitejiei, a spiritului de sacrificiu, pînă la jertfa supremă, ale țărănilor. Ei au reprezentat forța principală, de neînvins, a revoluției.

Acțiunile conducătorilor pentru „pregătirea poporului”, „organizarea maselor”, instruirea lor pentru „rezistența armată”, reprezentau măsuri defensive, de apărare, nu ofensive. Iancu însuși a declarat de multe ori „că moții nu vor să atace pe nimeni, ci să apere doar liniștea” și „drepturile lor”. Conducătorul „unanim recunoscut al moților” nu a intenționat nicio dată „să atace pe nimeni”; el „a înarmat poporul din munți doar pentru apărare”.

În același timp, mersul revoluției ne dezvăluie jocul nesincer, duplicitar, de persecuție a românilor, dus de guvernatorul Ungariei. Prin aceasta, ne arată Silviu Dragomir, Kossuth „riscă aventura și distruge posibilitatea de împăcare între cele două popoare”. Stăpînit „de idei preconcepute față de români, incapabil a stăvilii înrîurirea clasei aristocratice din Transilvania”, el „a pierdut lupta purtată împotriva națiunii române și a celorlalte naționalități”.

Acum, la aniversarea a 140 de ani, revoluția de la 1848—1849 din Transilvania ne apare mai mult ca oricînd în toată strălucirea și măreția sa. Ea reprezintă un moment hotărîtor în istoria luptei poporului nostru pentru afirmarea ființei sale naționale și asigurarea de drepturi politice și sociale, egale cu ale tuturor națiunilor pentru pace și progres social. Ne reliefează totodată forța unei națiuni care dintotdeauna s-a călăuzit după „dreptul firesc”, după „dreptul pozitiv”, după „dreptul istoric” ce l-a avut și-l are asupra pămîntului, pădurilor, riurilor și „a tuturor” bogățiilor sale.

Tot atît de luminoasă și de strălucitoare, ca și revoluția, ne apare și figura lui Avram Iancu. Lupta lui pentru drepturile moților, pentru emanciparea națională a românilor din Transilvania constituie, într-adevăr, cum ne spune Silviu Dragomir, „o pagină de mîndrie a întregului nostru popor”.

MIRCEA MACIU

● Sub titlul **Ziarul „Românul” și Marea Unire** (București, Ed. Politică 1988, 483 p.) un profesor harnic și iubitor de istorie, Iulian Negriță a realizat o foarte utilă antologie de articole apărute în ziarul publicat la Arad la 1/14 ianuarie 1911, sub direcția lui Vasile Goldis, ca organ al Partidului Național Român din Transilvania și Ungaria. Textele incluse imbrățișează perioada 1911—1922 și ele reflectă cu putere lupta românilor — mai ales a celor transilvăneni — pentru făurirea statului național unitar român. Un substanțial studiu introductiv al profesorului dr. Ion Spălațelu fixează — informat și clar — contextul politic în care au apărut articolele antologate precum și istoricul acestui însemnat organ de presă și instrument al luptei de eliberare și unitate națională. Ca întotdeauna contactul nemijlocit cu sursele dă îndată cititorului senzația de viu, de trăit. Este simțămîntul încercat la lectura acestor articole, cînd, „regula epilogului” — faptul de a ști cum s-a încheiat această luptă — ne îngăduie să descifrăm mai bine obiectivele, reușitele, dar și momentele de incertitudine, de căutare a soluțiilor celor mai potrivite. Selecția articolelor a fost bine chibzuită și ea oferă imaginea atotcuprinzătoare a

activității ziarului. Am citit cu cel mai mare interes articolele a acel din 14/27 iunie 1915, „Diferendul româno-rus. Realizarea idealului național”, atît de sugestiv pentru poziția României în anii neutralității (1914—1916), cele privitoare la situația din Transilvania în perioada Marii Adunări Naționale de la Alba Iulia, care a votat la 1 Decembrie 1918 unirea Transilvaniei cu România („Bașbuzucii din Făget”, „Imperialism?”) precum și cele privitoare la acțiunea de autoapărare din 1919 de fapt de apărare a votului istoric de la 1 Decembrie 1918. În tot și în toate, o carte incitantă pe care o recomand călduros. ● Editura Științifică și Enciclopedică a voit să ne ofere un model al editării de texte de caracter istoric, cînd a publicat, prin grija Corneliiei Bodea și a regretatului Hugh Seton Watson, ampla lucrare **R. W. Seton-Watson și românii and the Romanians** (București, Ed. Științifică și Enciclopedică, 1988, 2 vol.). Spun un model, pentru că editorii, ambii personalități de marcă ale istoriografiei cărora le aparțin, cît și colectivul de redactori ce i-a secundat, așa spune „tot unul și unul” (Marcel Popa, Sergiu Celac, Adriana Sofian, Horia C. Matei) s-au întrecut pe sine în materie de erudiție și rigoare.

Studiile introductive ale editorilor privind opinia britanică despre români în perioada 1850—1906 (Cornelia Bodea) și R. W. Seton-Watson și românii în anii 1906—1920 (Hugh Seton-Watson) preced corespunzător, însemnările de călătorie precum și articolele lui R. W. Seton-Watson din anii 1906—1920, texte capitale pentru cunoașterea situației

Carnet de istorie

naționalităților asuprite din monarhia austro-ungară, aflată în faza finală a existenței sale, a luptei de emancipare națională din această „închisoare a popoarelor” și, mai ales, a efortului românilor de a împlini idealul Marii Uniri. R. W. Seton-Watson este un observator avizat, cu observație acută, judecată articulată, formulare sigură. Nu se va mai putea scrie despre lupta de emancipare și unitate națională a românilor la începutul acestui secol, fără folosirea acestor texte. O utilă anexă de extrase din presa română con-

temporană despre problemele abordate în volum întregeste această exemplară ediție de texte. Încă o dată Editura ce a tipărit-o se dovedește și Științifică și Enciclopedică. ● Am spus-o și altă dată și o repet, de îndată ce în literatură se manifestă un nou condei, criticii îl semnaleză și, îndată încep discuțiile despre „promotii”, „generatii”, „filiații” etc. Despre tinerii cercetători se spune puțin sau chiar nimic. Aceste gânduri imi vin în minte, citind cartea lui Andrei Cornea, **Scrieri și oralitate în cultura antică** (București, Ed. Cartea Românească 1988, 153 p.). Nu am citit cartea (de debut? nu știu) dedicată unei probleme de istorie a picturii, dar m-am delectat cu ale sale **Mentalități culturale și forme artistice în epoca romano-bizantină**, în care am prețuit informația și subtilitatea autorului. N-am pregătirea de specialitate pentru a mă rosti asupra observațiilor și analizelor din ultima lui carte, dar mai presus de orice îndoială, ea relevă un cercetător matur, perfect stăpîn pe mijloacele sale de investigație conducîndu-se anchetă metodic și fecund. Nu știu dacă „scrisul va aduce cu sine uitarea în sufletul celor care îl vor deprinde” (cum spunea regele Egiptului, Thamou), dar sînt si-

gur că o carte ca aceea a lui Andrei Cornea nu se uită; ea arată că în cultura noastră a apărut un remarcabil specialist care o va îmbogăți prin activitatea sa. ● Între alcătuitoarii unei instructive culegeri de texte **Elemente de sociologie și psihologie militară românească** (București, Ed. Militară, 1988, 375 p.), întîlnesc din nou numele lui Cornel Codită. L-am mai întîlnit în alte culegeri de studii consacrate problemelor securității și dezarmării (pentru istoric, urmărirea problemelor contemporaneității este mai necesară decît pentru oricine) și am constatat că tînrul maior dovedește o bogată cultură de specialitate „mișcîndu-se” cu ușurință în problematica atît de complexă a strategiei nucleare, a vieții politice internaționale. Autorul vădește o remarcabilă pătrundere în analiza fenomenelor politice și militare și un larg orizont de cunoștințe. Ceea ce m-a atras la acest analist militar este conștiința responsabilității profesionale, devotamentul față de meseria atît de bine practică („A man to watch” — Un om de observat). Iată ce recomandăm cititorilor: Cornel Codită este un nume ce se afirmă viguros în viața cultural-științifică.

FLORIN CONSTANTINIU

Cintarea României

Muncă și creație

Nu mi-am pus niciodată problema cum arată un oraș privit din avion, deși acest spectacol al privirii este unul cit se poate de fascinant. Intrucit la Beclean, pe Someș (Județul Bistrița-Năsăud), opresc vreo 15 trenuri pe zi, ești îndemnat să privești orașul din mers. În toila nopții, când a sosit acceleratul de București — Baia-Mare, orașelul transilvan era cufundat într-o liniște deplină, aproape nefirească față de marile aglomerări urbane. La orele dimineții am făcut, la pas, cuvenitul tur de orizont al orașului, intrucit nu-l văzusem de-o bună vreme. Alături de silueta celor 4-5 blocuri noi, bag de seamă că au răsărit, ca din pământ, un magazin modern „Elegant”, cofetăria „Flora”, un sediu CEC, o librărie, o farmacie, o florărie. Un nou centru care se conturează cu o repeziune uluitoare. Efectiv, orașul a prins altă fizionomie în anii din urmă.

Primarul orașului Beclean, dr. Ștefan Puțura, ne vorbea de însemnătatea politică și umană a recentelor documente programatice ale partidului nostru, relevând că în spiritul indicațiilor secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, este nevoie de căi și forme noi de manifestare, de investigație, de creație, de afirmare a potențialului intelectual și moral al omului. Așadar, pleda, pe bună dreptate, pentru un model cultural și uman propriu lumii noastre. Căci, nimic nu este, nimic nu poate fi plasat sub zodia in-implătorului. După înființarea uriașei platforme industriale de la marginea orașului, compusă dintr-un laminor, o fabrică de covoare, o topitorie de in-cinapă, o fabrică de lactate etc., orașelul transilvan a devenit, ca pondere economică, al doilea pe județ, după municipiul Bistrița. Deși cifrele nu au relevanță semantică necesară, trebuie să surprindem aceste realități ce se găsesc „brodate” în haina realității. Concret. Dacă în anul 1968 producția industrială totală a localității se cifra la 16 milioane lei, actualmente numai întreprinderea metalurgică produce, în echivalent valoric, piese de 2 miliarde lei.

Așa cum ne relatea inginerul Valentin Coman, directorul unității, produsele lor se exportă în URSS, SUA, Israel, Kuwait, Cuba, Egipt, Birmania etc. La Hunedoara, Buzău, Roman, Zalău, Galați, auzisem vorbindu-se cu respect despre produsele laminate din Beclean. Cum au fost posibile toate acestea într-un răstimp scurt? Ingerul Coman ne confirmă că la 2000 de muncitori revin cam 45-50 de ingineri. Inginerii instruiseră de regulă maștrii cu noutățile de ultimă oră; maștrii, la rândul lor, dăscălesc tinerii muncitori cu partea de noutate necesară fluxului tehnologic. Este un spectacol dur, dar eroic să vezi oțelul incandescent cum se supune voinței omului, de parcă ar fi „aluatul” din care se plămădește sticla. Oameni tineri din Beclean și din localitățile învecinate (Brănești, Măluț, Uriu, Chiuza, Cireșoia), s-au calificat într-un timp scurt în una sau două meserii cuprinse în perimetrul tehnicii contemporane. Numele multora dintre ingineri ori șefi de formație circulă cu frecvență numelui de frumoașă rezonanță a orașelului ardelen.

În paralel cu progresul tehnologic există aici o permanentă

preocupare pentru atribuirea funcțiilor necesare culturii și instrucției. Asta înseamnă un spor de competență și profesionalism. Asta mai înseamnă și lărgirea permanentă a orizontului cultural-științific și de cunoaștere a omului. Viorel Luca, secretar adjunct cu probleme de propagandă și cultură al Comitetului orașenesc de partid Beclean, stăruia, de asemenea, asupra aceluiași „transfer” intervenit în forul interior al oamenilor. Rezultatul competenței și al destoiniciei oamenilor contribuie la creșterea prestigiului unității, a orașului, contribuie la prestanța cărții de vizită a orașului.

Tradiționale sînt și întâlnirile cu scriitorii de la revistele Tribuna, Steaua, cu lectorii Editurii „Dacia” din Cluj-Napoca. În aceste împrejurări o contribuție deosebită și-o aduc și scriitorii din localitate, precum Cornel Cotuțiu, Aurel Podaru, Mihai Letinschi, Viorel Leah, Ioan Pinte, Viorel Falub, Andrei Moldovan și alții. Prilej nimerit pentru a remarca excelența revistă școlară Izvoare a cercului literar „Ion Th. Ilea” de la Casa de copii din Beclean. Scriitorii, artiștii, sînt bine primiți la Beclean. Umbra marelui prozator Liviu Rebreanu, parcă mai stăruie pe străzi. Să nu uităm că mama sa, Ludovica Diugan, s-a născut la Beclean. Poate și de aici respectul cuvenit față de artă, față de cultură, față de cuvintul care îmbracă adesea haina din care izvorăsc realitățile zilei, ale anului.

Prilej de asemenea nimerit de a nota aici și acum că 19 formații înscrise în Marea Cantată a muncii și a creației s-au comportat meritoriu la toate fazele; că grupul satiric „Prestarea” s-a impus evident la Festivalul umorului din Brăila; că teatrul popular din Beclean a excelat la Festivalul teatrului scurt din Bistrița; că grupul satiric al Centrului de cultură și creație din localitate s-a evidențiat la Festivalul umorului din Vaslui; că ansamblul folcloric din localitate a raportat mai multe succese nu doar la Năsăud și Singeorz-Băi, ci oriunde a fost prezent. Pe lângă mișcarea literară de care mai sus aminteam, centrul în principal în jurul cenaclului „Grigore Silasi”, s-a conturat în vremea din urmă și o nobilă mișcare teatrală. Formația de teatru a Cooperativei „Prestarea” a dobîndit locul II la faza republicană a festivalului. Nu e puțin, într-o concurență demnă de semnalat.

...Refacem turul orașului, pe jos. Un ochi versat ar surprinde fără-ndoială o anume eleganță a veșmintelor. De această schimbare nu e străină defel, ba dimpotrivă, Adriana Coman, directoarea ICSM Beclean. Vin femeile din Cluj-Napoca, din Bistrița-Năsăud să se îmbrace la Beclean. Grăitor și pilduitor exemplu. Formarea și educarea gustului, inclusiv al aceluia vestimentar, tot de cultură și educație tin. Asta cam așa e. Cultura înseamnă deschidere spre progres, spre nou, spre bine, spre frumos. Cultura este floarea, fructul și rodul unei civilizații. Cultura înaripează și dă carate nebănuite unei generații, unui popor, unei țări. Iar locul dobîndit de orașelul transilvan Beclean pe harta economică și spirituală a țării este unul luminat din inimi de oameni buni.

DORIN SĂLAJAN

Artistul — conștiință a speciei sale

ANGELA SIMILEA:

„Iubirea
e o lumină,
din noi,
pe care trebuie
s-o găsim”

Fotografie de VICTOR RADULESCU

— Deci, Angela Similea, ia-ți-vă vie și nevătămată.

— După cum vedeți.

— Dacă vreți însă ca și eu să rămîn viu și nevătămat, vă rog să scoateți din priză telefonul. De o jumătate de oră de cînd încercăm să stăm de vorbă, a sunat de vreo douăzeci de ori. E insuportabil! Cade anul acesta ziua de 31 ianuarie într-o marți, dar n-aș vrea ca tocmai cele trei ceasuri cînd doresc să discutăm să fie cele trei ceasuri rele.

— Un zvon stupid i-a alertat pe cei care țin la mine. E, într-un fel, firesc să se intereseze de soarta mea, prietenii sau necunoscuții. Dar aveți dreptate, scot telefonul din priză.

— Ne-am rupt puțin de lume pentru a o privi mai bine și a încerca s-o pricepem mai mult. Ca, dealtfel, și pe dumneavoastră. Vă propun să-mi răspundeți repede, fără vreun răgaz de gîndire, cînd v-ați dat seama că destulul dumneavoastră e legat pentru totdeauna de muzică?

— Am fost la unul din ultimele concerte ale Mariel Tănase, la Sala Palatului. Atunci cînd a început să cînte pur și simplu m-am simțit cuprinsă de o vraja. De aceea nici nu-mi aduc aminte ce a cîntat, cine a acompaniat-o... În amintirea

mea totul a rămas ca un abur de legendă. Nici nu știu dacă am participat cu adevărat sau nu la acel miracol, cînd, dintr-o ființă umană, un glas cum altul n-a mai fost pe pămîntul românesc, ne-a răscolit sufletele și ne-a îndemnat să ne adîncim în noi înșine, uimiți fiind de ceea ce descoperim acolo. Atunci a încolțit în mine ideea de a ajunge cîntăreată.

— A fost de-ajuns ideea?

— Vedeți, unii văd fastul, succesul, aplauzele... Dar cîți știu cită trudă trebuie să depui pînă a ajunge la ele? În orice domeniu, performanța nu se atinge decît cu perseverență și muncă, multă muncă. Dealtfel, unii se și sperie și abandonează.

— N-a fost cazul dumneavoastră.

— Să știți că eu n-am pășit pe scenă fără studii serioase, cu profesori ca Paul Urmuzescu sau Florica Orăscu — o mare profesoară de canto de la noi, datorită respectului acordat personalității fiececărui și încercării de a i-o contura cit mai exact. Și George Grigoriu a contribuit mult la lansarea mea.

— Cum erați în anii primei ti-

nereții?

— Ca și acum: veselă, optimistă, însă cam timidă.

— Timidă? N-aș zice! Doar

Iubirea de frumos

Ipotești

Suntem vreo patruzeci de scriitori veniți aici din toată țara în satul copilăriei marelui poet, acum în pragul centenarului trecerii sale la cele eterne.

Astăzi este ziua nașterii lui. Bate vîntul peste pămînturile cenușii, șterse, sorbite de cea din urmă umezeală. Nori alburii, trimbe răsucite de vînturi cădelnițează în văzduh. Cu un braț de verde-verde rupt din cel mai pur văzduh floral pășesc spre locul de veci al părinților săi.

Da, aici suntem noi poeții acasă cel mai mult, chemați să ne strigăm fînta neamului și a lucrării. Aici este marea probă a vieții noastre: față cu Eminescu opera noastră stă sau cade.

La Ipotești, acest an — acolo este inima patriei noastre.

IOAN ALEXANDRU

apăreți în fața a mii de spectatori pe care îi cuceriți cu destulă ușurință.

— Da, da, timidă... M-am exprimat exact.

— Talent ați avut și aveți eu carul. De muncii ați muncit și muncii în continuare. E destul pentru a te impune?

— Mai trebuie și noroc. Nu te poți baza numai pe el, dar, fără îndoială, își are rostul lui în viață. Dacă atunci cînd eram doar un amator — care încerca să se perfecționeze, nu întâlneam cîțiva oameni dornici să mă sprijine, fără doar și poate, aș fi fost pierdută pentru muzică. Nu-mi inchipui însă ce altceva, aș fi putut face.

— Frumusețea v-a deschis mai

lesne porțile afirmării?

— Cînd vii pe scenă și ești privit de sute și mii de oameni nu-ți poate fi indiferent cum te prezintă în fața lor. Da, e-adevărât, sînt adepta frumuseții, dar, de cele mai multe ori, e mai impresionantă frumusețea interioară care n-are cum să nu iasă la iveală, dacă ea există.

— Și totuși, cine nu observă că vă îmbrăcați cu multă grijă ori de cîte ori apăreți în fața publicului. E un semn că ți-eți la dumneavoastră.

— E ca o lumină bine pusă pe o statuie.

— Nu pot să neg, nimeni nu poate să neg: cînd sînteți în fața spectatorilor impuneți prin prestanță — care nu înseamnă însă lipsă de căldură, de sensibilitate. Ai senzația că un semen de-al tău, pentru care nu-ți ești un deosebit respect, în care ai încredere și știi că nu te va minți niciodată, vrea să-ți comunice un lucru important, fără de care nu se poate trăi. Totul fără nici un ifos, fără arborarea unei mine de atâteaștiutor.

— E flatant ceea ce spuneți, n-am cum să comentez. Să știți însă că eu m-am născut și am crescut într-un mediu modest, cu mult bun-simț. Acestui mediu îi datorez totul.

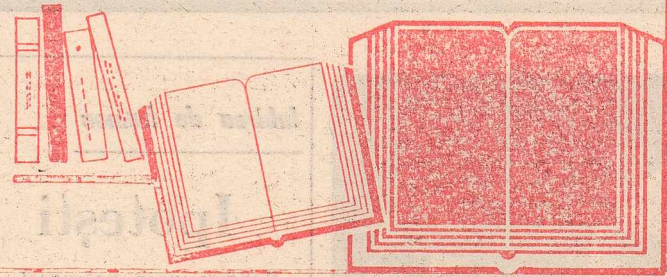
— Dacă v-ați gîndi la cîntecele pe care le-ați interpretat de-a lungul anilor, ce trăsătură credeți că le-ar unifica?

— Dintotdeauna am cîntat iubirea, sub diferitele ei aspecte: iubirea de mamă, iubirea ca mamă, iubirea pentru pămîntul nostru, iubirea dintre oameni... Iubirea e o lumină, din noi, pe care trebuie s-o găsim, s-o apărăm. Ea te ține la cea mai înaltă tensiune.

(Continuare în pag. 15)

GEORGE ARION

VITRINA CARTILOR

Convorbiri fără adiționale

Cînd „a trăi” este egal cu „a fi”

— Cînd m-ai sunat, tocmai așteptam un telefon de la cineva, de aceea te-am rugat să închizi. Acum te-am căutat eu. Ce doreai să-mi spui?

— După NESFÎRSITELE PRIMEJDIILOR, cartea lui Mircea Horia Simionescu, a apărut și romanul dumneavoastră, BĂNUITELE PRIMEJDIILOR. Mi l-ați trimis dar n-am apucat încă să-l citesc. Ce înseamnă acest nou volum pentru dumneavoastră, Platon Pădăru?

— Oricare carte e, chiar fără să-ți propui așa ceva, un obstacol pe care încerci să-l depășești. Oricum, succes sau nu, chiar și eșec, că reprezintă pentru un scriitor o posibilitate de a-și ține în stare de alarmă sensibilitatea.

— De ce ai ales acest titlu?

— E ușor în mod intenționat. — Nici nu mă indoiesc. — „Primejdiile” despre care vorbesc în carte sînt acelea care ar putea să te împiedice să descoperi acel lucru adevărat care e-n tine și care stă pecetluit sub sapte lacete.

— Stă în puterea scriitorului să nu i se întâmple așa ceva.

— Cu siguranță. Mai puțin metaforic vorbind, am încercat să folosesc experiențele suferite dobîndite în ultima vreme — una dintre ele fiind seninătatea. În orice caz, am dorit să scriu o carte în replică la o întreagă literatură cam răfuieșnică în legătură cu o anumită perioadă din istoria contemporană, în care privirea s-a nu fie de sus ci una care să dezvăluie ce a legat aceste complexe umanități într-o totalitate spirituală, în care indivizii rămîn cu identitățile lor, dar trebuie să se și recunoască părți ale unei lumi specifice.

— Mai clar?

— Cred că există o lume românească specifică a acestei a doua jumătăți de veac XX care continuă tot lumea românească

specifică din secolul aflat pe sfîrșite. De aceea am și fost tentat să-mi numesc volumul Cartea împăcării.

— De ce n-ați intitulat-o așa?

— Din teama unei interpretări rudimentare conjuncturale am renunțat la acest titlu în favoarea altuia, care are și el ceva pacifist.

— În ce sens?

— În sensul că putem privi în urmă cu înțelepciune o lume care a fost și poate avem obligația s-o înțelegem și să vedem ce simburile de viitor a avut mereu.

— Unde se petrece acțiunea?

— În București. Într-un fel, e o carte despre Bucureștiul de azi, e o carte despre lumea unei metropole.

— Cine sînt eroii principali?

— Oameni extrași din lumea contemporană, fiecare cu personalitatea sa, dar care se înfîlesc în obsesia descoperirii a ceea ce le justifică existența: constructorul de geniu Jules Modorgan, la celălalt pol măruntul funcționar Ștefan Craiu, precum și pilotul de încercare Valeriu, sau programatoarea de calculatoare Genevieve, sau inginerul Adela. Pentru toți viața are semnificația unei experiențe lucide, în care „a trăi” este egal cu „a fi”, nu doar cu „a exista”.

— Să sperăm că și cititorii și cronicarii vor primi bine cartea.

— Pe cuvîntul meu că nu mi-ar părea rău! Dar iartă-mă. Vreau să-ți pun o întrebare.

— Vă ascult.

— Nu înțeleg cum vine asta „convorbiri fără adiționale”. Cum de nu faci adiționale?

— Simplu: fac în așa fel încît interlocutorii mei să-mi dea telefon. Ceea ce s-a întîmplat și în cazul dumneavoastră.

GEORGE ARION

Cronica literară

de Romul Munteanu

Muntele speranței

Există scriitori care pun „stăpînire” pe anumite spații istorico-geografice din viața națională, explorîndu-le cu o adevărată patimă de conchistadori, imblinzîți de luminile umanismului modern. Filonul cel mare de aur al destinului istoric al neamului este cercetat cu o tenacitate rară. Sînt studiate cele mai variate „urme” capabile să ducă la tîntă. Scrisori, memorii, proclamații, convenții de pace, procese-verbale etc.; nimic nu scapă ochiului de Argus al prozatorului dornic să găsească în cărțile și faptele nației substanța operei sale literare.

Fără îndoială că se poate întîmpla ca subiectul să fie mai mare decît puterile autorului. Dar acesta nu-și pierde întotdeauna curajul asaltîndu-l din toate părțile, despărțindu-l în secvențe mai scurte sau replîndu-se uneori din istoria faptelor mari în aceea a evenimentelor mai mărunte, apte să lumineze cu precădere anumite profiluri individuale.

În această lumină mi-au apărut abia acum cele două volume din **Muntele speranței** de Petru Vintilă, convingerea aceasta fiind confirmată și mai mult cu prilejul lecturii volumului trei din aceeași operă (Ed. Militară, 1988). Manipulînd un limbaj ușor vetust, menit să sugereze patina istoriei și culoarea locală, scriitorul se salvează, de fapt, în diverse situații cu forme lexicale din Banat și Transilvania sau cu unele derivații verbale „forjate” în atelierul propriu și puse pe seama unor personaje de sorginte diferită. Limbajul de „reporter al istoriei” rămîne dominant și în acest op, dialogurile frecvente fiind și ele pomădate cu mici „dulceturi” de mahala bucureșteană sau cu un vag iz provincial.

Urcat, așadar, cît mai sus pe **Muntele speranței**, Petru Vintilă continuă să reconstituie destinul poporului român, privind înapoi și înainte, relevînd aspecte din lupta purtată de toți românii din regiunile de odinioară pentru a ajunge să trăiască într-o singură țară. În primele două volume din **Muntele speranței** intriga era situată între anii 1912-1922. Volumul al treilea se deschide cu anul 1917, cînd capitala țării se găsea sub ocupația germană, și se încheie cu 18 XI.1918 (st.v.), odată cu „festivitatea întoarcerii triumfale a trupelor române în București”. Este firesc ca orice cititor să se întrebă de ce a resimțit scriitorul nevoia să revină asupra acestei secvențe istorice din viața poporului nostru. O explicație există. În niște cărți lipsite de o mare densitate a evenimentelor dintr-o anumită perioadă crucială, extrem de grea, aspectele relevante acum lipseau din volumele anterioare. Este vorba de anii de armistițiu, de ocuparea țării de germani, retragerea guvernului la Iași și de comportamentul unor personaje reale sau imaginare în acest răstimp marcat de tristețe, așteptare, sărăcie, oportunism, pactizare directă cu dușmanii, revoltă, jertfe și speranțe.

Scriitorul mută relatarea de pe fronturile mari de luptă din sud și din vestul Europei pe atmosfera din interior. Intriga evoluează în planul politic, privit ca o scenă de rezistență și așteptare sau pătrunde masiv în planul privat, menit să lumineze caractere și moduri de comportament din vremea ocupației. Luminile reflectorului se deplasează astfel de la București la Iași, de la Săveni la Paris sau din comuna Bragadiru a parohului-erou Vasile Grama în mahalaua coanei Nastasia, unde locuia Matheiu Carabela (Caragiale). Matheiu a fost conceput de scriitor ca un personaj de primă importanță deși în planul real al literaturii era încă doar o speranță. Transformat într-un centru polarizator al mai multor nuclee ale intrigii, Matheiu este situat într-o anumită geografie afectivă a orașului. Drumurile sale trec prin circiumi și cafenele, prin casa bogată a Cocutei (prințesa Cantă), unde locuia prințul Alfred, generalul care putea decide asupra unor destine în anii ocupației. Ele se alungesc la Vila lui Bogdan

Pitești, casa bătrînei doamne Melic, evadează rar spre Săveni (Cantemir Izvoranu — colaboraționistul), refăcînd mereu spațiile preferențiale ale unui snob sărac cu o morgă aristocratică rece, gata să tapeze de bani pe cine poate și în același timp să-i ajute pe alții.

Trucurile literare ale prozatorului sînt în general aceleași, stilul matein căutat adeseori de Petru Vintilă rămînd doar o aromă simțită de la mare distanță. Introducerea cititorului în cadrul socio-istoric al epocii este realizată prin aceleași formule stereotipe, înfîlțite în volumele anterioare. „La începutul lunii decembrie 1917, într-o dimineață foarte geroasă, un soldat german rupea, s-ar putea spune, zăpezile cu pieptul, mergînd pe străzile nămețite din cartierul Gării de Nord”.

Se știe doar că în urma armistițiului de la Focșani, scena politică românească s-a mutat pentru o anumită vreme la Iași. Aici era regele, guvernul și o mare parte a deputaților. Petru Vintilă conturează siluete de oameni politici și de cultură, veniți în acest oraș ca într-o oază a libertății. Numele multora dintre aceștia sînt menționate cu prilejul unor evenimente politice sau zile festive. Revelionul oferit de diplomatul francez Saint-Aulaire este un pretext de relatare de factură reportericească privitoare la statutul unor personalități din acea vreme ce se cere cunoscut cu anticipație. „Veniră Ionel Brătianu, I. G. Duca, Titulescu și Take Ionescu din guvern, mareșalul Catargi din partea Palatului, doamna Procopiu din partea Reginei, apoi generalii Prezan și Eremia Grigorescu, colonelii Antonescu și Condescu, toți gravii și cu fețele vădit îngrijorate... Mai erau acolo Vlahuță și Delavrancea. Îmbătrîniți, aveau aerul că priveau dezolați tabloul unei lumi pe cale de a fi demolată. Uimire, erau acolo Sergescu și Valodi, primul adus de un medic francez, coleg de facultate la Paris — Lucien Mercier — al doilea adus aici prin întîmplătoare întîlnire cu Mariosra Ventura”.

Inventarul de nume circula de la Berthelot la Titulescu, de la Rădulescu-Motru la cei rămași la București (Matheiu, Cocuța, prințul Alfred, de la coana Nastasia la părintele Grama, cel arestat de ocupanții germani). Drumurile de la Athene Palace la beciurile poliției germane, patronate de Volkman sînt scurte. Placa turnantă a vieții din orașele și satele românești este schimbată de prozator cu abilitatea unui tehnician în arta teatrală. Tonurile relatării trec și ele de la stilul grav la rumoarea provocată de limbajul familiar cu o vădită dezinvoltură de bun manufacturier literar. Petru Vintilă — pictorul-prozator — schimbă petele de culoare, retrăgîndu-se în piloroseul oriental, într-o lume mai bătrînă ce amintește Balcania turco-fanariotă de altădată prin limbaj, vestimentație și comportamentul înghețat în alte vremuri.

Romanul lui Petru Vintilă este scris în mai multe limbaje, unele minuite cu o pricepere mai mare, altele mai artificioase. Oricum nota epocii conferită, chipurile, de cuvinte ca **uniformal, încoifat, revelinat**, ca să nu mai vorbim de **gonzessa cea bătrîna** (expresie luată de-a dreptul din romanul politist francez actual), ni se par de-a dreptul aberante.

Scrierea eronată a unor cuvinte germane Snell (pt. Schnell) adică **repede** sau **Wehr** (cine) pentru **Wer** putea fi eliminată printr-un simplu control al dicționarului.

Nu putem însă spune că volumul trei din **Muntele speranței** s-ar situa pe un plan estetic inferior cartilor anterioare din acest ciclu românesc. Doar impresia, globală asupra operelor integrate în acest traseu literar le împinge abia acum într-un con de penumbră. Nu știm unde se va opri acest panoramic în proză. Oricum, vorba sportivilor, se impune mai multă atenție la înaintare.

• Cartea de știință • Cartea de filosofie • Cartea de istorie • Cartea de reportaj •

Cultură și profesionalizare

Alcătuit din trei capitole, cu 14 subcapitole, studiul **Comportamente culturale și profesionale**, coordonat de prof. dr. Ion Drăgan și dr. Nicolae Radu, și apărut la Editura Științifică și Enciclopedică, pornește de la premisa că de-a lungul istoriei ritmurii, epoci și culturi particulare au produs un specific irepetabil al evoluției în fiecare țară și că înțelegerea acestui fapt este esențială pentru analiza legăturilor dintre cultură și profesionalizare. Aceste legături au trăsături generale și constante, dar și note diferențiale. Tehnica este, desigur, universală și ea este preluată, în diferite forme, de la cei care o dețin, dar rezultatul nu este o copie palidă a industrializării și dezvoltării din țările din care a fost preluată tehnica sau anumite procedee ale ei, ci o dezvoltare originală, legată, în multe privințe, de particularitățile evoluției societății moderne, cu deosebire de

nevoile și interesele fiecărei țări. Analizele dezvoltării legăturilor dinspre tehnică spre cultură sînt numeroase, de la lucrările lui Saint-Simon și pînă la studiile lui Karl Marx și Friedrich Engels, însă analizele inverse, **dinspre cultură spre tehnică**, schițate, îndeosebi de Max Weber, nu s-au bucurat de atenția cuvenită decît în a doua jumătate a secolului XX. Autorii capitolelor volumului menționat (Ion Drăgan, Nicolae Radu, Petruș Alexandrescu, Ștefan Marcel, Carmen Furtună, Calopina Radu, Lili Rain, Maria Cobianu-Băcanu și Steliana Toma) dovedesc că relațiile dintre cultură și tehnică în procesul industrializării de tip modern sînt factori adesea hotărîtori în influențarea structurii profesionale, tipurilor de întreprinderi, relațiilor de producție, mentalității indivizilor și colectivităților umane. Această influențare, ob-

servată la cercetări de teren și semnalată în lucrări de psihologia industrializării, psihologia muncii și sociologie, de exemplu, pune în evidență două concluzii importante: **relația înstrucție-eficiență profesională și relația valori-eficiență profesională**. Cu cit instruirea este mai înaltă în raport cu cerințele unei profesii, cu atît și performanțele în muncă sînt, în linii generale, mult mai mari. Este însă nevoie ca pregătirea să fie proiectată cît mai aproape de cerințele reale ale unei profesii și ca ea să fie proiectată dinspre cerințele diferitelor profesii și dinspre perspectivele lor de evoluție, altminteri regula își pierde eficiența scontată.

În cercetările lor, autorii studiului menționat au distins trei „valuri” de muncitori care s-au perindat în cursul secolului XX în procesul de industrializare a României. Primul „val”, alcătuit din țărani-muncitori („jugurenii”, „potecarii” și navetiști), de la începutul secolului pînă imediat după al doilea război mondial, era puțin instruit (informații, capacități, deprinderi). Al doilea „val”, provenit, în mare parte, tot din țărani, dar cu un minimum de pregătire ge-

nerală, are o întindere mai scurtă (de prin 1948 pînă pe la începuturile deceniului al optulea) și performanțe profesionale mai bune decît primul. Al treilea „val” de muncitori, alcătuit din absolvenții ai școlilor generale, profesionale și liceale, apare și se dezvoltă masiv după 1965. Acum apare — demonstră Maria Cobianu-Băcanu — un nou „segment” al clasei muncitoare — „muncitorul intelectual” (care îmbină pregătirea de specialitate cu un orizont larg și adînc de cultură tehnico-științifică și umanistă). Ceea ce caracterizează, cu deosebire, al treilea „val” de muncitori, produs al revoluției științifico-tehnice, contemporane, în care știința a devenit forță nemijlocită de producție, este deplasarea accentului de la „ereditatea” rural-țărănească proprie segmentelor mai vîrstnice de muncitori, la „ereditatea” școlară și orășenească a noilor segmente. Această schimbare, motivată de modificările social-economice și spirituale ale societății contemporane, impune o nouă soluționare a legăturilor dintre întreprindere și oameni, legate de aspirațiile sporite și îndreptățite ale noilor muncitori (nevoia de

prestigiu, demnitate, realizare profesională, recunoaștere socială).

Substanța relației **valori-eficiență profesională** este mediata cultural (prin valori individuale, de grup, de clasă), în care tehnologiile formative, aplicate indivizilor și grupurilor, permit trecerea de la atitudinea pasivă, de constatare și acceptare a influențelor factorilor culturali asupra profesilor, la atitudinea de „asamblare optimă” a lor prin compararea unei anumite tehnici și profesii cu caracteristicile culturale individuale și de grup, în vederea adaptării lor rapide și eficiente la nevoile diferitelor profesii.

Studiul **Comportamente culturale și profesionale** pune o problemă nouă — raporturile de influențare dinspre cultură înspre profesionalizare — și o soluționează în mod original, folosindu-se de numeroase exemple, dintre care, unul concludent, al dezvoltării clasei muncitoare în România, în procesul industrializării, rămîne valabil și plin de semnificații pozitive.

ION MIHAIL POPESCU

SEMNAL

● Un volum semnat de Al. Rosetti se află în librării. Se intitulează **Diverse** (II), Editura Cartea Românească. Așezat sub semnificația unei prefețe de o factură foarte originală (ea este un elogiu adus limbii franceze printr-unul din reprezentanții ei, lingvistul Antoine Meillet) micul volum poartă subtitlul „Citeva precizări asupra literaturii franceze” și cuprinde mici însemnări despre mari scriitori din această arie culturală (de la Rabelais, Voltaire, Diderot, Rousseau, Hugo, Stendhal, Nerval, până la Gide, Camus, Valéry etc), dar și despre autori mai puțin cunoscuți (Marcel Schwob). Limpezimea binecunoscută a scrisului lui Al. Rosetti îmbracă de această dată forma unui fel de jurnal de „relectură”, ca să zicem așa, a

unui compendiu de literatură franceză, alcătuit în primul rând din perspectiva performanțelor de limbă.

● În colecția „roman” a Editurii Eminescu a apărut **Maia**, de Rodica Braga, o poveste de

dragoste, care propune un personaj feminin din familia celor ale Danei Dimitriu, de pildă, și o analiză atentă, ingenioasă a cutelor mai puțin vizibile ale conștiinței și afectului. Scriitura își schimbă aspectul în funcție de registrele narativului, păstrând însă ca notă generală preocuparea pentru a pune în valoare detaliul semnificativ, într-o frază scurtă, sincopată.

● **Umorul în literatură și artă** (Editura Meridiane), de Valentin Silvestru este un volum alcătuit, după mărturisirea autorului, ca o „structură caleidoscopică”. Sînt cuprinse aici stu-

dii cu caracter teoretic (deși „Cartea aceasta nu propune o teorie a risului. Schitează cîteva cărări spre un asemenea drum”), însemnări care au ca punct de plecare spectacolele prezentate

pe scenele românești sau străine, dialoguri (cu Daniel Drăgan, de pildă), portrete (al marelui actor comic Octavian Cotescu, pagini care tin de memorialistică (**O experiență la Gabrovo**), note de lectură s.a.m.d., toate convergente către ideea fenomenului profund omenesc al risului — „un fel de meridian Greenwich al interiorității noastre”.

Umorul în literatură și artă este, ca fiecare carte semnată de Valentin Silvestru, și o lectură extrem de plăcută prin dinamica foarte vie a ideilor, ca și prin gimnastica inconfundabilă a scriiturii.

● Prefata semnată de Thomas Kleininger la volumul Bettinei von Arnim **O cunună de primăvară pentru Clement Brentano** (Editura Univers, seria „Correspondență, memorii, jurnale”) este un portret succint al autoarei de pe copertă. Poate prea succint, dată fiind biografia impresionantă a acestei femei și dat fiind „aderențele” ei la zona literaturii romantice germane. Scrisorile Bettinei von Arnim (născută Brentano) cu fratele său mai vîrstnic, Clemens Brentano au fost publicate în timpul vieții autoarei, după mici „ajustări” ale textelor, cu scop mai ales stilistic. Fără exigențele unei ediții de corespon-

dență (pentru că această carte este **literatură**), volumul este unul dintre cele mai seducătoare romane epistolare, axat pe problematica formării personalității în climatul ardent al culturii germane din prima jumătate a secolului XIX.

● „Cartea ta este mărturisirea unei conștiințe chinute (...) de marile întrebări aflate din totdeauna în fața omului, dar mai cu seamă de acele întrebări ivite în acest zbuciumat secol al nostru, acest veac pe care noi l-am străbătut, aproape de la un capăt la altul, cu viața noastră, cu credințele și ideile noastre, cu bucuriile și tristețile noastre, cu izbînzile și înfrîngerile noastre, cu satisfacțiile și îndurările noastre (...). Omenia ta ți-a încălzit scrisul. Tu iubești și respecti omul și tot ce este omenesc. Nu însă și uriteniile”. Am citat din prefata semnată de George Macovescu la volumul lui Meliusz Jozsef, **Secțiune transversală** (Eseuri, însemnări de călătorie, evocări), Editura Kriterion, colecția „Biblioteca Kriterion”, în românește de Livia Bacăru. Caracterizarea prefatatorului, caldă, luminată de prețuire, reprezintă un adaos afectuos la car-

tea de vizită, și așa îndejuns de onorantă, a scriitorului român de limbă maghiară.

● La Editura „Cartea Românească” a apărut nu de mult cartea de poezii a tinărului Constantin Preda din Craiova, intitulată **Fire de poet**, structurată în trei cicluri: „Partea mea de vină”, „Pateră-n flăcări” și „Tineretea la întâmplare”. Fiecare poetului blind și ascuns în valutoare, se regăsește în versuri de o abia mascată modernitate formală dar, în esență, versurile sînt într-un bine temperat și dulce stil clasic. Cităm din **Iarnă la Sadova**: „acasă la sadova spre iarnă / cînd gerul e subțire ca o goarnă // cînd vinul orb prin beciuri zace / acoperit de tîndre și cojoace // cînd lingă briul sobei mama / mai mișcă timpul cu năframa // nici pași nici ornice nici calendare / puterea iernii să măsoare // doar eu plesnind nuci în țîțina ușii / să sperii vulpile și urșii”.

TANIA RADU

Desene pe asfalt

Un eminescolog numit Eminescu?

Ultimul Eminescu, spîță bărbătească, din singurul trunchi al căminarului Gheorghe Eminovici s-a numit tot Gheorghe și s-a stins din viață în 1988 lăsîndu-ne nemîngiați că nu va fi de față la celebrarea centenarului morții lui Mihai Eminescu, al cărui nepot de frate era.

Omul, de o impunătoare frumusețe fizică, viguros pînă în ultimele zile trăite s-a dăruit ca și tatăl său Matei Eminescu, carierei armelor și a făcut atît de puțin caz de strălucitoarea-i descendență încît, zeci și zeci de ani a viețuit într-un soi de anonimă căruia nu i s-a împotrivit nimic. Pentru puținii apropiați colonelul Gheorghe Eminescu era un cărturar eminent, pasionat mai cu seamă de cultura franceză. Considerînd că „are timp”, nesocotîndu-se nici o clipă un autor de profesie, el și-a îngăduit luxul fantasmelor de debută (aproape septuagenar) cu o excepțională monografie dedicată lui Napoleon Bonaparte. Cartea, mult apreciată de specialiștii francezi a cunoscut la noi și o a doua ediție la fel de repede epuizată ca și prima. E autor și a altor opere manuscrise: o sumptuoasă lucrare enciclopedică despre Marea Revoluție Franceză și un jurnal intim. Cine și cînd le va edita? Napoleon? Foarte bine, Danton? De ce nu?

Dar Eminescu? Ce a lăsat Gheorghe Eminescu, scris, despre Mihai Eminescu? Puțin, extrem de puțin.

Cred că înțeleg de ce. Primul motiv ar fi că însuși tatăl său, Matei n-a apucat să stea prea mult în preajma poetului. Sînt semne că, puține cite au fost, relațiile dintre frați au fost mai de grabă tensionate decît cordiale. După 15 iunie 1889 Matei s-a despărțit cu oarecare ușu-

ION PANAITESCU — Lucrare din ciclul „Eminescu”

rință de „semnele” rămase de la ilustrul său frate și, printr-o acțiune juridică penibilă (în care a avut totuși cîștig de cauză) și-a însușit dreptul de editare (și de proprietate) asupra edițiilor de opere eminesciene, fapt ce l-a împiedicat pe Maioreescu să continue și să îmbogățească edițiile Eminescu tipărite la „Socet” și a proliferat editori „de ocazie”. Matei a semnat chiar el o ediție (ce nu avea să-l onoreze) umbrind cumva cu imixțiuni inabile, o strălucită carieră militară.

Era firesc, așadar, ca mult înzestratul său fiu Gheorghe să nu fie „convins” de tribulațiile unui tată de care-l lega, pe alte planuri, o sinceră iubire și să nu intre în rîndurile eminescologilor declarați.

Mîndru și în același timp modest, Gheorghe Eminovici nu s-a lăsat încovoiat de, pentru un altul, coplesitorul nume cel purtat. Spre a nu i se forța înțimitatea (populată, am văzut, de ambiții creatoare) el a refuzat ani în șir să scrie despre unchiul său, nu s-a amestecat în polemici și nu a participat la (puțin coloratele) sărbători eminesciene antebelice.

Și totuși cineva a izbutit să-l mineze „muțenia” făcînd ca eminescianul... G. Eminescu să devină (intrucitva) și un eminescolog: prietenul său, generosul și împătimitul intru iubire de Eminescu, Augustin Z. N. Pop.

Nedezmîntîndu-și vocația de peregrin (în junete de nevoie, mai tîrziu de voie) A. Z. N. Pop și l-a asociat prin „tertipurile” numai de el știute pe pașnicul colonel Eminescu spre a ține veritabile turnee de conferințe — sezători în toată țara. Vreme de mulți ani, cei doi au bătut orașe, comune, „cotune”, cu trenul, pe vreme bună, prea rar cu automobilul și de multe ori per pedes, vorbind cu înasuflețire despre Eminescu unor săli arhipline populate nu doar de școlari, cum s-ar crede, ci de oameni de toate vîrstele și profesiunile.

Stimulat de verva ardeleanului, colonelul s-a gîndit că și vorba e dulce în dulce. Tara Moldovei, și-a reamintit că se numeste (totuși) Eminescu și „tras de limbă” și-a cucerit ascultătorii cu memorabile mărturisiri.

Avem norocul editării unei cărți de studii (profil eminescian, tipărite de organele de cultură ale orașului Deva în 1973 și redactate, ați ghicit, de același profesor Pop) în care sînt cuprinse și cîteva pagini scrise de ultimul Eminescu...

Le vom răsfoi în numărul viitor al revistei.

GHEORGHE TOMOZEI

• Cartea de știință • Cartea de filosofie • Cartea de istorie • Cartea de reportaj •

Generația anului 2000

În ultimele două decenii, Fred Mahler, s-a afirmat treptat și stăruitor, ca un important nume de referință în abordarea aspectelor multiple și complexe circumscrise problematicii tineretului, văzut în diversitatea ipostazelor sale sociale. În domeniul respectiv, s-a distins ca pasionat animator, ca inițiator și competent coordonator al unor investigații ample, conduse cu adevărată rigoare științifică, detașînd concluzii pertinente, de evidentă valoare praxiologică. Mai recent, în baza experienței cîștigate prin atari preocupări, beneficiînd de o cuprinzătoare informare documentară de cea mai stringentă actualitate, reprezentativă calitativ, bine asimilată, integrată funcțional în sistemul propriu de gîndire, a devenit și promotorul unei activități de pionierat, contribuînd la descifrarea, configurarea și afirmarea socială a unui teritoriu științific insolit, în curs de formare, — juventologia (v. **Introducere în juventologie** —

1983, **Tineretea în timp și spațiu** — 1986 s.a.) cu statut interdisciplinar și însemnate disponibilități de a contura noi perspective în înțelegerea tineretului, important factor de schimbare, facilitînd și mai buna întemeiere rațională, a politicii ce urmează să se adopte față de aceasta. Volumul **Generația anului 2000** (Editura Politică, 1988) se înscrie în același cadru referențial, cu subtitlul „scenarii de juventologie prospectivă”, vizînd „o cunoaștere cit mai riguroasă științifică și autentică, a mutațiilor pe care transformările lumii le impun lumii tineretului, dar pe care, totodată, tineretele generației le revendică și uneori, le provoacă în dinamica realității sociale”.

Autorul arată că față de cercetările ce au precedat în domeniu, caută să surprindă „imaginile tinerilor despre viitor”, sau „cum vor trăi în anul 2000 tinerii de azi”, încearcă să prefigureze prin lucrarea respectivă, „cum va fi tineretul anului 2000” în cadrul diverse-

lor sisteme politice și economico-sociale, printr-o apreciere globală și comparativă cu „profilurile tinerilor de azi”.

Dintre posibilitățile multiple de investigare, Fred Mahler optează pentru scenariu, ca posibilitate de abordare eficientă și cuprinzătoare a generației anului 2000, stabilindu-și un adevărat suport referențial, cu raportare la apartenența național-statală, la perspectivele ce se întrevăd de omogenizare, sau dimpotrivă, de diversificare a tineretului, de afirmare ca pon-

dere a acestuia în ansamblul populației și în planul acțiunii social-politice, la preocupările comune de a găsi soluții corespunzătoare, problemelor cu care se confruntă societatea. Din rațiuni metodologice evidente, se acordă un spațiu larg tratării „Viziunilor despre anul 2000”, fiind reliefate pregnant confruntările de idei, pozițiile teoretice și practice mult diversificate ca orientare, de la scepticismul catastrofic, la optimismul exagerat față de evoluția lumii, de viitorul economiei mondiale, al naturii adînc afectate de intervenția umană, dar reprezentînd o dimensiune existențială majoră s.a., autorul reușind să opereze cu multă rigoare și discernămint, precizîndu-și punctele de vedere proprii, pertinente, logice, luîndu-le în considerație ca atare, în estimarea prospectivă a devenirii tinerii generații. În configurarea tendințelor dezvoltării tineretului, Fred Mahler ține seama cu prioritate de educație, integrare în muncă și în genere, în viața social-politică a acestuia, de calitatea valorilor la care aderă s.a. — elemente esențiale circumscriserii realiste, științifi-

fice a profilului generației anului 2000. Ca rezultat al demersurilor întreprinse, se conturează în cele din urmă, „scenariile dezvoltate”, ca o tentativă (reusită, de altfel), de a distinge caracteristicile specifice ale tineretului anului 2000, plasîndu-l corect în sisteme și situații social-economice și politice, în condiții demografice considerate proprii sfîrșitului de mileniu, cadru adecvat de previzionare a statutului generației respective, a orientărilor, a atitudinilor și conduitelor ce se vor adopta, față de prefacerile calitative din societate.

Lucrarea este exemplară ca densitate de informații, ca rigoare a cercetării, ca preocupare de a propune convingător atenției un domeniu științific inedit, de acut interes praxiologic imediat, și de perspectivă. Volumul **Generația anului 2000** reprezintă ultimul volum a lui Fred Mahler, ca apariție editorială, dar, din păcate și ultimul pe care a putut să-l elaboreze, sfîrșitul prematur al autorului întrerupînd o activitate rodnică, deosebit de meritorie.

MIHAI RĂDUCANU

Suseniul, prin frumusețea și bogăția sa, evidențiază una dintre virtuțile esențiale ale autogospodăririi și autoaprovizionării: muncești, ai!

Bunăstarea oamenilor este — țel fundamental al politicii noastre — în relație directă cu eforturile, cu inteligența lor. O bunăstare izvo-rită dintr-o permanentă dorință de autodepășire, din înțelegerea exactă a realității că zestrea fiecărei comune, a fiecărui oraș se regăsește și se împlinește în zestrea mereu mai bogată a întregii țări.

Amplul reportaj realizat de publicista Barabás Béres Katalin, pe care-l reluăm din cotidianul „Előre”, și ilustrat de fotoreporterul nostru Victor Rădulescu — demonstrează limpede, că descoperirea inițiativei a umplut hambarele cooperativilor și, în același timp, le-a stimulat ambiția de mai mult, de mai bine.

Dar acest reportaj este și o mărturie. El vorbește elocvent despre un mod de a munci și trăi în conformitate cu adevărul pe care se întemeiază politica de bunăstare a partidului nostru, acela al unei egalități reale, depline între toți fiii patriei: la muncă egală, drepturi egale.

La Suseni, pîinea cea de

Imaginea este pe cît de sugestivă pe atît de convingătoare! În această așezare din județul Harghita, comuna Suseni, dacă s-ar fi aliniat unul după altul carele și căruțele care au transportat furajele, șirul s-ar fi întins de aici, din bazinul Gheorghenilor pînă la Brașov. De bună seamă, distanța nu a fost măsurată la centimetri, dar imaginea e în stare să sugereze tocmai cantitatea, bogăția de nutrețuri strînse în toamna trecută de harnicii săteni din Suseni. În silozuri au intrat peste șapte mii de căruțe doidora, și, tocmai din acest motiv, atunci cînd l-am descusut pe primarul așezării, Kovács Imre, dorind să aflu ce anume îl preocupă în primele săptămîni ale noului an, dialogul s-a înturnat mereu la acest eveniment al toamnei.

— Avem o iarnă blîndă — mi-a spus — intrucit furajarea nu ne dă bătaie de cap. Cu ani în urmă, în acest anotimp, alergam care-incotro, de la Ana la Caiafa, și ne măcinam nervii: de unde să ne împrumutăm, cine ne ajută, de unde putem achiziționa fin pentru animale. Acum, ne putem gândi și rostui în tihnă pentru muncile anului, putem pregăti cum se cuvine recolta viitoare, ne putem preocupa de acțiunile ce-i vizează pe locuitorii așezării.

Cei doi piloni

Primarul mi-a vorbit despre unul din factorii însemnați ai autoaprovizionării care împrumut în mod indirect, dar și determinant asupra altor sectoare ale activității economico-sociale, oferindu-mi astfel o expresie convingătoare și asupra a ceea ce înseamnă sentimentul datoriei manifestate deopotrivă de oamenii primăriei și ai altor instituții și de către populație față de treburile obștei comunale. Încercăm să detaliam pe ramuri și sectoare programul de autoaprovizionare și autogospodărire în profil teritorial, program care a situat așezarea între cele fruntașe pe județ.

— Da, localitatea Suseni este, de ani de zile, în măsură să se autoaprovizioneze. Am acumulat o serioasă experiență astfel că reușim să ne aprovizionăm nu doar pe noi înșine; contribuția noastră la realizarea fondului centralizat de stat se ridică la mai multe mii de tone — ne informează primarul. Cei doi piloni ai activității economice din localitate sînt cariera de piatră și producția cooperativei agricole de producție din localitate, în diversele sale sectoare de activitate. Cariera de piatră, aflată în satul Chileni, care ne aparține, depinde de întreprinderea de Construcții Industriale pentru Căi Ferate Miercurea Ciuc. E o întreprindere ce se află de ani îndelungați printre fruntașii ramurii și faptul e o performanță ce cuprinde și munca asiduă a lucrătorilor minei noastre, aportul și abnegația lor după cum aveam

să aflăm de la unul din oameni, mecanicul Gheorghe Colceriu, secretar al unei organizații de bază de partid. Valoarea producției se cifrează de-acum la sute de milioane de lei, și asta, într-o unitate care cere o trudă bărbătească pentru realizarea planului, depășirea lui; sînt fapte de prestigiu, care au devenit cotidiane pentru cei ce lucrează în mină.

Celălalt pilon de bază al vieții economice este agricultura, cu cele două ramuri fundamentale, cultivarea plantelor și creșterea animalelor. Nu voim a ne justifica pentru rezultatele slabe din anii trecuți, invocînd condițiile meteorologice vitrege, cu toate că este drept; da, am avut ani de-a rîndul ani grei, secetoși. De doi ani încoace, am izbutit să smulgem pămîntului rezultate înalte de producție, în consecință și aportul nostru la fondul centralizat a sporit simțitor. La cîteva capitoare, la cîteva indicatori am putut, bunăoară, să depășim cu mult nivelul preconizat. Creșterea animalelor a fost, multă vreme, sursa noastră principală de necaz și griji. Acum trăim anii în-torsăturii favorabile și în acest domeniu. Șeptelul din Suseni este considerabil. În zestrea cooperativei agricole se află peste 3 000 de vaci și 1 800 de oi fătătoare, în timp ce în gospodăriile personale sînt 1 200 de vite cornute, din care 520 de vaci de muls, 1 800 de oi fătătoare. Nu este deloc ușor să asigurăm, mai ales în condițiile iernilor îndelungate de pe la noi, furajarea atîtor animale, să le dai hrană îndestulătoare pînă cînd se face finul nou. În ultimii doi ani am reușit să ne ridicăm la nivelul exigențelor; ba, mai mult, considerăm că am obținut un anumit progres, avînd în vedere faptul că în perioada amintită de timp, producția de lapte a C.A.P.-ului a sporit de două

ori; în consecință, am putut livra la fondul centralizat de stat mai multe mii de hectolitri de lapte, peste plan.

Vi se pare că insist prea mult asupra nutrețurilor? E firesc, intrucit este o premisă fundamentală a autoaprovizionării, pe care fiecare e chemat s-o instaureze cu mijloace proprii, în gospodăria lui. Nădăjdum că și în anii viitori vom fi în stare să ne asigurăm nutrețurile necesare. De aici derivă și concluzia: pentru noi, autoaprovizionarea, autogospodărirea nu sînt niște vorbe în vînt, ci sînt comandamente înscrise în modul nostru de existență: ne preocupă organizarea muncii cotidiane în acord cu ele, fiind și puncte cardinale ale proiectelor noastre de viitor.

Vă invit, acum, la o scurtă plimbare, pentru a vă putea convinge cu ochii proprii ce înseamnă autoaprovizionarea, ce roade aduce în existența cotidiană, aici, la noi, pe meleagurile Suseniului.

Laudă pentru priceperea brutarului

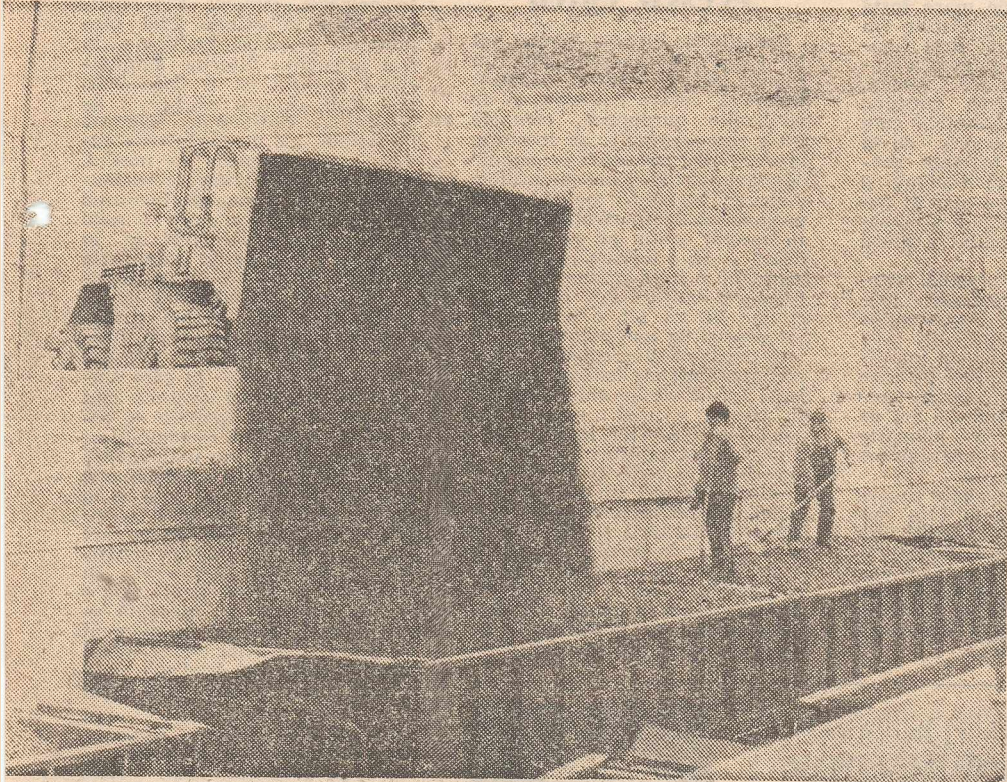
Cu începutul din anul trecut, C.A.P.-ul asigură, în folosul lucrătorilor și pensionarilor săi, aprovizionarea cu pîine. Ne întîlnim cu președintele C.A.P.-ului, înaintea uriașului cuptor, în care se coace, zilnic, cantitatea de cinci tone de pîine. După opinia localnicilor e cea mai gustoasă pîine din zonă. Cuvințele de laudă și recunoștință se fac deseori auzite.

— Pîinea se face din grîul nostru, care se macină în moara noastră, pentru propriii noștri oameni ai muncii — ne spune președintele. Se vede cum autoaprovizionarea se face într-un circuit integral închis; altminteri nici că se poate. Dacă am avea, undeva,

vreun scurt, pe circuit, aprovizionarea ritmică cu pîine ar avea de suferit. Administrarea eficientă, rezolvare promptă a problemelor locale e mai la îndemîna noastră. Oricum, brutăria trebuia să fie făcută; lucrătorii din C.A.P. au binemeritat-o pe deplin. Intrucit, spre exemplu, în timpul campaniei, nimeni nu trebuie să fie îndemnat cu osebire, pun cu toții mărul. În perioada din urmă, de cîteva ani încoace, nu ne-a mai părăsit nimeni, atmosfera de muncă e propice, ne putem declara a fi mulțumiți și de calitatea obținută. Producția suplimentară de furaje, faptul că avem mai mult decît ne este necesar, e, deopotrivă, o mărturie. Sirguința și simțul datoriei sînt probate fără drept de apel. Cel investit cu o funcție de conducere ori de îndrumare simte și el, la rîndu-i, că se cuvine să-și aducă obolul, să facă mai mult în folosul și spre sporul oamenilor muncii. Pînă și cele mai mărunte aspecte dobîndesc însemnătate: de pildă, o inițiativă recentă, aceea de a pregăti și coace, pentru consumul acasă, gogoși și cozonaci kürtös (kürtös — în formă de horn) și că, în acest an, am început să facem și tăiței de casă. Fîină avem, celor de prin partea locului le plac tăiței de casă. Iată, această clădire, în care ne aflăm acum, a avut, pînă în prezent, o sumedenie de destinații. Acum, devenind brutărie, și-a aflat menirea pe deplin, aș putea spune că în materie de utilitate e tot ce ne putem imagina mai bun și mai pe potrivă.

Cu cîteva sute de metri mai încolo, într-o clădire impozantă, intrăm într-o sală de mese. Este cantina C.A.P.-ului, inaugurată de asemenea nu de mult. O încăpere a cărei distincție e tocmai simplitatea și prin asta totuși atractivă. Fețele de masă, țesute în casă, placajul

ate zilele

de lemn al pereților, scaunele cu spătare vopsite în albastru îi conferă un aer de seninătate.

— Zilnic, aici pot servi masa două sute de persoane. În perioada iernii, firește, mâncă mai puțini, dar vara... vara putem conta și pe 350 de solicitanți. Pregătim un prinz gustos pentru lucrătorii și pensionarii noștri, mai cu cu seamă tot în baza autoaprovizionării — ne spune Bors László. Cerealele, cartofii provin din surse locale, carnea o avem de la crescătoria de porcine... mulți își duc prinzul acasă, deverul e mereu în creștere. Când am preconizat darea în funcțiune a acestei cantine, i-am avut în vedere pe cei ce lucrează la noi, mai ales pe pensionari. În comună trăiesc șapte sute de pensionari C.A.P., pentru ei e mult mai lesnicios să au prinzul asigurat. Intrucit rezultatele C.A.P.-ului ne îngăduie, cu începere din ianuarie, pensionarii noștri vor beneficia de o reducere de preț cu douăzeci la sută.

Și, în continuare, președintele C.A.P.-ului ne înșiruie detaliat rostul fiecărei activități auxiliare, rezultatele micii industrii bazate pe valorificarea resurselor locale de materii prime care contribuie, în mod considerabil, la realizarea balanței economice a C.A.P.-ului, la judicioasa gospodărire a așezării. Se produce, astfel, în valoare de circa douăzeci de milioane de lei, în baza comenzilor din localitate, din așezările din împrejurimi. Au o mare căutare produsele prelucrării lemnului: se fac aici binate, elemente pentru saivane, adăposturi pentru vite, acoperișuri pentru grajduri, șuri, elemente pentru garduri, ambalaje... C.A.P.-ul dispune de un parc propriu de mașini și de un atelier propriu de reparații. „Vroim să facem totul cu forțe proprii”, — enunță, cu franchețe, o idee directoare a programului de autogospodărire.

Invitația la restaurant

Piațeta cochetă, întotdeauna curată din centrul așezării e dominată de clădirea cooperativei de producție, achiziții și circulație a mărfurilor. Gazdă ne este președintele acesteia, Ruja Petru. Se află doar de câteva luni în fruntea cooperativei. Se străduiește să răspundă cu simț de răspundere, cu însofletire, tuturor cerințelor. Populația Suseniului este, pe cât de puțin numeroasă, pe atât de exigentă, pretinde servicii de nivel urban, un sortiment deopotrivă. De pe acum, sint numeroase exemple de reușită. Dar, mai întâi, o rapidă trecere în revistă asupra activității cooperativei.

— Cooperativa noastră a reușit, în anul trecut, să realizeze cel mai înalt indice de plan, de la înființarea sa: 36 milioane de lei. N-au existat opreliști, dar cite un sector a pretins o muncă și mai tenace. Aș începe cu-unul

din cele mai însemnate aspecte ale muncii noastre, cu achizițiile, intrucit acesta este domeniul în care ne îndeplinim îndatoririle de cetățeni ai patriei. Ne-am îndeplinit planul valoric, cu un surplus relevabil la capitolul ouă, de carne de pasăre și iepure. De bună seamă, mai avem multe de făcut; va trebui să ne mobilizăm toate resursele, pentru a progresa în citeva domenii. Ne străduim ca, în lumina indicațiilor și orientărilor secretarului general al partidului să încheiem cit mai degrabă activitatea de contractare, în mod proporțional, judicios și la termen.

În privința autoaprovizionării populației locale scopul nostru este satisfacerea la un nivel cit mai bun, a exigențelor, avind în vedere atit ștacheta calității în general, cit și obiceiurile, specificul local. Vă mărturisesc că în materie de exigență, nu ducem lipsă. Se face ceva, ne bucurăm de noutate, dar peste citeva zile auzim de o nouă solicitare. E firesc și folositor să fie așa: nefiresc ar fi ca oamenii să nu ceară. În prezent, punem la dispoziția publicului un număr de 12 servicii: lipseau două, croitoria pentru femei și cofura. Acum, în decursul lunii ianuarie, vom demara și cu ele, deoarece sint cerute. Se aude mereu întrebarea: de ce trebuie să purcedem pentru AȘA CEVA la oraș? Trebuie să vă spunem că acest AȘA CEVA e pe cale de dispariție. Ne străduim ca prin serviciile concertate ale consiliului popular, ale cooperativei agricole și ale noastre, zilele locuitorilor Suseniului să devină mai bogate, mai pline.

Și iată, am și intrat în restaurantul proaspăt renovat, care stă măturie asupra felului în care aspiră cooperativa să satisfacă cerințele atit prin forme de prestare cit și prin calitatea ei. Străbatem împreună cu responsabilul unității, sala mare, sala mică, barul, bucătăria, încăperile auxiliare. Nuanțele de cafeniu și de maron, mobila, stofa ei, lambriurile, îmbinate armonnic, cu tapetul înflorat al pereților, conferă sălii un aer de eleganță, îmbietor. O scurtă poveste din „biografia” restaurantului: în clădire funcționase odinioară o circumă, localnicii ori musafirii n-aveau unde servi o masă ca lumea. Acum, în decurs de o oră, se poate pregăti chiar și pentru un număr de o sută de persoane un prinz ori o cină cu mai multe feluri.

Comerțul din Suseni nu rămâne mai prejos „față de colegii de la oraș”. Cred că se deosebește doar prin faptul că pe-aici „comersanții” sint mai răbdători, mai îndatoritori, recomandind și ofertind cu mai mult aplomb. E și firesc, intrucit cunosc prea bine gusturile cumpărătorului, posibilitățile materiale, obiceiurile sale. În secția de electrice, sticlărie, porțelanuri, menaj s-ar putea organiza chiar un schimb de experiență la nivel județean, atit de funcțional, gospodărește

și cu bun gust s-a făcut amenajarea mărfii. E adevărat că Kercsó Vencel lucrează de patru decenii în comerț, dar, numai datorită experienței acumulate tot n-ar fi reușit ca în toată zona, ba chiar și la oraș, să-i meargă vestea bunei aprovizionări a unității sale, unde e o plăcere să dai chiar o raită măcar, într-atit de îmbietor se intrupează în fața omului forme și armonia obiectelor...

Flori pentru cei harnici

În circuitul micii industrii și al prestațiilor, realizat de C.A.P. și de cooperative, consiliul popular are, datorită valoroasei sale prestații economice, un rol de pivot. Să începem cu exemplul personal dat de funcționarii instituției. Vara, în conformitate cu obiceiul locului, lucrătorii din aparatul consiliului ies, împreună cu familiile la „pădure” pentru a cosi, a pregăti hrana animalelor. Își aduc o contribuție proporțională, la realizarea bazei furajere. Pe deasupra, fiecare, începind cu președintele consiliului, contractează cite unu-două animale în folosul fondului centralizat. Consiliul patronează activitatea unei duzini de unități, de la florărie la cea apicolă, care, spre exemplu, livrează produse în valoare de 70—80 mii de lei. Meșteri timplari, zidari, dulgheri, zugravi așteaptă solicitările localnicilor cu prestări corespunzătoare și, totodată, contribuie la realizarea bazei materiale a autofinanțării, autogospodăririi localității.

În loc de încheiere, să revenim la motivul dintru început. Primarul Kovács Imre ne-a vorbit, în spiritul exigenței comuniste, mai ales despre ceea ce mai este de făcut. Spre exemplu, despre îndatorirea de a spori și pe mai departe șeptelul, atit în cooperative, cit și în gospodăriile personale, pentru ca localitatea să-și poată îndeplini cu onoare obligațiile cetățenești și să asigure satisfacerea necesităților locuitorilor comunei, asigurind o alimentație sănătoasă. Ne înșiră nume de oameni gospodari, care pot fi exemple pentru toată suflarea așezării: György Ferenc, Simion Săpunariu, Főrika Mihály, Gheorghe Handaric, György Anna din Valea Strimbă, Salamon Al-

bert de la Chilieni, Gheorghe Vaidos, Fákó András din centrul Suseni, Csiszár András și alții care contractează anual cite un animal-două. Deopotrivă, consideră că reprezintă un fenomen ce sugerează progresul, faptul că din ce în ce mai mulți tineri gospodari cumpără animale. Anul trecut, spre exemplu, au fost 45, anul acesta numărul lor va spori. Creșterea animalelor e o ocupație ce se reimpune, intrucit e rentabilă atit pentru individ, cit și pentru societate.

Perioada în care ne aflăm e cea a încheierii acțiunilor de contractare, atit în unitățile agricole, cit și în gospodăriile particulare. În spiritul orientărilor și indicațiilor secretarului general al partidului, expuse cu prilejul recentei consfătuiri de lucru organizate la C.C. al P.C.R. cu privire la probleme ale activității economice, consiliul popular din Suseni, — cu aportul pe măsură al deputaților — perseverează, ca și pînă în prezent, cu exigență comunistă, cu simț de răspundere, aplicind inițiative înțelepte și raționale, pentru traducerea în practică a programelor de autoaprovizionare și autogospodărire.

Deschidere spre mîine

În sala de ședințe nou-nouță, în prima adunare a anului, colectivul de oameni ai muncii ai C.A.P.-ului a dezbătut cifrele de plan ale lui 1989. Rezultatele obținute, exigența lor uman-profesională ne îndreptătesc să credem că vor avea, în acest an, o recoltă și mai bogată — în toate domeniile, ale economiei, ale vieții. Intrucit, deja brutăria, cantina, sala de ședințe, celelalte nenumărate dovezi convingătoare ale progresului social aduc un mesaj cu valoare de simbol, semnul înscrierii existenței pe coordonatele modernității; un mod de viață pentru înrădăcinarea căruia militează lucrătorii consiliului, dar și localnicii, individul și obștea deopotrivă. La Suseni am intilnit, într-adevăr, oameni, care gîndesc cu inima și sufletul întregii așezări, această conduită comunistă, fiind un temei pentru ritmul grăbit spre civilizație al așezării.

BARABÁS BÉRES KATALIN ■

Originalitatea structurii

Nu e greu de stabilit locul romanului *Sacrificiul* în ansamblul prozei lui Mihail Diaconescu. Autorul are salutarul obicei, mai în genere comun scriitorului modern, de a oferi teoretizări, chei, indicații pentru propriile sale cărți înlesnind astfel sarcina criticii. Un lung interviu acordat revistei *Arges* (nr. 11 și nr. 12, 1988) ne edifică asupra intențiilor sale și a semnificațiilor romanului *Sacrificiul* consacrat evenimentelor din Transilvania în preajma și din timpul primului război mondial. Așadar, un alt moment important din istoria națională devine obiectul investigațiilor sale românești. Artistic vorbind, Mihail Diaconescu face elogiul romanului clasic, cu structură „stabilă”, pe care îl cultivă consecvent, fără complexe modernității. Numai că *Sacrificiul* corespunde mai puțin romanului clasic decât toate cărțile sale anterioare. Abundența documentelor referitoare la primul război mondial, la care autorul adaugă o serie de date inedite, culese din surse particulare, reproducând tragedia românilor din Bihor, îl obligă pe scriitor la vaste prezențări de fapte reale într-o manieră eseistică și chiar științific-istorică. Materia epică — unde personajele apar în acțiune, cu viața lor psihologică particulară, partea de ficțiune deci, rămâne în capitole distanțate între ele, ca o ramă încadrând masivele incursiuni istorice. Care sînt consecințele acestui procedeu? Oricum, structura textului nu mai e aceea a romanului clasic, ci, foarte clar, a unui tip de roman-eseu istoric ce trebuie examinat ca atare. Dat fiind ineditul structural, subliniat mai sus, vom releva o dihotomie între cele două stiluri, care se unesc totuși organic în roman, analizându-le succesiv.

Din unghiul prozei propriu-zise, „clasice”, drept cea mai expresivă ni se impune partea consacrată evenimentelor antebelice, vieții social-politice, spirituale și morale în Imperiul austro-ungar.

Ținutul intelectual, juristul Nicolae Bolcaș circulă cu misiuni speciale prin mediile politice de la Beiuș, Oradea, Budapesta, Viena și Praga avînd astfel posibilitatea să înțeleagă decadența unui imperiu întemeiat pe disprețul naționalităților și pe exploatarea fără scrupule, față de feudală, a claselor de jos. Dintre figurile atestate documentar, cele mai pregnante artistice sînt cele negative în perspectiva istoriei; contele Tisza, cu viziunea sa politică anacronică dar și cu abilitatea lui diplomatică, talentul oratoric, cu viața sa privată aflată sub semnul senzualității excesive, cu destinul său semnificativ, fiind ucis de inși conationalii săi, apare ca personajul cel mai viu din prima parte a romanului. I se adaugă alte nume din anturajul său, precum ofițerul Kálmán Werbőczy, organizatorul reuniunilor din Bihor, apoi cele două femei, respectiv doamna Siegescu, soția unui român ce pactizase cu politica lui Tisza, și indeosebi moșterea Erszebet, care, desi șarjată, exprimînd la rîndul lor evoluția mentalităților, se impun printr-o irezistibilă feminitate. Nu același lucru se poate spune despre Laura și Felicia, logodnicele lui Nicolae Bolcaș și Romulus Brad a căror „feminitate” e prezentată sumar și cam teoretic. Dintre personajele atestate istoric, mai expresive sînt în această parte, Al. Vaida-Voevod, deputatul românilor în parlamentul de la Budapesta, iar în capitolele următoare generalul Boeriu, generalul Traian Moșoiu, controversatul mitropolit Vasile Mangra și, indeosebi, filozoful și omul politic Thomas Masaryk conducătorul mișcării naționale a cehilor și slovacilor cărui a se schitează un portret literar memorabil.

În ceea ce privește zona eseistică a romanului, ea trebuie judecată cu criterii ce-i relevă o artisticitate de alt tip, mai puțin practică în proză, chiar în cea istorică. Aici, autorul nu mai privește din exterior, cu obiectivitatea aparent indiferentă a romancierului clasic, ci dimpotrivă, se implică în istorie, se transformă în personaj-narator. Ideea de „narator”, formulată de Romulus Brad, îl reprezintă, de fapt, pe autorul-narator. Tot Mihail Diaconescu, în interviul amintit avansează un con-

cept menit să illustreze propria sa metodă de creație, conceptul de „kenoză artistică”. El apare în răspunsul la întrebarea: care e raportul între interpretarea subiectivă și reprezentarea obiectivă a istoriei. Kenoză înseamnă risipire, dizolvare în altceva. Subiectul, ni se spune, se întrepătrunde și se identifică cu obiectul. Actul kenotic, afirmă Mihail Diaconescu, echivalează cu o „aplecare plină de dragoste și de devotament, de sfială față de anumite valori, de coborîre în miezul fierbinte al evenimentelor, de umilință, dacă vreți, față de oamenii care le-au dat strălucire și demnitate morală... Tocmai pentru că e preocupat de autenticitatea evocării, autorul de romane istorice e dator să apeleze la documente...” Astfel „își înfringe, măcar în parte, trufia lui egolatră, subiectivă... pentru a pași... cu dragoste și sfială în lumea de valori a personalităților, faptelor și creațiilor care ne reoprezintă, pe care le contemplăm înfiorați, în care ne recunoaștem.”

Acesta e tocmai naratorul-eseist din romanul *Sacrificiul*, un personaj ce se confundă cu

în lumină de întreg romanul, o frescă epică de mare forță evocatoare a împrejurărilor în care s-a desfășurat faza finală a procesului de făurire a statului național unitar român. Personalități istorice profund implicate în evenimentele care au dus la votul istoric de la 1 Decembrie 1918 privind unirea Transilvaniei cu România și personaje de roman apar în paginile cărții conferindu-i caracterul de istorie „trăită” a Marii Uniri.

În istoriografie această categorie de lucrări reunește textul interpretativ și documentele epocii. Ele sînt destinate să-l pună pe lector în contact nemijlocit cu sursele istorice pe care este fondată interpretarea cercetătorului, în scopul de a-i da posibilitatea de a cunoaște direct mărturiile contemporane evenimentelor evocate.

Un romancier nu poate proceda astfel; sarcina lui este incomparabil mai dificilă. El nu poate integra textului documentele care să confere culoare autenticității lui. Talentul său este chemat să dea nașterii acea forță dramatică a trăirii, desprinsă din textele izvoarelor.

Fresca epică

Sacrificiul, ultimul roman al lui Mihail Diaconescu, este un roman despre spațiu (spații). Drumuri, centre culturale și de civilizație europeană, contacte între reprezentanți ai acestora, mișcări pe „verticala locului” dar și investigații ale situațiilor. Teoretic vorbind, pe autor îl pasionează demonstrația unității acestui spațiu pe care-l sondează — nu o unitate etnică, desigur, nu o predominanță a unei (singure) culturi sau civilizații, ci una de alt fel, o unitate de interese și de sentimente, o unitate derivînd din repetarea unor scenarii mari ale istoriei pe aceleași locuri, chiar din rezistența în istorie a unei configurații specifice a acestor locuri. Geografic, acest spațiu european pe care-l are în vedere autorul este o elipsă pornind din centrul Europei, găsind undeva, spre vest, izvoarele Dunării și lărgindu-se apoi treptat în jurul fluviului de o parte și de cealaltă pînă ce se închide în apele Mării Negre. Această placă turnantă medio-europeană (ce desparte — nu separă! — nordul de sud, estul

Iulia nu sînt numai locuri unde se petrece acțiunea. Ele participă chiar la acțiune. Trei memorabile descrieri ale Vienei, în trei momente diferite, simbolizează grandoarea și decadența. Mai întîi, centrul exuberant de dinaintea războiului, capitală imperială, loc de întîlnire a sudului mediteranean cu nordul, dominată de fanfare, restaurante, bănci, magazine, forfotind de „lume bună”; apoi orașul prins în febra ofensivei de la început, spumegînd de furia războiului, trăind în prelungirea gestului războinic al împăratului dar și în teama acaparării de către spațiul vecin prusac; în fine, Viena învinsă, obosită, murdă — în care singurii ce păstrează ordinea sînt militarii din regimentele de români transilvăneni retrăgîndu-se calm spre patrie, nu înainte însă de a ceda forțelor republicane pozițiile strategice pe care le-au deținut. Nu este o Viena întîmplată, un loc precum oricare altul — ci un centru din conștiința personajelor, iubit și în grandoare și în decadență: nu o poziție cîștigată ori pierdută pe linia frontului — ci un moment fierbinte al istoriei care-și pierde dogoarea, dar iriază încă lumină, care-și păstrează locul în istorie.

Una dintre reușitele romanului *Sacrificiul* este aceasta: autorul nu galopează prin istorie aruncînd, ca să zicem așa, la cosul de gunoi evenimentele consumate, disprețuind ceea ce este învins definitiv; nu se plasează în virful săgeții timpului — ci are o perspectivă înțeză a lui; nu violentează trecutul, ci-l dezghioacă cu grijă, cu dragoste, cu dorința de a găsi acele elemente care configurează un „continuum” care definesc un spațiu unitar. La Viena, la Praga, la Budapesta — peste tot în centrul fostului Imperiu austro-ungar — s-au ales, în zilele doaztrului și ale reclădirii, elemente de ordine ce au împiedicat vîrsările de sînge, haosul, ce au netezit drumul spre o nouă configurație a spațiului — socială și etnică.

În locul ideii de federalizare — devenită inoperantă — s-a realizat atunci dreptul popoarelor la autodeterminare. Înfrîntura lui, însă, ceea ce necesită respectarea citorva principii etice de bază, cum ar fi prietenia între popoare, respectul reciproc — calități sufletesti, ale spiritului european. Într-un anumit sens, fără împlinirea acestor calități sufletesti nici n-ar fi fost posibilă realizarea autodeterminării. În afară de elementul reacionar maghiar — constînd, de fapt, din grofi, mari magnafi, aristocrație de adstrat în general, foarte bine analizată de către autor — între celelalte popoare ale acestei plăci turnante a Europei s-a născut lîntul necesar conviețuirii pașnice, s-au asimilat principiile morale de bază ale umanismului secolului XX, aceste trăsături ale sufletului colectiv. Imperiul austro-ungar cade, dar în locul și pe locul lui se năste o parte din Europa de azi. Românii au avut un rol decisiv, ca elemente cu substrat între celelalte popoare din monarhie, în această re-naștere conformă cu spiritul european, prin propriul lor sacrificiu — dar și prin constituția aparținînd la bătrînul continent.

Predominantă rămîne, în acest roman al lui Mihail Diaconescu, viziunea asupra istoriei, infuzarea documentului în faptul de viață, conștiința că refăcînd evenimentele mari reinviu pentru un moment și oamenii care le-au făcut. Personajele cărții sînt decupate parcă din basorelief: Ioan Ciurdariu-Ciordas, Ștefan Cicio Pop, Roman Ciordariu, Nicolae Bolcaș, Iuliu Maniu, Vasile Goldis, generalul Traian Moșoiu, — chiar controversatul Vasile Mangra cărui autorul îi face un interesant proces, încercînd nu o reabilitare propriu-zisă, dar o apropiere mai insistentă de circumstanțele atenuante pe care i le putea oferi momentul —, apoi, grupul de parlamentari români de la București și Iași, familiile dinastice ale Europei momentului, guvernării de la Budapesta, soldații de pe diferite fronturi — totul concurează la crearea unui acaparat profil de epocă, totul are miza autenticității.

Sacrificiul este un roman care se citește pentru marile idei pe care le absorbe din istorie și din viață; un roman despre locul și rolul românilor în Europă.

NICOLAE GEORGESCU

În dezbatere:

Un roman despre Marea Unire

lumea istorică pe care ne-o descrie „cu dragoste și sfială”, „înflorat”, „cu umilință”. Astfel, și numai astfel, reușește el să ne evoce numeroasele tragedii ale românilor bihoreni, sacrificiile lor de neuit, în ajunul, în timpul și imediat după Marea Unire din decembrie 1918.

Romanul *Sacrificiul*, prin insolitul scriiturii, se oferă atât marelui public și criticilor cit și specialiștilor în studiul trecutului, care, deloc străini de valorile estetice vor ști să-l pretuiască mai bine în aspectul eseistico-istoric, așa cum, pe drept, au apreciat consecvent și celelalte romane ale lui Mihail Diaconescu.

MARIAN VASILE

Istorie și literatură

Raportul dintre istorie și literatură, dintre adevărul documentelor și ficțiunea literară, este evocat de fiecare dată cînd unui cercetător al trecutului i se cere să se pronunțe asupra unei scrieri beletristice cu subiect istoric. În astfel de împrejurări principii fundamentale al literaturii cu tematică istorică este de fiecare dată rostit: cadrul general trebuie să respecte adevărul desfășurării trecute, dar în aceste limite fantezia scriitorului se poate mișca în voie.

Mihail Diaconescu a devenit un virtuos al acestui principiu și întreaga sa operă este o mărturie pentru fidelitatea cu care l-a urmat. Ultimul său roman, *Sacrificiul* reinnoiește dovada responsabilității asumate de scriitor în abordarea tematicii istorice. Evenimentul istoric ales — Marea Unire din 1918 — impune autorului o vastă documentație atît în ceea ce privește sursele istorice cit și literatura ce i-a fost consacrată. Și izvoarele, și lucrările științifice despre acest eveniment de excepțională însemnătate din trecutul românesc sînt — o știe oricine — foarte numeroase. Mihail Diaconescu nu s-a lăsat descurajat de amploarea documentării și, printr-un efort ce nu poate fi elogiat indeajuns, nu numai că a parcurs-o, dar s-a și instăpînit asupra ei. A făcut-o magistral.

Perfecta orientare a autorului în documentație, efortul său de reconstituire la nivelul macroistoriei și microistoriei sînt puse

Mihail Diaconescu a știut bine care sînt dificultățile acestei întreprinderi și le-a învins cu brio. El a asociat relatarea evenimentelor care servesc drept cadru romanului său cu întîmplări, momente simbolice, analize psihologice, reflecții filozofice și dialoguri mustind de viață adevărată.

Aș îndrăzni să spun că Mihail Diaconescu beneficiază prin aceasta de un element de superioritate față de istoric. Specialistul în studiul trecutului este tentat să rămînă în limitele datelor obiective oferite de surse. Un dialog imaginat de el ar fi de neconceput; a-l introduce, l-ar descalifica.

Scriitorul însă o poate face; este obligat să o facă. Reconstituirea lui beneficiază astfel de senzația de viu, de real, pe care o reconstituire făcută de specialist rareori poate să o dea.

Cît adevăr în cuvintele lui Iorga, care, în prefața la *Istoriologia umană* scria că ar fi vrut să aibă mai mult talent literar pentru a fi mai aproape de adevărul istoric! În concepția marelui nostru istoric capacitatea cercetătorului de resuscitare a trecutului este direct proporțională cu „fantezia” sa, altfel spus — cu însușirea de a reda evocator și chiar de a suplini puținătatea datelor furnizate de surse.

Sacrificiul este, din acest punct de vedere, un roman exemplar. Mihail Diaconescu este un investigator arhiatent, care știe apoi să reconstituie cu rigoare evenimentele, dar și să le adauge savoare, tensiunea dramatică și culoarea create de harul său literar.

Marea Unire și-a aflat în Mihail Diaconescu un evocator la nivelul marii ei însemnătăți. Funcția politico-educativă a acestui roman este evidentă: lectorul va înțelege cit de adîncă a fost aspirația spre unitate națională a poporului român, cit de mari au fost jertfele pentru ca acest ideal să devină realitate.

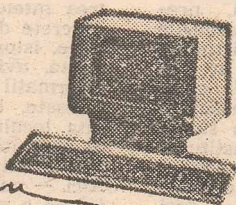
Operă beletristică, desigur, dar care prin îmbogățirea lectorului, prin educația lui civică, morală, estetică și istorică se așază în ceea ce literatura noastră medievală cunoaște sub numele de „cărți de înțelepciune”. Ce altă satisfacție își poate dori un scriitor atent la pulsul epocii sale?

FLORIN CONSTANTINIU
Institutul de Istorie
„Nicolae Iorga”

June Noviceanu

Cirlan Vasile — Ploiești. Considerați că din cele două poezii trimise — **Cei iubire și Resem-nare** — „vor învăța și alții citeau”. Și continuați: „Am iubit aproape ca Eminescu. Mi-aduc aminte cit de supărat era pe dragoste în **Venera și Madonă**”. Și mai departe: „Dar ce să lungim vorba, aștept părărea computerului dacă are inimă și a iubit”. Vă răspundem pe rând, chiar și la ceea ce nu doriți să vă răspundem. Mai întâi, din cele două poezii nu are nimeni nimic de învățat și, în plus, își poate strica și bruma de ortografie pe care dumneavoastră nu o stăpiniți deloc. După aceea, nu vă credem că ați putut iubi ca marele poet, care nu era chiar supărat în **Venera** (nu **Venera**!) și **Madonă** (recititi măcar ultimele două versuri), pentru că altceva a vrut să spună în minunatul poem. În sfârșit, computerul are inimă, a iubit și iubeste în felul lui. Oricum, nu versuri de felul celor scrise de dumneavoastră: „Treze din vis cu respirația la gură / mă oprește să nu strig ca fost minciună”. Nu strigați, pentru că nu vă crede nimeni, încercați respirația pe nas și nu ne mai trimiteți nimic.

Adrian Bica — Făgăraș. Încercați să depășiți faza declarativă. Și, mai ales, locul comun. Din cele patru poezii trimise, doar **Tirziu de toamnă** se salvează, parțial, de cele două păcate. În rest, prozodia vă susține.

Puiu Dan Mihail — Baia Mare. Nu înțelegem ce legătură vreți să descoperiți între microhidrocentrala dumneavoastră și **Atelierul literar**: computerul nostru are grup generator propriu.

Ioan Popovici — Timișoara. Faceți efortul de a nu contrazice natura: ea nu-și va îngădui nici odată să oblige cuclul să cinte printre nămeți. Dacă al dumneavoastră cîntă, vă interesează.

Corneliu C. Teodorescu — București. Poezia nu este o profesie, ci o vocație („artă ce se exprimă prin cuvînt”) care, uneori, rămîne neexercitată. Ingineria, da, este o profesie. Rămîneți energic (bun) și încercați să citiți (mult). Temele tratate nu vă salvează din oceanul de platitudini.

Ardeleanu Sorin — Brașov. Sinteți modest: „Vă trimit pentru a fi

publicate, dacă (.) considerați că sint reușite, cîteva din poeziile mele. Dacă nu merită a fi publicate (.) primiți sincerul meu respect”. Nu, nu merită. Respectul îl considerăm sincer și-l primim.

Ionescu Florin. Sinteți nemulțumit că nu sinteți luat în seamă de computer. N-aveți motive. Ceea ce ne-ați trimis dumneavoastră nu sint poezii, ci doar niște amărituri de „texte” plate, umflate cu banalități și torturate de agramatism. Cităm: „Vrem o pace suverană / nu vrem arme cu atom! / Să nu m-ai existe teamă / ipnici un suflet de Om!”. Adăugați că „acest poem a fost citit la serbările tinereții”, la un „minispectacol care s-a ținut în aer liber”. Sigur, în „aer liber” e loc, dar în **Atelier** nu. Chiar și așa, nu-i bine că a fost citit.

Dinuțescu Daniel — București. Toate „poezile” trimise de dumneavoastră sint în afara poeziei. Dacă, totuși, e adevărat ce spuneți: „Cavaleri răpuși de lănci și de spade / se ridică și privesc înainte”, nu mai trimiteți poezii, măcar un „cavaler” din aceștia resuscitați de dumneavoastră.

Petra Sisi Miteșcu — București. „Vă trimit a-lăturat 5 din compunerile mele cu rugămîntea de a vi văzute de Dv. înainte de a fi înmate nepoatei mele de soră”. Înminați-i-le liniștită, direct nepoatei de soră și scrieți pe plic „Confidențial” ca să nu mai citească și altcineva. Noi, oricum, nu le-am citit.

Emil Druncea — Fețești. Nu vă grăbiți și nu sperați într-o colaborare așa cum o doriți. Mai aveți cale lungă pînă la poezie: „Alunecarea era în sus / și în jos. Se vedea / un oraș, / un cap de pește, / un pistol, / un lampadar, / un cirlig, / un calendar / jos un scris extraterestru / sus un scris extraterestru”. Aici computerul are două nedumeriri: unde vă aflați dacă ați reușit

să vedeți atîtea și cum arată un scris „extraterestru”? Ne amenințați cu un volum. Nu. Nu sintem angajatul dumneavoastră.

Mai trimiteți: **George Popescu — Pucioasa**; **Stănescu C. Ion — Argeș**; **Aurel Dumitrescu — Constanța**.

Deocamdată nu: Ștefan Simona — Baia Mare; **Demetru Alexandru — Bihor**; **Florin Müller — Pătrășcu**; **Carman — Moreni**; **Crăciun Aurel — Zăreni, Vilcea**; **Tamara Bertzia — Miercurea Ciuc**.

Nu vă pierdeți timpul: **Graur C. Sever — Căpîlna**; **Dumitrache L. Ghițu — Galați**; **Roman Constantin — Reșița**.

DARIE NOVACEANU

Carmen Transilvaniei

Niciunde veșnicia nu frăgezi mai spornică solara-ngindurare a spicelor de griu, niciunde nu fu norul nădejzii mai statornic, mai plîngătoare sălcii la margine de riu:

Niciunde vrăjmășia nu asmuți mai harnică zăvozi ce bălei de spaimă din carnea păcii rup, nu fu niciunde pîinea trudită mai amarnică și trup mai tras pe roată precum al țării trup

decît la-ndurerata, mirifică răsăruce a brazilor totemici și-a florilor de măr, acolo unde vîntul ploii de polen aduce și-n fiecare corolă rodește-un adevăr,

acolo unde-n roșii, vremelnice albine, zefieșcă incintăre pogorări în potir și-n zumzet fără preget lungi doruri carpatine alchimizează-n faguri subtilul elixir.

TEODOR CAPOTA
Cluj-Napoca

Cantilena

De fiecare dată, noaptea
Cînd ies din tîndă mă lovesc
de oîstea carului mare și întreb:
— Tu ești, iubite!

DANIELA GROZA
București

În dulcele Ardeal

Gutuile-s clepsidre puse-n ramuri
de dragi fintini în dulcele Ardeal.
În transilvan pămînt ce la sorginte
îl are pe Traian și Decebal.

Și munții-s creatori de-arhitectură
miraculoasă, unică,-n Ardeal.
Și-n noi, cei coboriți din timp de aur,
Mihai Viteazul stă și-acum pe cal.

ION POPESCU

În Transilvania la noi

În Transilvania la noi
mai cîntă Oltu-n înălțime,
mai curg prin văi turme de oi
și dorul înfrunzește-n rîme
în Transilvania la noi.

În Transilvania la noi
pămîntul stelele visează,
cerul se-apleacă după ploii,
îmbrățișîndu-ne cu rază,
în Transilvania la noi.

În Transilvania la noi
trăim uniți din veșnicie:
timpul ne-adună-ntr-un suvol
nestăvilit, de apă vie,
în Transilvania la noi.

GEORGE MILITARU
Ploiești

Trenul de noapte

Bariera orașului...
mulțimea adunată
la ferestrele cerului...
pe scara ultimului vagon
trupul bătrînului
măsurînd anotimpul
dintre două planete.

LIVIU ȘTEFĂNESCU
Pitești

„Iubirea e o lumină, din noi...”

(Urmare din pag. 9)

— E un sentiment de care unii nu mai țin cont în acest sfîrșit de secol și de mileniu.
— Intodeauna unii au luat în ris acest sentiment. Dar omul nu poate să trăiască fără iubire decît dacă e un infirm sufletește. A, de acord, poate fi desuetă, de pildă, modalitatea mea de a o prezenta. Atunci vina îmi aparține. Însă dragostea nu va fi niciodată desuetă.
— Ați căpătat ceva din aerul unui pedagog. Vă place să dați sfaturi?
— Nu.
— De ce?
— Mi-e teamă să nu fie greșit înțeles. Dealtfel, nimeni nu poate trăi în locul tău. Cum poți să fii sigur că nu greșești mai tare decît cel care îți cere ajutorul?
— V-ați surprins vreodată socotindu-vă mai presus decît ceilalți?
— Vai de mine! Cum aș putea să cad în păcatul ăsta? Eu n-aș fi nimic fără cei din jurul meu, fără munca lor — fie ea și anonimă. Fiecare își are locul și rostul lui în societate, loc și rost demne de tot respectul, mai-ales într-o societate cum e a noastră.
— Cîntecule pe care le interpretați corespund sensibilității unui timp alt de dinamic cum este al nostru?
— De ce nu? Tineretul n-are nevoie numai de muzică pentru ca să danseze și să-și descarce energia. Mai are nevoie să i se deschidă și ferestre prin care să pătrundă melodii lirice, pe texte profunde, lăsînd la o parte vacarmul asurzitor. Nu e oare simptomatice cazul lui Julio Iglesias care a cunoscut o asemenea vogă tocmai într-o vreme a ritmurilor alerte și a orchestrațiilor sofisticate?
— Dealtfel, o muzică mai „potolită” e și mai aproape de structura noastră sufletească.
— Da, din fericire pentru mine — vedeți, iarăși am avut noroc — trăiesc și muncesc într-o parte a lumii în care pot să mă exprim pe mine însămi, așa cum sint eu, fără nimic contra-făcut.
— Fără nimic contra-făcut? Din discuția noastră de pînă-acum înțeleg că sinteți pe deplin implințit. Cum de reușiți atunci să cîntați dureri, tristeți?

— Doar n-am trăit numai în puf și miere! E drept, am avut șansa să-mi fi putut alege profesia care mi-a plăcut, părinții îmi trăiesc, am un băiat de 16 ani căruia i-am pus numele Sorin — fiindcă sint îndrăgostită de soare, de lumină —, am prieteni și mă iubeste multă lume... Și totuși... Un artist nu are cum să trăiască numai din imaginație. De aceea vă rog să nu mă mai întrebați nimic mai mult despre acest subiect.
— Bine, nu vreau să zgîndărnici o rană. Să revenim la muzica noastră ușoară. Deseori se face haz de textele pe care se compune. Pe bună dreptate sau nu?
— Din păcate, uneori, pe bună dreptate.
— Eu n-aș folosi cuvîntul „uncori”. Aș fi mai sever.
— Eu zic însă că, în ultimul timp, doar uneori mă întîlnești texte de muzică ușoară stupide, sau chiar agramate, o jignire la adresa limbii române. E-adevăr, nu cer de la un text să aibă profunzimea unui tratat de filozofie, însă refuz categoric, de multe ori, ofertele de a interpreta melodii pe așa-zise „versuri”, de o naivitate strigătoare la cer și de o stingăcie care te scot din minți.
— Muzica ușoară românească este competitivă pe plan internațional?
— Are cu siguranță ceva de spus, ceva care ar interesa și pe alții, fiindcă păstrează nealterate cîteva din valorile muzicii ușoare bune dintodeauna: cantabilitate, profunzime a trăirilor, dragostea față de oameni.
— Atunci ce-i lipsește?
— Un impresariat de excepție. Și cu asta punct.
— Punct și de la capăt: sint sincer curios: chiar credeți că-am interesa?
— Vorbesc doar în cunoștință de cauză: și ca muzică, și ca personalități interpretative nu sintem cu nimic mai prejos decît multe din virfurile lumii muzicale din alte părți.
— Să știți că așa și seriu.
— Nu mi-e teamă. E purul adevăr.
— În cine aveți cea mai mare încredere dintre vocile noastre?
— În Dida Drăgan, Mirabela Dauer, Eva Kiss, Elena Cirstea poate fi o cîntăreață de mare

forță. Și, fără îndoială, Corina Chiriac. Mai sint și altele mai mici că vîrstă.

— Dar Aura Urziceanu?

— E un fenomen special, la care mă impresionează tenacitatea, netărmurita dragoste față de muzică. E vorba de cineva care se înnoiește continuu.

— Dar și dumneavoastră ați încercat astfel de înnoiri. Cu ajutorul teatrului, al filmului...

— Întîlnirea cu teatrul a fost zguduitoare pentru mine. M-a făcut mult mai atentă față de cuvînt, față de posibilitățile lui de exprimare.

— E greu să fii vedetă, Angela Similea? Răspundeți-mi ca și la celelalte întrebări, cit se poate de deschis.

— E foarte greu. În primul rînd, te obișnuiești cu statutul și nu mai vrei să-l pierzi. Apoi, te consumi enorm ca să poți ține pasul și să fii mereu în linia întîi. Ai nevoie de multă rigoare, de multă disciplină în viață, ca un sportiv de performanță. Și-totdeauna unde te afli trebuie să te comporți în așa fel încît să nu-ți pierzi aureola pe care o ai.

— E greu, într-adevăr, dar nu vă simțiți măgulită cînd oame-nii înloc capul pe stradă după dumneavoastră?

— Da. Dar sint atîtea clipe în care as vrea să trec neobservată, pentru a fi doar cu mine însămi și nu obiect de studiu... Vrei să-ți aparții și nu mai poți.

— Din cîte știu accorțați o șansă artistului de a se afirma și în funcție de cultura pe care o posedă.

— Cultura este ca aerul pentru oricine vrea să nu se lase cuprins de rutină, care nu vrea să se plafoneze. Am un mare respect pentru artiștii cultivați, care nu-și exploatează numai harul cu care s-au născut.

— Ce-ar fi să vorbim puțin și despre festivalul de la Mamaia?

— Mai bine nu vorbim.

— De ce?

— Fîrește ar fi ca mai toate melodiile premiate la acest festival să poată fi fredonate de public luni în sir. Or, în clipa de față, mai nici una din ele nu înfrunște condiția de șlagăr.

— Să trecem la altceva. Așteptați cu nerăbdare întîlnirea cu publicul?

— Uneori, consider publicul ca pe un copil față de care trebuie să am o atitudine protectoare. Alteori însă mă simt co-

pleșită de el și mă cuprinde teama. Dar atunci imi spun că toată munca mea, toate realizările mele au avut ca bază dragostea lui pentru mine. De aceea spun că am fost și sint o răsfațată a soartei. Eu, Angela Similea, am cunoscut și cunosc ce este fericirea. Fericirea de a mă fi născut în acest loc, în această lumină, lîngă oameni calzi și sensibili, care mi-au apreciat arta și m-au determinat ca, la rîndul meu, să le ofer tot ce am mai bun în ființa mea.

— Cît de răsfațată?

— În limitele bunului simț — iar revin la bunul simț, dar ce să-i fac, asta-i marota mea, bună sau cum o fi ea, n-am înconșinat! Fiindcă, să știți, un răsfațat poate face și rău, nu numai decît bine sau nu numai decît poate să rămîna indiferent la ce se petrece în jur. Vreau să cred că n-am făcut niciodată nici un rău. Și mi se pare nemaipomenit ca din scrisori, din telefoane sau chiar prin viu grai să aflu, de la oameni pe care nu i-am văzut niciodată, că „arta mea, a colegilor mei este un sprijin în momentele de cumpănă.”

— Nu vi se face uneori frică din această pricină? E o mare responsabilitate.

— Ba da. E greu să-ți porți ție însuși de grijă, dar să știți că înfrînești și pe alții... De aceea, orice artist trebuie să poarte, pe lîngă povara talentului său, încă una: aceea de a nu dezamăgi.

— Nimeni nu trebuie să dezamăgească.

— Cu siguranță. Dar un artist cu atît mai mult. Iar caracterul îi poate fi cea mai bună pază.

— Ce v-a tulburat cel mai mult pînă acum din cîte ați trăit?

— Nașterea copilului meu. Dar au fost multe întîmplări care m-au răscolit. Fiind o emoțională, nici nu e greu să fii marcată. Dar nu mă las copleșită și nu cad.

— De ce vă scriu mai mult fetele?

— Poate le place sinceritatea mea. De pildă, pot să declar cu mîna pe inimă, că dacă n-o să mai am plăcerea sinceră de a cînta, n-am să mai urc pe scenă.

— Poate dorește să semene cu dumneavoastră.

— Poate.

— Vă e teamă de anii cînd nu veți mai urea pe scenă?

— Nu. Nu mi-e teamă. Fiindcă

nu doresc să cînt toată viață. Va veni o vreme și pentru turneul de adio. Dar voi reuși atunci să-mi găsesc împlinirea într-o altă muncă. Fiindcă n-aș putea trăi fără să fac ceva util.

— Sinteți interesată de lumea în care trăiți?

— S-ar putea alt fel? Are atîtea aspecte, sint atîtea modificări de la o zi la alta, e atîta zbucium, atîta goană, atîta știință și neștiință, încît, dacă stai și analizezi bine, nu se poate să nu te cuprindă un sentiment de teamă. Oricînd putem să nu mai fim, oricînd planeta poate ajunge în ruine dacă nu se veghează la destinul ei cu maximum de responsabilitate. Un mare pericol poate veni din partea naturii care, deși mamă protectoare, ne poate deveni pe nesimțite un mare dușman. Cu natura nu trebuie să ne luptăm. Ea trebuie protejată, trebuie să investim mai mult pentru a o apăra. Ca, la rîndul său, să ne apere și ea pe noi.

— Sper să încheiem totuși discuția noastră într-un chip optimist.

— Așa e și firesc. Fiindcă am o imensă încredere în om și în puterea lui de a ieși din orice impas, de a salva marile valori pe care le-a creat pînă acum.

— Vă plac bijuteriile? Toaletele? Parfumurile bune?

— Cărei femei nu-i plac? Îmi place însă și să stau toamnă sub un copac și peste mine să plouă cu frunze îngălbenite. Dar de ce m-ați întrebat ceea ce m-ați întrebat?

— Fiindcă am vrut să atrag atenția — dacă mai era nevoie! — la sfîrșitul convorbirii noastre, cit de grav și de responsabil poate să fie cineva care slujește cu o devoțiune rar întîlnită muzica ușoară românească și cit de profund poate să reflecte anii în care trăim. Deci, am vrut să atrag încă o dată atenția că faceți parte din acea categorie de mari artiști ai noștri pentru care profesiunea lor contează în primul rînd și nu ceea ce se poate vedea la o privire superficială, care uneori la ochii cuiva prea grăbit în a cataloga oamenii. Iar acum, Angela Similea, puneți-vă rog din nou telefonul în priză și să ne conectăm din nou la lumea pe care am părăsit-o, în aparență, pentru cîteva ore.

Speologia — spun cei cărora le place să românezeze datele științei, se ocupă de studii și explorarea celui de al-lea continent al globului terestru. Această parte nevăzută a planetei pământ se află chiar sub picioarele noastre, în subteran, acolo unde natura, în truda ei multimilenară, a deschis, perforând calcarele, impresionantele catedrale din piatră și miile, sutele de mii de galerii ale acestui nesfârșit și încă atît de puțin cunoscut labirint al adîncurilor. Sînt petele de întineric de pe harta lumii noastre, cum obișnuiesc să mai spună, folosind din nou metafora, specialiștii domeniului.

Biospeologia științifică s-a născut, cum bine se știe, în România prin autoritatea și diligențele marelui savant Emil Racoviță, țara noastră oferind deopotrivă un excelent teren de studiu și prospecțiune. O dovedește numărul impresionant al peșterilor descoperite, 2000 pînă în 1976 și mai mult de 11 000 spre sfîrșitul anului trecut. Numai în 1988 au fost identificate peste 500 de peșteri noi. Pe lîngă acestea, Peștera Vintului din județul Bihor a ajuns la o lungime de 38 kilometri (record național absolut), iar avenul din Poenița, în același județ, are o adîncime de peste 270 metri.

Ei bine, despre munca speologilor, despre această meserie a bărbatilor între bărbăți, plină de frumusețe dar și de riscuri și momente dramatice, s-a scris de nenumărate ori. Dar de fiecare dată, reporterul a fost tentat să aducă în atenția cititorilor săi fie descoperirea unor noi peșteri, fie să prezinte temeritatea și aventura acestor cercetători ai subteranului. Tocmai de aceea, interlocutorii noștri, Dan Dancău, directorul Institutului de speologie „Emil Racoviță”, și cercetătorul Cristian Goran, ne-au rugat să facem cuvenite precizări, să arătăm cu alte cuvinte că speologia cuprinde azi o arie mult mai largă de preocupări și că ea este în primul rînd racordată unor comenzi și cerințe ale economiei naționale.

Am aflat astfel, nu fără uimire, că majoritatea peșterilor identificate reprezintă opera speologilor amatori, în număr de peste o mie, conduși și instruiți de specialiștii Institutului și grupați în 52 de cluburi de speologie, afiliate Federației române de turism alpin. Acești bărbăți ai curajului, de vîrste și profesii diferite (muncitori, studenți, tehnicieni, profesori, militari) practică speologia din simplă pasiune, din dragoste pentru natură și poate și deoarece — au fost de părere gazdele noastre — muntele nu mai oferă demult zone necunoscute, în timp ce explorarea subterană este încărcată de farmecul ineditului și gustul tare al aventurii. Descoperitorul unei peșteri încearcă marea satisfacție de a pași pe un teren virgin, cum

puține au mai rămas pe solul planetei. Mai notăm că anual se desfășoară o reuniune națională a speologilor sportivi în care sînt prezentate comunicări și sînt distribuite premii și trofee, eveniment despre care, trebuie să o recunoaștem, s-a vorbit puțin atît în presă cit și la radio și televiziune. Din rîndul acestor temerari exploratori face parte, de pildă, și echipa de speologi scafandri care, în 1984, a descoperit în Munții Apuseni, Peștera cu Morminte. Aici, după o extrem de dificilă traversare a unui sifon (galerie inundată), cercetătorii au avut

chimici și fizici. Deosebit de importantă este, deopotrivă, prezența speologului pe terenurile destinate unor construcții industriale. El este singurul în măsură să depisteze golurile carsice sau cursurile de ape subterane. Din păcate, avea să ne informeze directorul Institutului, nu puține unități economice recurg la serviciile speologiei numai în situații limită, deci atunci cînd terenul ridică probleme insurmontabile. Sau ceea ce nu odată a dus la refacerea proiectului și, evident, la cheltuieli neprevăzute.

Dar să revenim la munca

mintului, de a-și îmbogăți zestrea intelectuală cu exemple concrete din paleontologie, geologie, istorie naturală. Cîte persoane, averse de cunoștințe și informații științifice, n-ar fi interesate, bunăoară, să vadă la fața locului fauna cavernicolă descoperită în peștera de la Movile pe litoralul Mării Negre. Aici — cum am mai avut prilejul să o spunem — au fost găsite mai multe specii de troglobiote, unice în lume, speciile adaptate la viața din subteran. Aceste veritabile fosile vii au fost nevoite să migreze în subteran în perioada terțiară, do-

banii vor fi recuperați în șapte ani, dar amortizarea cheltuielilor s-a făcut în numai doi ani!

Evident, a ținut să precizeze speologul Cristian Goran, în această privință Institutul are în vedere peșterile reprezentative, deci importante prin valoarea lor științifică și peisagistică. E vorba de peșteri cu cavernament gigantic, cu riuri subterane și cascade spectaculoase, cu speleoteme și mineralizații rare. În nu puține asemenea goluri carsice au fost găsite urme de locuire, tezaure și picturi murale (peșterile Cuculat, Ciur-Izbuc, Topolnita, Adam, Gaura Chindiei, Ghețarul de la Vîrtop). Mai notăm apoi că în peste 250 peșteri au fost descoperite specii de animale rare, iar în peste 500, asociații faunistice importante. Dar din păcate — a ținut să ne mai declare speologul Cristian Goran — uneori peșteri insuficient cercetate și deloc amenajate, sînt trecute în rețeaua turistică, fără să se solicite serviciile Institutului de speologie. Prin asemenea măsuri arbitrare, locale, vizitatorii sînt expuși unor grave pericole, iar patrimoniul faunistic riscă să fie deteriorat iremediabil. O greșită înțelegere a situației de fapt o demonstrează și unii autori de ghiduri turistice care adresează invitații pentru vizitarea unor peșteri-laborator, închise publicului larg. Iată cîteva exemple: la Porțile de Fier, o reolamă turistică rutieră ne invită să vizităm peștera Cloșani unde funcționează un laborator speologic subteran și care este interzisă vizitatorilor. În județul Gorj, harta turistică din fața Oficiului Județean de Turism propune drumetilor să viziteze peștera Cioaca cu Brebenei și ea închisă marelui public. Sînt recomandate de asemenea turistilor peșteri deosebit de dificile și periculoase (cu viituri, prăbușiri de blocuri). O mai strînsă colaborare între Institutul de speologie, Oficiul Național de Turism și Consiliile populare județene și orașenești ar pune capăt acestor păgubitoare oferte turistice, ce periclitează viața vizitatorilor și duc la distrugerea patrimoniului speologic al României.

În sfîrșit, e locul să amintim în relatarea noastră, că speologii noștri, cunoscuți și recunoscuți pe plan mondial pentru activitatea lor de excepție, au fost chemați să execute lucrări în diferite zone ale globului (Bulgaria, Iugoslavia, Insulele Baleare, Venezuela). Rezultatele expedițiilor efectuate în Cuba au fost publicate în patru volume (Editura Academiei), iar de curînd a apărut primul volum consacrat cercetărilor desfășurate în Venezuela. Sînt cîteva din mărturiile ce onorează munca acestor „cascadori ai științei”, însuflețiți mereu de pasiunea și dăruirea omului însetat de cunoaștere și adevăr.

LIVIU TIMBUS

Performanțele alpinismului subteran

marea surpriză de a pași într-o necropolă neolitică, de unde au fost apoi scoase la suprafață numeroase relicve arheologice, urne, vase ceramice de cult, podoabe.

În ceea ce privește activitatea speologilor amatori, aceasta cuprinde, cum arătăm mai sus, o tematică foarte largă. Iată cîteva din preocupările curente ale Institutului: cunoașterea minerelelor specifice domeniului subteran; studiiu rețelelor de apă și descoperirea rezervelor de apă din zone carsice; studiul biospeologic al subteranului (au fost descoperite noi medii de viață — biotopul hiporeic, biotopul litoclastic, biotopul hipogetric — ca și numeroase genuri și specii cavernicole), optimizarea reimpăduririi zonelor calcaroase prin studii de biologia solului, de dinamică a factorilor

desfășurată pentru valorificarea patrimoniului speologic autohton, domeniu ce cuprinde din nou preocupări mai puțin cunoscute publicului larg. Vom aminti pentru început că o peșteră descoperită, cercetată, cartată și apoi amenajată pentru vizitatori se constituie într-un punct turistic de mare atracție. Căile de acces, realizate cu concursul specialiștilor, asigură vizitatorului securitatea necesară, garantînd deopotrivă conservarea valorilor științifice descoperite: faună endemică, osuare paleolitice, urme și desene lăseate, peste milenii de omul cavernelor. Orice tînar, mai ales, este tentat să cunoască anatomia și trecutul acestor monumente ale naturii. De aici, fericitul prilej, prin mijlocirea unor ghizi instruiți, de a întreprinde călătorii în trecutul pă-

menul subteran asigurîndu-le condiții de viață asemănătoare celor existente înainte de sosirea ghețurilor.

În multe județe, ni s-a spus în continuare, s-a înțeles importanța turistică și educativă a peșterilor, solicitîndu-se în acest scop serviciile Institutului de speologie, singurul în măsură să întocmească proiectele de amenajare. Dar din motive greu de înțeles, după entuziasmul începutului, solicitantii, mulți dintre ei, au abandonat proiectul. Nu la fel au procedat de pildă gospodarii județului Alba, activi și interesați în efectuarea anuală a unor lucrări de întreținere și modernizare a Peșterii de la Scărișoara. Un exemplu în legătură cu rentabilitatea unei asemenea investiții. Costul lucrării a totalizat 7 milioane lei, estimîndu-se că

TRADIȚII ȘTIINȚIFICE ȘI TEHNICE ROMÂNEȘTI

Un neîntrecut experimentator

Cînd ne referim la experiențe, gîndul ne poartă adesea la laboratorul de fizică și chimie. Dar cu cit știința înaintează, experimentul se practică tot mai mult în cele mai diferite științe. Să nu uităm că o experiență astronomică — devierea razelor de lumină a unei stele de către cîmpul gravitațional al Soarelui, cu prilejul eclipsei de Soare din 1919 — a permis confirmarea unora dintre cele mai îndrăznețe teze ale teoriei einsteiniene a relativității. În biologie, ca și în medicină, experimentul a devenit o metodă curentă de investigare, cu mari foloase aplicative.

Am amintit, într-un articol care trecea în revistă unele „experiențe celebre” din știința românească, că printre cei mai originali experimenatori din cîmpul științelor biologice s-a numărat profesorul Emanoil C. Teodorescu (1866—1949), fondatorul școlii românești de fiziologie vegetală. El a demonstrat, prin experiențe subtile, binecunoscute în țară și peste hotare, influența a numeroși factori ai mediului asupra structurii, miș-

cărilor și creșterii plantelor, de pildă relația dintre diferitele tipuri de lumină și vegetație sau dintre compoziția aerului dintr-o încăpere și dezvoltarea plantelor.

Un discipol al savantului Em. C. Teodorescu a fost regretatul biolog Nicolae Sălăgeanu (1907—1988), la rîndul lui un abil experimentator. El a studiat de pildă condițiile de temperatură și de lumină ale producerii fotosintezei, demonstrînd că aceasta are loc chiar la temperaturi foarte scăzute, la licheni și mușchi pînă la —10° C, ca și la intensități ale luminii de numai 10 lucși; a determinat experimental o serie de parametri importanți ai producerii fenomenului, cercetările sale furnizînd noi date privind randamentul fotosintezei, care oscilează după specie și după fertilitatea solului, după concentrația în bioxid de carbon din atmosferă, sub influența sărurilor minerale etc.

Utilitatea practică a experiențelor sale s-a dovedit adesea. Astfel, urmărind, prin teste fiziologice, valorile concentrației

sucului celular din frunze, intensitatea transpirației, gradul de deschidere a stomatelor (pori mici, în epiderma părții inferioare a frunzelor) etc., a determinat în mod riguros nevoile de apă ale plantelor de cultură, ceea ce a permis, între altele, o mai judicioasă stabilire a datelor de udare. Alte cercetări experimentale au dus la determinarea rezistenței la secetă și la ger a unor plante. O altă preocupare importantă a profesorului Sălăgeanu a fost stimularea accelerării coacerii fructelor și legumelor: astfel, prin stropirea cu substanțe stimulative (etilen etc.), a obținut tomate partenocarpe (fără seminte). Studiile sale au mai evidențiat acțiunea hormonilor vegetali asupra unor procese fiziologice, ca de pildă creșterea diferitelor organe ale plantelor și succesiunea stadiilor de dezvoltare.

Ducînd mai departe studiile inițiate de Em. C. Teodorescu privind mișcările de înfășurare pe suport (incolăcirea) ale plantelor volubile, N. Sălăgeanu a stabilit, în cadrul unor experiențe și determinări de mare finețe, că pe fața convexă și pe cea inferioară a tulpinii acestui tip de plante există o cantitate mai mare de auxină (substanță reglatoare a creșterii plantelor) decît pe partea concavă și cea superioară, dînd sugestia pentru utilizarea practică a acestor rezultate.

S-a preocupat, de asemenea, ca și maestrul său, de lumea algalor, dar orientat cu precădere asupra laturii aplicative;

experimentele sale în această direcție i-au permis să elaboreze noi metode pentru cultivarea în masă a algelor, atît în scopuri alimentare, cit și furajere.

Consecvența cu care a utilizat, o viață întreagă, experiențele în studiul plantelor — nu am amintit decît o parte dintre ele — nu l-au făcut să neglijeze aspectele teoretice ale cercetării biologice. Astfel, a avut preocupări de filosofie a biologiei, a coordonat programe internaționale privind productivitatea primară a ecosistemelor și a altor sisteme vii s.a.m.d.

Pe de altă parte, ca și numeroși alți naturalisti și biologi români, a manifestat un deosebit interes pentru ocrotirea mediului ambiant, asociindu-se unor acțiuni în această direcție și publicînd lucrări consacrate ecologiei, ca de pildă *Monumente ale naturii din România* (în colaborare cu Emil Pop, 1965). A fost și un asiduul popularizator al științei, unele lucrări ale sale de largă audiență, de pildă *Să cunoaștem planta*, apărînd în mai multe ediții. Fiindcă am ajuns să ne referim la scrierile sale, să amintim că lucrările sale științifice fundamentale au fost *Manual de fiziologia plantelor* (1957), *Fiziologia plantelor* (în colaborare, 1972) și *Fotosinteza* (1972). A mai publicat, în colaborare, un studiu de sinteză asupra cercetărilor de fiziologie vegetală din țara noastră, precum și numeroase lucrări de cercetare.

Cîteva date biografice privi-

toare la Nicolae Sălăgeanu: S-a născut la 12 decembrie 1907 în satul Idicel, comuna Brîncoveni, județul Mureș și a decedat la 25 decembrie 1988, la București. A urmat liceul „Al. Papiu Ilarian” la Tg. Mureș și apoi Facultatea de Științe din București (1928—1932) — specialitatea principală științe naturale, specialitatea secundară fizico-chimice. Teza sa de doctorat *Despre nutriția la Rhinanthaceae* (1936) a clarificat unele probleme controversate ale nutriției acestor plante semiparazite. Si-a început cariera didactică în 1933, la un an după obținerea licenței, ca preparator, iar din 1948 a fost profesor de anatomia și fiziologia plantelor la Universitatea din București. A fost, de asemenea, decan al Facultății de Biologie, prorector și apoi rector al Universității din București, director al Institutului de Biologie „Traian Săvulescu”. A devenit membru corespondent (1948) și membru titular (1963) al Academiei R.S. România, presedinte al Secției de științe biologice și membru al prezidiului Academiei.

Principalul său merit constă în rezultatele noi ce le-a obținut în studiul dezvoltării plantelor, al proceselor de fotosinteză, respirație și nutriție, pe baza unor tehnici experimentale inedite. Omagiîndu-l în nr. 1 din 1968, revista „Ocrotirea naturii”, îl caracteriza astfel: „Cercetător dăruit, dotat cu o impresionantă putere de muncă și cu o rară ingeniozitate”.

L.M. ȘTEFAN

Declanșarea în fața instanțelor de judecată a unui proces penal ori civil atunci când vine din partea persoanelor fizice reprezintă, fără îndoială, o problemă de mare importanță care depășește limitele vieții particulare și interesează într-o mare măsură și societatea. Nu mai departe, o avalanșă stresantă — și asta în toate anotimpurile de pe versantele litigioase! — de cauze într-un termen relativ scurt diumește din timpul atât de necesar actului de deliberare al judecătorilor. O cauză penală ori civilă se poate asemăna, mutatis mutandis, cu un fruct: el trebuie lăsat să se coacă, să se pirguiască și să se împlinească într-un fertil climat juridic de calm, răbdare și liniște pentru ca rodul așteptat să fie cules la vremea lui și sentința să fie chintesența adevărului, probațiunii, temeiniciei și legalității. Instanțele de judecată sunt bombardate ca niște cetăți fără apărare de cohorte întregi de „mercenari” procesomani care se autotitulează cu un fel de voluptate tiranică și ruinantă pe socoteala propriului buzunar sperind, în mod ușuratic, că judecătorii văzind atita zel, trudă, ardore și alergătură și, nu de puține ori, și unele cunoștințe juridice de „docta ignoranță”, (câci nevoia îl învață pe procesoman să devină un jurist sui generis!) să-i despăgubească gras pentru colosala lor frământare, sudoare acră, singe și viscere aprinse de sfințită indignare pe altarul dreptății, pe spânarea bieților și infricosaților piriți care au căzut ca niște mielșei în groapa cu lei prădălnici, avind ghinionul să nimerească taman în ghearele executoriale ale unor astfel de Harpagoni ai unui tezaur pe care au credința năvingă de a socoti că-i la chermul lor ca să le potolească la orice oră din zi și din noapte cumplita foamete procesomană — JUSTIȚIA.

Dar cum zeiței Themis nimic nu-i este mai urit decât acești indivizi care se dau de-a huța pe balanțele ei sfinte, contorsionându-le, ea își smulge intunecata năframă de la ochi pentru a-i vedea și pentru a-i cunoaște și ea pe acești zănateci amorezi fără har care-i cîntă serenade împănate cu articole din ambele coduri și-i pardosesc podeaua templului cu dovezile lor stricate de eternă iubire: cereri (otrăvite în fiere) de chemare în judecată, denunțuri indignate și nedrepte, întâmpinări sterile, cereri reconvenționale absurde, expertize și contraexpertize care se sfîșie între ele între aceleași coperti, declarații de martori strînși cu arcanul, plîngerii mult mai sfîșietoare decît plîngerile lui Ieremia, tot felul de memorii pe care le prezintă strategic în extremis la instanțe ca pe niște solemne ultimatumuri, crezînd că vor face pe judecători să se prăbusească de pe jîlțuri de spaimă etc. etc....

Aceste declarații de dragoste sînt false pentru că cine iubeste dreptatea nu tine neapărat să-și timbreze, din lună-n lună, cu timbre fiscale de trei lei prețul dragostei lui. Dar procesomanii nu se sfîșec nici de budoarul zeiței Themis unde n-au acces decît cei aleși, ci dau năvală înăuntru împinși de la spate de mania persecuției și cu plîngerile lor strigătoare la cer, ca un stol funest de porțarei nemiloși peste un biet debitor insolubil. Căci și zeița Justiției, temerara fiică a lui Uranus și a mamei noastre Gea se poate afla în postura fatală a unui datornic ruinat după ce și-a risipit toată

zestrea ei de răbdare, magnificență, înțelegere și bună credință cu următorii ei eterni.

Emeric Szilagyi din localitatea Bucea, județul Cluj a fost coleg de cameră în același cămin de nefamiliști de pe strada Ovidiu nr. 3 din Oradea cu tînărul zidar de 20 de ani, Dragomir Pop, din Marghita.

Amindoi sînt tineri, s-au înțeles relativ bine și nimic rău nu i-a căsunat vreodată unuia împotriva celuilalt. Dacă au fost neînțelegeri, ele s-au aplanat printr-o simplă bătaie pe umăr sau o glumă, căci tinerețea iartă și uită repede, fermecată de propria sa putere și strălucire. Din 31 martie 1988, Emeric Szilagyi s-a mutat din căminul de nefamiliști, cărîndu-și bunurile proprii pe care le avea acolo, fără ca între el și colegul de cameră să aibă loc vreo discuție cu privire la sustragerea de către tînărul zidar a unor bunuri alimentare sau cosmetice aparținînd primului.

Dar „bomba” explodează abia în luna mai: reclamantul care

se va naște un șoricel caraghios). Iată, numai cite drumuri a făcut reclamantul pentru cererea sa avînd un obiect de 115 lei: Justificarea drumurilor. 1. Drum la judecătoria — răspuns necompetent (petentul o fi tobă de carte pe lingă judecător (n.a.); 2. Drum la comisia de judecată (lingă gară) Nu avea program în ziua respectivă; 3. Drum la comisia de judecată — nu este competentă (care instanță o fi oare competentă să-l judece pe reclamant? n.a.); Pentru punctul 1 s-a trimis din nou plîngere la judecătoria; 4. Drum la consiliul popular — nu acceptă, solicită în două exemplare; 5. Drum la consiliul popular — acceptă plîngerea; 6. Drumul la comisia de judecată pe Breiner Bela (aminat); 7. Drumul la comisia de judecată (eliberează procesul verbal); 8. Drum la judecătoria pentru neîmpăcarea părților; 9. Judecarea cazului aminat pe 2 săptămîni; 10. Drum la Oradea pe data de azi 19 09 1988 pentru continuarea procesului. Reclamantul dorește

unei aplicări prea riguroase a legii. Oamenii nevinovați ar ajunge la puscărie pentru o nimica toată, numai pentru că niște paragrafe de legi s-ar potrivi ca niște mînuși de fier pentru niște mini fără prihană. De aceea judecătorul este legea vie și paznicul care ridică stăvilarul pentru ca viiturile excelselor procesomane să se ducă pe apa simbetiei. Articolul de lege este unul, dar nici un proces nu seamănă cu același, chiar dacă li se aplică aceeași părțică de lege.

Acest proces pentru suma de 115 lei (100 lei, 2 conserve de import și 15 lei, produse cosmetice) a stîrnit, cum era și firesc, atenția uimită a judecătorilor de la Judecătoria locală Oradea. Dragomir Pop a declarat că fiecare din cei doi avea cite o nopțieră pentru alimente, că niciodată colegul său nu i-a reproșat că ar fi sustras produse alimentare, lucru pe care l-a aflat spre stupefacția lui, la comisia de judecată. În afară de asta, în cămin mai veneau și alte persoane.

fel de document mai rar se găsește în arhiva tribunalelor: „Solicit cheltuieli de judecată. Menționez că am cheltuit într-o zi peste 100 lei. Cca. (în plus) de 5—6 ori m-am deplasat în Piața 23 August, unde am cumpărat de la diferite persoane țigări în valoare de 30—40 lei pachetul. Avînd în vedere că acasă nu fumez, decît în situații similare, cînd sînt pus pe drumuri (oare cine la pus pe drumuri pe Sz. E., n.a.) consider că trebuie să se includă la cheltuielile de judecată. Consider, de asemenea, că în acest fel se face o reparare integrală a pagubei suferite, conf. art. 998 cod civil. În speranța că voi primi cîștig de cauză, vă mulțumesc anticipat. În consecință, solicit suma de 1415 lei. Oradea, la 19 09 1988.”

Asemenea pretenții absurde în care intra pînă și costul țigărilor fumate nu i-au dat pace spirîtului justițiar extrem al petentului. Neangajîndu-și avocat, dar știînd, totuși, în mod ulmitor cite ceva și totuși pierzînd termenul pentru recurs, Emeric Szilagyi află că îi mai rămîne porțița revizuirii și se repede acolo. Face o aprigă cerere de revizuire în care răzbat unele dintre cunoștințele juridice de care vorbeam: „În favoarea lui (adică a lui Dragomir Pop, n.a.) nu operează acel „în dubio pro reo” — și nimic altceva”. Solicit despăgubiri totale în valoare de 1350 lei, din care 115 lei valoarea lucrurilor sustrate și 1735 (!) lei cheltuieli judiciare.

Deși petentului i s-a atras atenția la procuratură că nu poate invoca vreunul din cazurile legale de revizuire prevăzute de art. 394 cod de procedură penală prin declarația scrisă la 28 noiembrie 1988, petentul a solicitat judecarea cererii sale de revizuire. Procuratura locală Oradea a restituit spre competență soluționare cererea de revizuire a părții civile prin care a atacat sentința penală nr. 896/1988, rămasă definitivă prin nerecurare în 30 septembrie 1988, pînă la concluzii întemelte pentru respingerea cererii ca nelegale și netemeinică în baza art. 299 și 401 cod de procedură penală. Prin sentința penală nr. 1438/21 decembrie 1988, Judecătoria Oradea a respins cererea de revizuire a revizuentului, obligîndu-l la plata sumei de 50 lei cheltuieli judiciare în favoarea statului.

Dacă mai adăugăm acești 50 lei la cheltuielile de judecată pretinse în sumă de 1735 lei, vedem cum o ambiție de procesoman costă pe puțin 1790 lei.

Zeița Themis salvată de tracasările unei cereri de chemare în judecată doar pentru suma de 115 lei, înaintată mai mult din orgoliu decît din chibzuință, poate să judece mai departe.

„Summum jus, summa injuria!” murmură ea abia auzit.

Deocamdată, a scăpat de un sicanator care a și început să-i învețe tabla legii. Dar, cine știe, cîți mai pîndeșc din umbră balanța care-i turmentează drăcește? „Jus est ars equi et boni” — Dreptul este arta echității și a bunătății. — spuneau străbunii noștri, romanii. Dar astăzi, unii fac din această artă o armă a răutății sicanatoare, un mod de a trăi nefiresc care le macină nervii în căutarea unei satisfacții amare ca pelinul. Ei beau din paharul cu cucută pe care și l-au oferit singuri drogul care-i inversunează să creadă că dreptatea este numai de partea lor.

PASCU BALACI

Omul singur, izolat, nu cred că a existat decît în imaginația lui Daniel Defoe. Dar și în cartea sa situația nu a fost firească, normală, ci s-a datorat unui accident. Și chiar Robinson a simțit nevoia unei companii, a unei tovărășii pe care a și realizat-o. Așadar, omul real, omul-om simte nevoia semenilor săi, așa cum simte nevoia de hrană, de apă ș.a.

În acest context de idei mi-a venit în minte cazul omului care, deși trăiește în colectivitate, nu a învățat nici acum, la sfîrșitul secolului XX, cum să se comporte între semenii săi. Voi ilustra afirmația cu cîteva exemple de comportament asocial și chiar antisocial, culese din viața noastră cea de toate zilele.

Perioadă de vîrf în circulația mijloacelor de transport în comun. Aglomerație mare în tramvai. Lumea „se înghesuie” la urcare. Printre ultimii care urcă se află și unul care n-a învățat încă „abecedarul” transportului în comun căci, în loc să facă încă doi-trei pași spre

interiorul tramvaiului (este adevărat că înghesuindu-se puțin), s-a postat în fața ușii, încît cei doi care s-au urcat în urma sa sînt nevoiți să stea pe scară. De unde izvorăște un asemenea comportament? Din egoismul celui în cauză: „Eu

supra capului său, fiindcă-i... deranjează pălăria, iar pe al treilea îl „sfătuieste”, „să-și țină picioarele acasă”. Și așa, împarte sfaturi, recomandări și indemnuri cu nemiluita. De ce? Ca să-și asigure o călătorie confortabilă. Văzîndu-l atît

„Stai jos, că și tu ai plătit biletul!” Lumea din tramvai privește consternată scena, iar copilul rămîne nedumerit: învâfase la școală că, în asemenea situații, se cedează locul celor mai bătrîni. Și-acum tatăl său...? El nu știa ca tatăl

deteriorarea jocurilor pentru copii, prin utilizarea lor de către adulți.

Salutul este de asemenea o chestiune de comportament social, exprimînd nivelul de cultură și civilitate a celui care-l practică. Cum poate fi considerat tînărul (elev, student) care salută doar pînă... la examen, iar după... i-a perit această deprindere? Cred că este un... dresat, nu un educat. Am mai întîlnit încă o categorie de maniere ciudate, cel puțin: tineri care întînd o mină fîscă tuturor celor cu mult mai în vîrstă ca ei (la venire sau la plecare), obligîndu-i pe aceștia să le primească... „onoarea”. Văzînd toate acestea (și altele), m-am gîndit că un curs (sau niște lecții) de comportament social ar fi tot atît de util și necesar ca și cel de... istorie. Căci viața noastră cea de toate zilele din aceste lucruri „mărunte” este formată.

Conf. dr. ION DRĂGAN
Universitatea din Timișoara

Comportamentul social

m-am urcat, stau bine, restul lumii nu mă interesează!” — așa raționează acest „soi” de oameni.

Tot în tramvai. Tot perioadă de vîrf. Și, desigur, tot aglomerație. Un bărbat, între două vîrste, are pretenția să nu fie deranjat: „De ce te împingi, dom’le?” „Scuzați, Vă rog, dar nu m-am împins, ci s-a oprit brusc tramvaiul!” — i-a răspuns cel admonestat. Altuia îi cere să nu se țină de bara de dea-

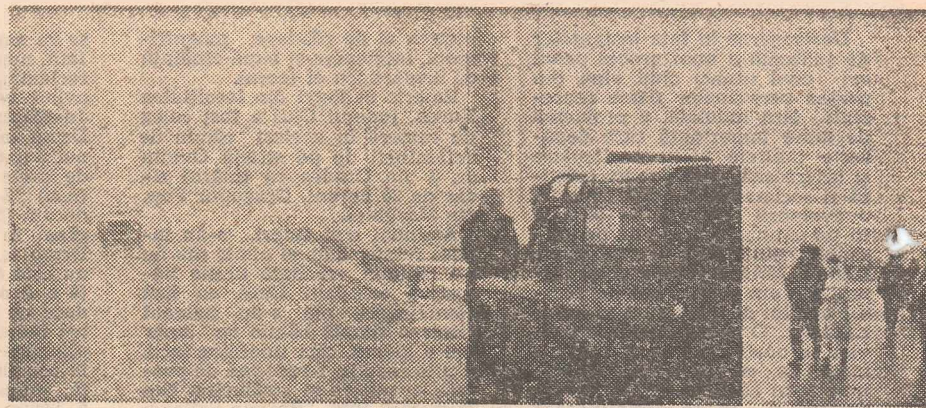
de pretențios, un mucalit i-a recomandat și el: „N-ar fi bine să-ți iei, mata, mașină mică. Că acolo, poate, nu ai fi deranjat!”

Tot în tramvai, însă fără mare aglomerație. O bătrînică încărcată de ani și de bagaje, urcă cu greu, ajutată de cineva. Văzînd-o, un copil de 10—11 ani se ridică, pentru a-i ceda locul. Dar de pe scaunul următor „tună” autoritar vocea unui bărbat, tatăl copilului:

său este un... troglodit care a fost „catapultat” în secolul al XX-lea, și care nu a avut încă timpul să învețe manierele acestui secol, deși poartă... cravată.

Tot din categoria comportamentelor primitive fac parte vînzarea și consumul semințelor în stațiile de tramvai, în tramvai și în holurile sălilor de spectacole, nerespectarea rîndului, consumul de băuturi alcoolice în parcuri, precum și

Curbură VRANCEI și întorsura BUZĂULUI pe axa disciplinei rutiere

Circulația în județele Vrancea și Buzău are cel puțin două particularități: mergind de sus în jos, dinspre nord spre sud (ori invers) se face legătura dintre Moldova și Muntenia; mergind de la stînga la dreapta (ori invers), deci oriunde lateral față de această axă — se intră în via. Prima particularitate ar trimite la viteza, la graba de a ajunge dintr-o parte în alta a țării; a doua particularitate ar trimite la cunoscuta și nedorită alchimie a înverzirii fiolei. Cu toate acestea, adevărata axă a circulației în cele două județe este disciplina rutieră, instaurată cu fermitate și eleganță, cu înțelegere și consecvență de lucrătorii respectivelor servicii județene de circulație, îndeosebi în rîndul conducătorilor auto.

De pildă, în noaptea de 5 spre 6 ianuarie, pe șoseaua dinspre Focșani spre Galați se aștearnu-se o ceață pe cit de densă pe atît de periculoasă. Agenții de circulație au intervenit, organizînd deplasarea automobilistilor în coloane, în spatele cite unui autoturism dotat cu faruri speciale pentru ceață, făcînd recomandarea — asumată ca interdicție — de a nu se face depășiri pe tot traseul acoperit cu ceață. „Nimeni nu s-a supărat că am intervenit în acest fel, constată locotenent-colonelul Ștefan Raneti, șeful Serviciului județean de circulație Vrancea; dimpotrivă, inițiativa noastră a fost salutăată de toți participanții la traficul acelei nopți”. Dar sint cazuri în care neatenția se poate invoca doar la timpul trecut. Voicu Ruxandra are 80 de ani și locuiește la o nepoată, în comuna Golești-Vrancea. Nu aude și nici nu vede prea bine; de pildă, nu aude difuzorul și nici nu distinge o uniformă de o haină obișnuită. Drept pentru care iese din casă doar de citeva ori pe an. În 1989 a făcut pentru prima dată lucrul ăsta pe 4 ianuarie, pe la amiază, încercînd să traverseze șoseaua. Un automobilist, Dragomir Dumitru, 62 de ani, care conducea în acea zi de vreo patru ore (auto nr. 18-B-3831) tocmai trecea pe acolo; văzînd-o pe bătrînă, a claxonat crezînd că va trece fără probleme, dar n-a luat în calcul posibilitatea ca ea să nu audă deloc și nici să distingă silueta mașinii. În ultimul moment a făcut o manevră spre stînga, dar tot a lovit-o fracturîndu-i femurul.

Că neatenția este o stare în fața căreia orice precept de regulament devine neputincios — în afara educației proprii — o dovedesc alte două cazuri. În 27 decembrie, pe la 6,30 dimineața, Dumitru Mihai Pompiliu se apropia de Focșani, conducînd autoturismul altei persoane și avînd în dreapta o cunoștință din Gheorghiu-Dej, un tînăr inginer care, pentru a ajunge la București, preferase această ocazie în locul trenului. Mai mult ca sigur că cei doi s-au luat cu vorba, Pompiliu neobservînd că, pe dreapta, semnalizat cu lumini și două treimi scos de pe carosabil, staționa un obstacol — un camion cu remorcă (32-IS-1221). Coliziunea s-a produs în plin, autoturismul reușind să întorcă remorca de-a latul șoselei, tînărul inginer pierzîndu-și viața. Al doilea caz este și mai ciudat, avînd doar două personaje principale: un om și-o mașină. Spre Ciorăști, pe un drum județean cu trafic redus, circula în 22 octombrie 1988, pe la ora 11, un autoturism (Dacia, 2-DB-3624) condus de Maței Olimpia, ingineră de 32 de ani, care mai avea doar 5 km pînă la Mărtinești unde o așteptau părinții. Pe stînga drumului, mergea pe jos Movileanu Crețu, 62 de ani, care fusese la dispensarul din Ciorăști să-și pînseze un ochi. Un tractor care venea din sens opus autoturismului îl depășește pe bătrînul Movileanu, în

aceeași fracțiune de secundă petrecîndu-se mai multe lucruri: tractoristul îl salută pe bătrîn, acesta îi răspunde și face un pas fatal spre centrul șoselei, exact în botul Daciei care-l lovește mortal. O elementară judecată ulterioară acuză lipsa de atenție a șoferitei, care, văzînd schimbul de saluturi din fața ei, putea să prevadă pasul bătrînului spre tractorul care începuse să frîneze spre a-l aștepta.

Asemenea întîmplări scapă oricărei rigori de îndrumare și control din exterior; ele tîn numai de trăsăturile de personalitate ale celor în cauză și pe care fiecare din noi, atunci cînd nu și le cunoaște spre a și le îndrepta le numește simplu destin.

Om la om,

pe tot terenul

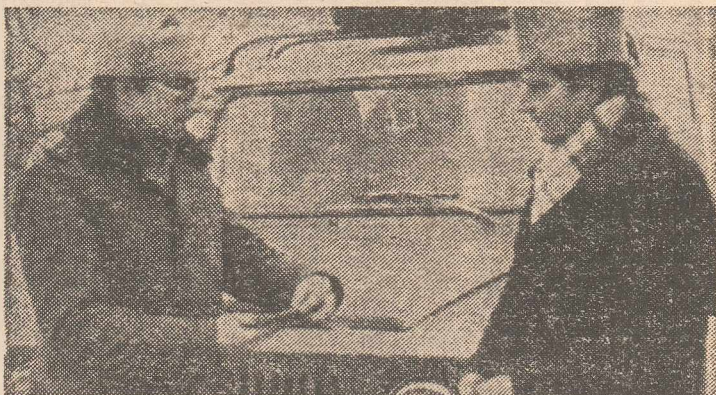
Problemele educației și disciplinei rutiere sint foarte bine strunite în județul Vrancea. Un model îl oferă în această privință situația de la Întreprinderea de Scule și Elemente Hidraulice Focșani — cea mai mare unitate industrială din județ, în care lucrează mai multe mii de oameni ai muncii. „Sfidînd”, parcă, legile statisticii, în ultimii 5 ani nici un lucrător din această întreprindere n-a fost pârtaș la vreun accident, în nici-o ipostază — nici de autor, nici de victimă, nici în oraș, nici prin țară, în perioada concediilor. Explicația principală rezidă în înțelegerea deosebită pe care conducerea întreprinderii (director, ing. Veber Laurențiu, președinte C.O.M., ing. Leau Ion) o manifestă față de inițiativele tenace și ingenioase pe care se-

întodeauna spațiu pentru „flash”-uri pe teme de circulație; există un grup de graficieni care „pun în operă” materia primă furnizată de lucrătorii serviciului circulație; s-a înființat și-un corp de lectori pe teme de circulație, oameni cu deschidere spirituală și cu multă autoritate în fabrică; funcționează și-o comisie care, chiar dacă are o titulatură cam lungă („pentru evidența abaterilor și a măsurilor luate și de redactare a materialelor de propagandă”), se dovedește foarte lucrativă în sesizarea și prelucrarea la conducerea întreprinderii a constatărilor făcute de agenții de circulație cu privire la conduita „de stradă” a muncitorilor de aici. Toate aceste mijloace de intervenție educațională ilustrează excelența colaborare dintre organismele democratice ale unui puternic colectiv muncitoresc și organele de specialitate, îndrituite cu bunul mers, la propriu și figurat, al circulației în Vrancea. De aceea și rezultatele I.S.E.H. la acest capitol sint cel puțin la fel de competitive, ca să ne exprimăm așa, cu cele din producție.

Balaurul

din portbagaj

Ziua de 6 ianuarie n-a fost prea spectaculoasă pentru plutierul adjutant Dumitru Uță. De altfel, după 29 de ani în această meserie, a văzut și-a pățit altele încă cu greu îl mai poate impresiona ceva. Dacă va ajunge vreodată să-și scrie memoriile, în mod sigur va trece acolo o întîmplare pe care abia acum, după foarte mulți ani, o povestește cu plăcere. „Era

Noaptea pe ceață, dimineața pe polei — ofițerul Costel Oprea de la Serviciul județean de circulație Vrancea este omniprezent, avînd pentru fiecare un sfat bun, o indicație pertinentă și chiar un dram de umor.

ful biroului circulație de la municipiu, maiorul Dumitru Gherasim le promovează sistematic în direcția constientizării elementelor de educație rutieră. În 6 ianuarie s-au tînut simultan ședințe la cele 102 grupe sindicale, fiecare avînd pe ordinea de zi și prelucrarea a trei materiale pe teme de circulație (pietoni, bicicliști și părinți). „Ca respectivele informații să ajungă la toți oamenii muncii din întreprindere, unui singur agent i-ar fi trebuit 10 luni de zile, constată maiorul Gherasim. Prin colaborarea cu sindicatul, am reușit acest lucru într-o singură zi”. De altfel, completează lt. col. Ștefan Raneti, intenția și orientarea muncii noastre sint spre angrenarea citor mai mulți factori în îndeplinirea obiectivelor de educație rutieră, astfel încît problemele circulației să fie puse și rezolvate din interiorul colectivelor de oameni ai muncii, și nu să pară ca fiind ceva exterior, impus fără să fie constientizat de cei care sint, de fapt, beneficiarii acestei activități”. La I.S.E.H. stația de radioficare păstrează

vara, dimineața devreme; abia mijiseră zorii. Prima mașină care-mi iese în cale o opresc pentru că avea bancheta sprijinită pe scaunul din față. Șoferul era cam fistichiu îmbrăcat și mergea de la Focșani spre București. Îl întreb ce transportă în port-bagaj care era cam lăsat spre pămînt. Mai nimic, îmi răspunde, și mă invită să aflu singur. Deschid capota portbagajului, și-n momentul ăla am crezut că visez: înăuntru era un balaur! Încerc să-nchid iute la loc, dar era prea tîrziu. O groază de capete de șerpi întinzîndu-și boturile spre mine! Șoferul, care bănuia ce se întîmplă, nu prea s-a amuzat, pentru că nu era nimic de ris în situația aia! Mi-a explicat că lucrează la circ și că transportă, cu acte în regulă, reptilele în mașina personală neavînd altă soluție. Le potolește cu-n băț și-nchide capota la loc. Mă-ndrept spre fata mașinii și mă pregăteam să-i înapoiez actele. Dar p-ăsta nu l-ați văzut?, îl aud cum mă întreabă din colțul gurii. Pe care? P-ăsta, și-mi arată locul ban-

chetei din spate. Acolo se mai întindea un pyton de vreo 2—3 metri! Trecusem în citeva minute prin toate stările sufletești posibile. În cele din urmă, conversez mai pe-ndelete cu artistul de circ, aflînd o mulțime de lucruri despre dresura de șerpi. Și-ntrucît soarele apăruse, îmi cere colac peste pupăză, o favoare: să-l las să-și plimbe puțin animalele prin rouă! Cu toate asigurările lui că nu s-ar întîmpla nimic, m-am opus, gîndindu-mă la ce panică s-ar crea dacă vreo tiritoare s-ar abate de la traseu și-ar intra în vreo curte de pe marginea șoselei. M-am grăbit să-i spun drum bun și la revedere, dar nu pe șosea, ci la circ!

În 6 ianuarie 1989, adjutantul Uță n-a mai întîlnit nici-un dresor de circ. A participat, cu Pricop Mihai, controlor de trafic la I.T.A., la un „filtru” de avertizare în zona Pufestii, unde vizibilitatea era sub 20 metri. Mai tîrziu, cînd s-a ridicat ceața, au executat, tot împreună, un control în zona Haret privind starea tehnică a autovehiculelor și legalitatea transportului de mărfuri și persoane. „N-au fost cazuri deosebite”, încheie acest veteran al circulației în Vrancea, înțelegînd și eu c-ar fi cazul să-l las să-și vadă de treabă.

Diagonale

și puncte periculoase

Împreună cu ofițerii Ștefan Raneti, Lazăr Ganea și Costel Oprea, trecem în revistă principalele probleme și constatări ale circulației din județul Vrancea, reluîndu-le aici sub forma unui apel implicit la adresa celor care pot interveni în folosul propriu, și-al participanților la trafic, astfel încît numărul evenimentelor rutiere din această zonă să se reducă și mai mult în anul care abia a început.

Pentru a avea o referință, precizăm că 21 la sută din accidentele anului trecut s-au petrecut în mediul urban, 28 la sută în mediul rural (deși aici numărul situațiilor de conflict este mult mai mic decît în oraș), iar restul în afara localităților. „Din aceste constatări de sinteză decurg, în mod firesc, și obiectivele muncii noastre în anul 1989 continuă lt. col. Ștefan Raneti. Iar aceste obiective le-am stabilit în strînsă legătură cu analiza concretă a grupelor de cauze care duc sau concură la producerea accidentelor”.

Astfel, constatîndu-se că „pietoni” și „mediul rural” intervin frecvent în cauzistica accidentelor, s-a dezbătut, în cele din urmă și cauza reală, care nu este alta decît absența trotuarelor din majoritatea satelor vranceane. Un exces de zel al unor organe comunale a dus la dispariția tradiționalei poteci dintre gard și șosea, înlocuită de la o vreme cu un fel de amenajări agricole care nu au nici-o eficiență sau care nu meritau făcute — în condițiile în care prețul îl constituie de multe ori viața sau sănătatea oamenilor, obligații iarna, vara, zîna, seara să meargă pe șosea, printre mașini, bicicliști, căruțe și tot ce mai circula într-o asemenea zonă de trafic intens. În satele Vulturul, Boțirlău, Bolotești, Bordeasa, Tătărănu în locul trotuarelor au apărut adevărate „redute” înconjurate cu sîrmă ghimpată, care produc mai nimic, care sîrlică și aspectul așezărilor și care, vrînd-nevrînd, împing oamenii să circule pe șosea. În condițiile astea, probabilitatea accidentelor este în creștere — și nu mai miră pe nimeni cînd ele se produc; cele mai recente: copiii Banu Ștefan, 6 ani, accidentat la Bolo-

tești de Coclează Ion (2-GL-1960) și Saulea Titi, 11 ani, lovit foarte grav pe șoseaua din Vulturul. Ciudățenia este că în mai toate aceste comune s-au găsit resurse pentru parapeti fastuoși de pod, aproape la fiecare curte, dar nu și pentru amenajarea trotuarelor. „Măcar 1 km de trotuar pe an să se facă, adică să vedem pornită această acțiune, și tot ar fi „bine” — opinau lucrătorii serviciului județean de circulație.

Tot pietonii sint cei mai amenințați și-n zona platformei industriale a Focșanilor, unde lucrează circa 20 000 de oameni ai muncii. „La ieșirea din schimburi, spunea unul din agenții de circulație care se află mai mereu acolo, fiecare își alege diagonala care-i convine! Îndee-sebi seara, traversarea în bloc este extrem de periculoasă”. În spiritul bunei colaborări care există cu organul județean de circulație, completa tovarășul Raneti, întreprinderile din zonă — Metalurgică, de Vase emailate, I.S.E.H., Electroplast — ar trebui să pună mină de la mină și să amenajeze garduri de protecție între trotuar și carosabil, astfel încît fluxul pietonal să fie dirijat spre trecerile special amenajate”. Subscriem la această propunere, mai ales că ea concordă pe deplin cu procesul intens de urbanizare și modernizare pe care-l cunoaște municipiul Focșani.

O altă problemă pentru „agența '89” este eliminarea punctelor periculoase de pe traseele județului Vrancea. Specialiștii serviciului au identificat toate aceste zone în care există pericole potențiale de accidente, dar intervenția celor de la drumuri încă se lasă așteptată. O primă urgență ar fi pe drumul spre Covasna, în zona Vintileasa — Tulnici, unde sint alunecări de teren deosebit de periculoase. Pentru cele 240 de porțiuni cu asemenea probleme ar fi necesari 10 888 metri liniari de parapet elastic, plus alți 3 500 metri liniari pe drumurile județene. Dicit alunecatul în prăpastie, parcă mai indicată ar fi montarea acestor parapete...

În sfîrșit, automobilistii care trec prin Vrancea trebuie să fie mai atenți la cele patru intersecții pe care DN 2 (Bacău — Buzău) le are cu șantierul canalului Siret — Bărağan, lucrare amplă, în plină desfășurare, care, cum e și normal, încă nu și-a cristalizat „relațiile” de coexistență cu împrejurimile. Mai mult, tot specialiștii sustin că devierea făcută drumului național la km 176 („punctul Corești”) nu este prea corectă și nici bine semnalizată — constructorii de la ACM 2 Iași fiind mult prea grăbiți cînd au lucrat acolo.

După noaptea

în care a nins

Ziua de sîmbătă, 7 ianuarie, venea după o noapte cu cîntec, în care ninsese, șoseaua spre Buzău acoperindu-se cu un strat alunecos de zăpadă înghețată. I-am însoțit în misiunea lor de prevenire pe ofițerii Costel Oprea și Cristian Virgil, de la serviciul județean Vrancea; la limita dintre județe, ne-am despărțit, lăsîndu-i să-și avertizeze pe cei care urcau de ce-l așteptă pe șoselele Vrancei. În Buzău, de asemenea organele de circulație erau în alertă provocată de căderea zăpezii. Chiar la postul de control de la Mărcăcin, sergentul major Ion Neagu avusese destul de lucru cu tamponările și amatorii de viteză pe un asemenea drum imposibil. Numai că radarul de la intrarea în municipiu, o instalație modernă și „invizibilă” lucra cu toate circuitele aprinse,

vreo 3 conducători auto „câlcind pe bec” în câteva ore (inclusiv începătoarea Mirzăceanu Steluța, 16-B-3801). Sergentul major Neagu, de un calm molipsitor, ferm dar cu umor, își făcea imperturbabil datoria, înmînându-le tuturor și cite un exemplar din proaspăta publicație a serviciului județean intitulată chiar „Radar”. Pentru verificarea elementelor tehnice care au o importanță deosebită pe asemenea vreme, îl avea de ajutor pe Rizea Alexandru, mecanic la „Dacia Service”, unitate care dă, prin rotație, specialiști în sprijinul circulației.

Zăpada căzută după multe zile de vreme uscată i-a prins, ca de obicei, nepregătiți (psihologic) pe foarte mulți, maiorul Ion Roșca, de la serviciul județean, alertat ca și colegii săi de cele vreo 20 de tamponări pe-trecute numai în câteva ceasuri, reînnoind și pe această cale invenția la multă prudență în asemenea momente de schimbare a climei și stării carosabilului. „Județul nostru este de tranziție, completează maiorul Roșca, om încărunit nu atât de vîrstă cît de ce-a putut vedea în cei 26 de ani de cînd lucrează în acest domeniu. Este ca un nod rutier ce preia trafic din toate direcțiile — Moldova, Muntenia, Transilvania și litoral. Drumul național DN 2 și cel european E 85 se transformă adesea în adevărate fluvii metalice. Relieful județului este variat, ceața destul de frecventă, în curbura Carpaților bat vînturi puternice, care-și schimbă direcția de 3—4 ori pe zi. Toate acestea presupun un plus de precauție din partea tuturor participanților la trafic, și mai ales a celor care tranzitează. Spre întărirea acestei precauții și spre avertizarea specificului circulației în zona Buzăului se

basculantă a întreprinderii, chiar dacă parcul acesteia numără peste 600 camioane, 300 autobuze și alte vreo sută de basculante, care, nu-i așa, după regulile statisticii, puteau să producă mai multe lucruri neplăcute. Exigența în pregătirea șoferilor, verificarea drastică a stării tehnice a mașinilor, intensă campanie (inclusiv prin caravane cinematografice) de educație rutieră și protecția muncii, perfectă colaborare cu miliția sînt cîteva din lucrurile statuate la I.T.A. și care explică de ce aici nu sînt „nici-un fel de probleme”. Una ar fi, totuși, cu anvelopele reșapate, care explodează uneori chiar la prima montare. „Asta-i indeamnă pe șoferii noștri, adaugă cu umor inginerul Enache, să fie și mai prudenți în timpul mersului, că nu se știe cînd se întîmplă...”.

Cu zeci de milioane

in spate

Privită din avion, I.T.S.A.I.A. Buzău pare un stup urias, cu vreo 500 de mașini aflate într-un permanent du-te-vino, fiecare parcurgînd zilnic o medie de 200 km. Întreprinderea a intrat la 1 ianuarie în al zecelea an de existență, dar durerile facerii au rămas intacte în amintirea directorului Tiberiu Chiculescu. „Am pornit la treabă cu mașini de care alții vroiau să scape, preluînd o mie de șoferi și mecanici cu o mie de obiceiuri. N-aveam nici sediu, vreo trei luni semnînd foile de parcurs pe capota mașinii. Trep-tat, cu sprijinul consiliului oamenilor muncii, am reușit să facem ordine în această nouă întreprindere, s-o structurăm în

zarea oricărui abateri de la ceea ce însăși conducerea întreprinderii dorea să mențină în conduita șoferilor. Astfel s-a ajuns ca la I.T.S.A.I.A. să nu se înregistreze evenimente rutiere, iar localizarea mașinilor, indiferent cît de lungi ar fi traseele pe care rulează, să fie posibilă în orice moment. „N-am fi obținut nimic fără disciplină, explică inginerul Tiberiu Chiculescu. Sînt frecvente cazurile în care un conducător auto transportă valori de 40 milioane într-o singură cursă, inclusiv peste hotare. E, totuși, o aventură, în care răspunderea și încrederea în cel ce o face trebuie să fie totale”.

Meritul întreprinderii buzoiene este de a fi întărit autoritatea microcolectivelor, astfel încît fiecare șofer este solidar cu interesele tuturor, fiind preocupat deopotrivă de propria-i sănătate, de starea mașinii, de soarta mărții pe care o transportă, de eficiența fiecărei curse. Așa că n-a mai mirat pe nimeni cînd la frumosul (acum) sediu al întreprinderii — în curte se află un stejar de 500 de ani, declarat monument al naturii — a sosit o ilustrată din Iran în care Rusu Dumitru, șofer detașat pe o perioadă să lucreze acolo, transmitea cele convenite de sfîrșit de an și urarea ca nu cumva cînd se va întoarce să nu-i mai găsească pe locul întii în întrecerea cu celelalte I.T.S.A.I.-uri din țară...

La pas,

pentru a privi

in ochi

Dacă județul Buzău în întregime este un nod rutier, cu atât mai strîns e „nodul” în chiar municipiul Buzău. Căpitanul Ion Dan conduce de 8 ani biroul circulației al miliției municipiului și s-a putut constata de an cum amploarea traficului rutier a crescut o dată cu urbanizarea orașului și cu dorința oamenilor de-a călători prin țară. Acum sînt în municipiul Buzău peste 12.000 automobiliști la o populație de 140.000 locuitori — o proporție lejeră din punctul de vedere al traficului dacă n-ar exista intensul tranzit prin chiar centrul urbei. „În corelație cu sistematizarea pe care o cunoaște din plin Buzăul, se află în curs de amenajare axa centrală — strada Unirii — ce va avea trei benzi pe sens, cu trei intersecții semaforizate, adevărată coloană vertebrală pentru traficul nord-sud. În paralel, devierea traficului greu pe șoseaua de centură, tangent cu platforma industrială face din Buzău un oraș curat din punctul de vedere al tramei stradale, chiar dacă aici este concentrat 64 la suta din parcul auto, proprietate socialistă, al întregului județ”. Jovial, dinamic, omniprezent, mereu în întîmpinarea oamenilor și-a conducătorilor auto cu un gînd de bine și spre binele lor, căpitanul Ion Dan privește circulația în acest municipiu în plină dezvoltare nu de la înălțimea unei autorități artificiale create, ci de pe orizontul omului care bate cu pasul fiecare stradă tocmai pentru a fi la același nivel și a-i putea privi direct în ochi pe cei care știu, dar și pe cei care nu știu că regulile de circulație sînt un alt nume dat dorinței de-a fi liniște și sănătate în fiecare casă.

OCTAVIAN STIREANU ■
Fotografii de PAUL ULIERU ■
Grupaj realizat cu sprijinul
Inspectoratului General al
Miliției

Cronica șoselei

Avatarurile inventatorului

Mi-au trebuit două ceasuri s-o conving pe Ana-Maria că n-are rost să mă însoțească în călătoria spre municipiu. „Nu aprecia vremea după ce vezi pe geam, încercam eu fără succes s-o lămuresc. Pe parcursul a peste o sută de kilometri „sortimentele” de vreme pot fi extrem de bogate. Aci e soare, frumos, uscat, dar nici la douăzeci de kilometri de-a lungul riului este exclus să nu te întîmpine nori lăptoși, antipatici, de ceață. Din spusele celor ce au venit aseară de la județ, aflai că sus, exact acolo unde e instalat panoul cu inscripția 1.000 m. altitudine, e zăpadă. Nu prea groasă, e drept, însă suficient de înghețată pentru a invita „zeița” noastră cu patru roți, la vals. Nu pot amina această cursă. M-au rugat insistent să fiu prezent la festivitate. Nu în fiecare zi se decernează diplome de acest fel, se nasc cu alte cuvinte inventatori. Cel mai serios motiv care mă determină să te rog să renunți a mă însoți îl știți foarte bine...” Ana-Maria izbucnește ca un vulcan în plină erupție: „Ce dacă-s însărcinată în luna a șasea? Medicul mi-a recomandat chiar plimbări, aer curat”. „Dar nu să riști făcînd o asemenea călătorie în plină iarnă” i-o întoarse soțul. „Adevărul e că te deranjează o însoțitoare ca mine. Tu de fapt vrei să fii solo, căci admiratoarele dintre absolvente vor fi destule. După ce președintele comisiei își va încheia discursul cu sublinierea că „Invenția e poezia științei”, „sfîrșitul căutării”, „unica dovadă de geniu” se vor repezi toate la fel ca anul trecut, să te sărute. Îmi veni în minte o soluție. De ce nu plecăm împreună cu trenul de sase? Nici o primejdie pentru viața mea și a celui mic”. „Mi-a fost extrem de dificil s-o fac să priceapă, că pentru un automobilist e tare greu să renunțe la mașină. E tot atât de anevoios ca unui fumător să abandoneze tutunul”. „Adevărat, mașina îți dă o anumită independență roști consoarta cu convingere”. Soțul se lăsă prins în cursă. „Așa-i, e drept”, confirmă el. „După festivitate, poți să-ți alegi o „colegă”. Nu e mai mult decît „agrabil”? remarcă cu ironie Ana-Maria. „Mă simteam vinovat față de nevastă-mea. Era tocmai în perioada cînd soțul trebuie să fie mai atent, mai tandru față de ea. Motivarea mea la propunerea ei de a călători cu trenul, era subredă, puerilă. Noroc că Ana-Maria, extrem de echilibrată și generoasă, folosește ironia pentru a se binedispune și încheie totdeauna micile noastre diferențe cu înțelepciunea-i caracteristică. „Du-te dragă cu mașina, dar fii atent cum mergi. Ai tu nu știu cîte sute de mii de km la volan, dar tocmai piloții ăștia superexperimentați la fel ca inotătorii de mare clasă ce se duc departe în larg... Ai dedus cu formidabila ta intuiție de inventator ce vreau să zic, nu? Cîții aseară, continuă ea, că „intuiția e baza necesară genului; oricît de dezvoltată ar fi rațiunea, intuiția îi este uneori superioară. Inventator cu atîtea diplome poate fi doar un om cu intuiția ta neobișnuită ca să nu spun chiar genială”. Riseră amîndoi. „Traseul fu exact așa cum am presupus, povestea în continuare colegilor, inventatorul. Uscat, curat, încuraja chiar plecarea la drum. Apoi iarna, își arăta colții. Pe platoul Cosmenilor un vînt lateral puternic ținea parca cu orice chip să te arunce de pe șosea și să te dea de-a dura direct în „Grohotișul Lupului”. Spre trecătoarea Haiducului, o ninsoare ușoară, nevinovată se transformă cîrînd într-un dans diabolic al fulgilor de zăpadă. Nu vedeam prin parbriz decît o puzderie de pete albe, învîrtindu-se halucinant. Cînd din față îmi apărî ca din pămînt ceva negru, imens, instinctiv am apăsât pe frînă. Mașina mea șansa a fost că șoseaua era încă relativ uscată. Dacia mea se opri la nici jumătate de metru în spatele unui TIR. „Trebuia să-și fi aprins luminile de poziție, pe o asemenea vreme, dar și eu să fi mers mai încet” gîndii. O sperietură ca asta asociată cu un cap în sticla albastruie din față i-ar fi trebuit nevastă-mi. Mai ales că ea nu-și pune niciodată centura.

Dar mai ales acum, cu sarcina ei, practic nici n-ar fi avut cum să-și o cupleze. Cîrînd începu o porțiune de șosea dreaptă, plină cu zăpadă bătătorită, înghețată. Șanțulețele destul de adînci avînd cele mai bizare traiectorii, mă obligară să reduc substanțial viteza. Intrat cu roțile într-un fâgaș, te puteai trezi ca pe o linie ferată, ce te duce, într-o direcție total nedorită de tine. Trăiam psihologia omului căruia greutatea îi par întotdeauna fără sfîrșit. Drumul cu adîncituri înghețate parca nu se mai termina. Mai aveam o oră pînă la începerca festivității și încă cincizeci de kilometri de mers, iar eu mă tîram mai încet decît un tractor rablagit. Se părea totuși că norocul nu mă abandonase printr-ericioasele fâgașe înghețate. Nu departe, șoseaua curată ca în plină vară îmi redase speranța. Un luciul ciudat la periferia drumului mă îndemnă însă la circumspecție. „Nu te bucura prea cîrînd” parca îmi șoptea o voce. Încercai apăsînd ușor frîna, aderența marginii drumului ce strălucea sub soarele cu dinți. Făcui o piruetă și mă trezii de-acurmezișul șoselei. Inima-mi începu să galopeze. Și eu care mă laud la toată lumea că știu să ies din derapași. Hotărîi în gînd să mă las pentru totdeauna de asemenea teste, ce pot micșora cît ai zice peste numărul inventatorilor. Pe mijloc, unde drumul fusese mai circulat, asfaltul era uscat, marginile continuau însă să lucească ca aluminiul argintiu al avioanelor. Din față se vedea înaintînd spre mine o mașină. Încă prea departe să mă pronunt despre ce e vorba, camion, turism, tractor. Era însă vizibil că șoferul folosea la fel ca mine, tot partea mai sigură a drumului cea călare pe marcajul median. Distanța dintre noi se micșora vizibil. Curios, omul nu arăta deloc că are vreo intenție să se replieze pe dreapta. Cu sabia lui Damocles a întîrzierii la reușita, deasupra capului, rulam cam cu șaptezeci la oră. Profilul din față al unui autoturism începu să se contureze. Cîrînd deosebil și marca. Era tot o Dacie. Tot așa limpede era și încăpătînarea pilotului ce nu voia să se deplaseze măcar un centimetru mai la dreapta. „Trebuie să fac eu ceva, altfel ne pupăm bot în bot”. Am împins ușor volanul spre dreapta. Parcă n-aveam în mîini o roată zdrăvănă, ci un ou. În momentul cînd începui să derapez nu mai aveam șaptezeci, dar cu cincizeci pe oră tot mergeam. În poziție obligă, mașina se îndrepta vertiginos, alunecînd pe gheață, spre grupul de pomi ce străjuiau o fîntînă. Trebuia să-mi fac testamentul, fu primul meu gînd. Bucăți hăcuite din aripile, capetele mașinii mele se vedeau răspindite peste tot, exact cum niste turiști neglijenți ce aruncă la întîmplare hîrtiile cu care au avut împachetate sandvișurile. După ce am ieșit de-a busilea din epava cu roțile în sus, multumind providenței că nu-mi lipsește nici un element component al corpului și nici un os nu mi s-a „îndoit”, am intrat brusc în panică. Dispăruse de pe bancheta din spate singura copie a dosarului invenției mele. Făcînd o examinare rapidă a decorului de jur-împrejurul mașinii, l-am descoperit repede. Se înfipsea în crengile fără frunze ale unui măr păduret. În spațiul liber de sub bord, o cutie de conserve, uitată în mașină probabil de nevastă-mea, se turtise luînd forma ciudată a unei broaste țestoase. M-am convins că nu-i nevoie să apesi pe frînă ca să „înfrumusezezi” decorul de lină drumurile „lustruite”. E deajuns o nevinovată mișcare a volanului. Nu scapasem totuși fără o duzină de zgîrieturi și cucuie ce mi-au ieșit a doua zi. Pansat la cap, precum „Omul invizibil” al lui Wells cînd devenea „vizibil”, m-am prezentat să-mi iau brevetul stîrnind compasiunea secretarului comisiei. „Umblau zvonuri că ați trecut în lumea dreptilor”. „Fusei, doar pînă la granița cu ea și m-am răzgîndit. Să mai fac ba-rem cîteva invenții”.

VICTOR BEDA ■

Subofiterul Neagu Ion de la biroul circulație Buzău lucrează cu un „dublu” radar : aparatul cu pricina și publicația cu același nume, pe care o primesc toți, cu sau fără ștampilă...

îndreaptă cu prioritate propaganda rutieră pe care-o facem prin toate mijloacele”.

Pentru a conferi circulației rutiere din această zonă mai multă siguranță și disciplină, serviciul județean întreține o bună colaborare cu specialiștii I.T.A. Buzău, întreprindere de tradiție și printre cele fruntase în țară. Inspectorul șef Ion Enache știe pe nevăzute cum arată fiecare drumeag din județ și ce-ar mai trebui făcut ca ele, „drumurile” să vină mai mult în sprijinul circulației. Pentru că nu peste tot sînt modernizate, „iar altele, îndeosebi în zona Pătrîlăgele, prezintă alunecări, improvizații, îngustări. Calitatea îmbrăcămintei asfaltice a cedat pe multe porțiuni, mai ales acolo unde traficul este eterogen — căruțe, camioane, transport greu”.

Cît privește I.T.A., această unitate își respectă cum se cuvine menirea, inclusiv prin importanța acordată problemelor de circulație. În 1988, un singur accident, undeva, în zona de munte, a avut ca „personaj” o

două autobaze cu 10 autocoloane și-un atelier central de reparații, să selectăm și să stabilizăm forța de muncă și să facem din ocupația noastră principală — transportul — un obiectiv de performanță. Cît am reușit din toate acestea, o dovedesc cele 5 distincții «Ordinul Muncii» obținute în acest răstimp, din care ultimele trei consecutive sînt clasa I; ieșînd bine și pe '88 — și n-are cum să fie altfel, întrucît am depășit toți indicatorii — înseamnă că am putea candida la titlul de «Erou al Muncii Socialiste». Între acești indicatori, unul important este disciplina rutieră, instaurată, completează directorul Chiculescu, prin două căi importante: starea tehnică ireproșabilă a parcului auto și pregătirea susținută a conducătorilor auto, din toate punctele de vedere”. Pentru starea tehnică, lucrează din plin atelierul întreprinderii, croit după regulile tehnologiei moderne; formarea oamenilor a durat mai mult, aici sprijinul organelor de circulație fiind decisiv în sesi-

Dresda — terapie prin artă

La Dresda a bătut mereu inima artei germane. Primat pe care minunatul burg de pe Elba îl menține — cu strălucire — și în prezent. Un oraș-inimă!

Cu aer de mare metropolă, Dresda își mai linge rănilor războiului și azi, ca o paradoxală leoaică blindă. Încă se mai lucrează la restaurarea unui impresionant edificiu — fostul palat regal al Saxoniei — ale cărui ziduri și ruine rememorează crinchen, ca într-un avertisment, ororile și nebulia care au condus la prăpastie: centrul orașului, unde se afla cel mai mare număr de construcții celebre și de alte valori culturale-artistice, a fost aproape în întregime distrus la terminarea bombardamentului anglo-american din 13 februarie 1945.

Nu mai fămoasă Operă Semper — opera cu cea mai bună acustică din lume — a avut nevoie, pentru reconstrucție, de vreo 260 de milioane de mărci și de minucia aproape incredibilă a unui număr imens de constructori și artiști plastici.

Dar viața are azi la Dresda un curs firesc, după câteva decenii de stare normală, care a dat prilejul oamenilor ei să-și dovedească iar și iar orgolioasă tradițională dragoste pentru arte, prin readucerea unui uriaș fond de construcții-monument la integritatea inițială și la rosturile lor indeplinite fastuos.

Un concert simfonic la Palatul Culturii adună valuri de abonați. Din oraș, dar și din împrejurimi. Așa a fost și cel din 19 ianuarie a.c., la care un extraordinar dirijor — de renume mondial — Heinz Wallberg, purtătorul inspirat al unei baghete prin care se prelungește fascinant sufletul unui mare artist — împreună cu orchestra simfonică au adus incintarea sălii de melomani ce parcă uitau să-și conțină aplauzela. Simfonia Nr. 7 de Ludwig van Beethoven a încununat fermecător seara. Ascultată într-o asemenea interpretare la Dresda, această lucrare îți dă o senzație aproape stranie: ca într-o vracă, pare că totul este condus de însuși geniul muzicii intors din depărtările unei călătorii misterioase, ca să se simtă iar la el acasă.

Aici, dragostea pentru artă a oamenilor de o hărnicie legendară a tot ridicat palate muzelor. Dresda este, întreaga, o

școală. O școală fabuloasă și învăluitoare. În care poți învăța o viață și să nu isprăvești. A fi elev, în toate zilele tale, la această școală — iată un vis potrivit cu o lume pașnică.

Dacă aceia care ar fi în stare să distrugă lumea din nepăsare, din plictis, din ură ori din greșală ar face, din cind în cind, cite o vacanță la Dresda, și-ar putea lumina sufletul la muzica ei, ar reinvăța lacrima bucuriei și dragostea de oameni, iar lumea ar putea fi mai repede altfel: așa cum le-o dorim copiilor noștri.

Cind, azi, ne pricepem să realizăm atâtea lucruri extraordinare, ar trebui — așa mi se pare drept — să ne pricepem și să spunem tuturor un lucru simplu: mergeți la Dresda, oameni cu sufletul bolnav, Dresda — terapie sublimă prin artă — vă vindecă de negura interioară. Nu vă refuzați această șansă unică! Supranumită **Florența de pe Elba**, Dresda e bună, Dresda e iertătoare, Dresda e gata să tămăduiască — după ce pe ea însăși s-a tămăduit de ceea ce nu se poate povesti — și vă așteaptă mereu, vă așteaptă mereu, cu toate porțile sale deschise.

DORIN GHERGHINESCU ■

Fotografie de IRINA PROSAN ■

Comentariul săptămânii

Anacronicele războaielor

Iată mai întâi câteva date, furnizate de Institutul Internațional de Cercetări în Problemele Păcii de la Stockholm (S.I.P.P.I.): în 1986, în lume s-au desfășurat 36 de războaie și conflicte militare, implicând 41 de state; în Liban, în 12 ani de război civil, au fost distruse 100 de localități, 800 de obiective economice și 30.000 de locuitori; în același timp, conflictul israeliano-arab se soldează zilnic cu numeroase victime; în zona Golfului, cei opt ani de război dintre Iran și Irak au provocat moartea a peste un milion de oameni și distrugerii în valoare de 400 de miliarde de dolari; conflictul din Africa australă a avut ca rezultat, pe lângă victimele umane, pagube materiale evaluate la 25-30 de miliarde de dolari; mari pierderi de vieți omenești și de bunuri materiale s-au înregistrat și în țările latino-americane — Nicaragua, Salvador, Guatemala — pe teritoriul cărora au avut sau mai au încă loc lupte interne, în Afganistan, în Kampuchea și în alte zone unde s-au desfășurat ori se desfășoară conflicte și înfruntări armate. Trăsătura esențială a acestor războaie și ciocniri, care le sporește tragismul, este inutilitatea: conflictele armate n-au rezolvat nimic.

În aceasta și constă, în principal, caracterul anacronic al războaielor în zilele noastre. Încercările de forță, ciocnirile armate, cu întregul lor cortegiu de victime și distrugerii, nu numai că vin în contradicție cu spiritul epocii contemporane, că șochează sensibilitatea omului modern, dar nu rezolvă și nu pot rezolva în chip durabil problemele litigioase. Dacă cu secole ori numai cu câteva decenii în urmă dreptatea a putut fi învariabil de partea celui mai tare, dacă acesta a izbutit să-și impună prin forță voința, în detrimentul altor țări și popoare, astăzi soluția dată prin puterea armelor nu poate fi decât subredă și de scurtă durată. Atât riposta din partea celui în cauză, cât și reacția comunității țărilor și popoarelor, precum și legile nescrise ale echilibrului politic și militar pe plan mondial fac soluția militară caducă și impun o rezolvare negociată. Mai mult chiar, astăzi devin posibile de revedere și de corecție, în spiritul echității și dreptății, și soluții impuse cu forța în perioade mai vechi.

Și în privința lichidării conflictelor armate, a renunțării la forță și a rezolvării tuturor diferendelor exclusiv pe cale pașnică, prin tratative, s-au evidențiat de-a lungul anilor acțiunile și demersurile românești. Astfel, propunerile făcute de țara noastră în 1975 la Helsinki, privind măsuri care să facă efectivă nerecurgerea la forță și la amenințarea cu forță, au fost, în cea mai mare parte, încorporate în Actul final. La O.N.U. au fost adoptate, la inițiativa României, mai multe documente, printre care Apelul solemn către toate statele lumii aflate în conflict pentru încetarea fără întârziere a acțiunilor armate și soluționarea problemelor dintre ele pe calea tratativelor, precum și Angajamentul statelor membre ale O.N.U. de a reglementa pe cale pașnică stările de încordare și conflict, orice divergențe dintre ele.

În acest spirit, țara noastră a salutat evoluțiile din ultimele luni, care deschid perspectiva unor soluționări pe cale pașnică, prin negocieri, a unor situații conflictuale de amploare și care datează de multă vreme. Între aceste evoluții se numără și încetarea războiului dintre Iran și Irak și perspectiva ca în cadrul negocierilor desfășurate sub egida O.N.U. să se găsească soluții reciproc acceptabile pentru reglementarea definitivă a conflictului din zona Golfului. Țara noastră a sprijinit și sprijină eforturile privind reglementarea problemelor, diferendelor și conflictelor din Africa australă, Africa de Nord, Asia, America Centrală, Cipru și din alte zone. Guvernul român a recunoscut crearea Statului Palestinian Independent — Palestina, exprimându-și dorința de a se acționa în continuare pentru soluționarea pe cale politică a problemelor din Orientul Mijlociu, potrivit rezoluțiilor O.N.U.

Într-un alt comentariu, am numit 1988 „anul împăcării”, având în vedere tocmai perspectivele deschise de evoluțiile pozitive în privința stingerii focurilor de încordare și război și rezolvarea diferendelor pe calea tratativelor. Sunt multe de făcut în această direcție, dar premisele create și tendințele apărute în 1988 se cer utilizate din plin, continuuate și intensificate, astfel încât războaiele să rămână exclusiv de domeniul trecutului.

ION D. GOIA

Monștrii adîncurilor

Mai există pe planeta noastră animale mari necunoscute? Iată o întrebare la care oamenii de știință nu au găsit încă un răspuns definitiv. Recent, de pildă, zoologul Serghei Klimov, de la Institutul de morfologie și ecologie a animalelor al Academiei U.R.S.S., releva că este posibil ca în oceane să viețuiască ființe de mari dimensiuni pe care savanții nu le-au cunoscut încă. De curind specialistii japonezi au identificat o nouă specie de balenă cu cioc. Dar caracatița uriașă? Să fie doar o legendă? Cercetătorii nu i-au acordat prea mare atenție. Cind însă, în 1967, au început să se facă studii cu privire la modul de hrănire al cașalotului uriaș antarctic, s-a ajuns la o concluzie neașteptată. „Lista de bucate” a acestuia constă în proporție de pînă la 60 la sută din caracatițe uriașe. În stomacul unui cașalot a fost descoperit un asemenea calmar: lung de patru metri și cîntărind 200 kilograme. Calmarii cunoscuți pînă acum nu depășesc lungimea de 30-35 centimetri!

Zoologii înclină, de asemenea, să creadă că legendarul șarpe de mare, de care le era atîta teamă navigatorilor din timpurile vechi, nu era altceva decît o anghilă uriașă. Recent, cercetătorul olandez Anthony Bruun a reușit să prindă două larve de anghilă, care în prezent sînt expuse la un muzeu din Copenhaga. În cazul unui pește normal din această specie, ele nu sînt mai mari de doi centimetri jumătate. Acestea, însă, aveau o lungime de aproape doi metri. Dacă ar fi ajuns la maturitate anghilele respective ar fi măsurat cel puțin 30 metri lungime.

Deosebit de frecvente sînt cazurile cind pescarii au văzut animale marine, care, după toate caracteristicile lor, par să fie înrudite cu plesiozaurii care au dispărut cu milioane de ani în urmă. În anul 1977, pescarii japonezi au prins în plasele lor, în apropiere de Noua Zeelandă, corpul intrat în putrefacție al unui ciudat animal avînd un cap mic pe un gît lung, și un corp mic, cu inotătoare uriașe. Presa mondială a publicat fotografiile ale acestui monstru, însă resturile lui nu au mai ajuns la țarm. Căpitanul a ordonat ca ele să fie aruncate peste bord, deoarece mirosul devenise insuportabil. Multă vreme, s-a crezut că a fost vorba de un rechin sau de o focă mai mare. Însă, analiza albuminei din cele câteva probe care s-au păstrat din animalul respectiv demonstrează că nu este vorba de așa ceva. Și în zona coastelor statului australian Queensland au fost văzute animale asemănătoare.

În anul 1961, pescarii estonieni de la bordul traulerului STRT

9103 au pescuit cadavrul unui animal marin, care cîntărea cinci tone. Potrivit descrierii lor, acesta semăna cu cel descoperit de pescarii japonezi. Din păcate și cu aceste resturi s-a întîmplat același lucru: au fost repede aruncate peste bord din cauza mirosului pestilential... După toate aparențele tot așa trebuie să arate și faimosul „monstru din Loch Ness”. Dacă se sintetizează descrierile celor 400 de persoane care pretind că au zărit „monstrul”, portretul robot care apare astfel seamănă destul de bine cu cel al unui plesiozaur.

Nu au fost dezlegate nici enigmatice lacurii iakute. Despre ce este vorba? În zona lacului Chaiyr, în prezența mai multor martori, fotografatul Vasili Filipov a reușit să surprindă pe peliculă imaginea unui animal, pe care experții nu au reușit încă să-l identifice ca aparținînd unei specii cunoscute. Scepticii afirmă că ar fi vorba de o focă. Însă, fotografiile arată clar că această ipoteză este falsă. Oare să nu fie nici o legătură între apariția acestei ființe ciudate și faptul că prin riul Omoloi, lacului Chaiyr este legat cu marea? De curind, învățătorul Vladimir Kutschem din așezarea iakută Ust-Kuiga a comunicat că, pe cind efectua un zbor la bordul unui elicopter din așezarea Chaiyr spre localitatea Kular a văzut, împreună cu alte patru persoane aflate la bord, cum din apele unui lac a apărut un animal uriaș, care s-a scufundat apoi în adîncuri. Din păcate, o expediție în această regiune este foarte greu de realizat. Yakutia numără nu mai puțin de 500.000 de lacuri, multe dintre ele necunoscînd pînă acum prezența omului. Natura mai oferă, se pare, încă multe enigme și în ce privește diversitatea faunei și florei pe Terra. Cercetătorii viitorului vor avea, poate, surpriza de a descoperi o lume necunoscută, ascunsă pînă acum în hăul oceanelor.

ROMEO NADĂȘAN ■

O boală modernă

Se numește iatrogenia și este provocată atît de consumul abuziv de medicamente cit și de tratamentele făcute după ureche, ignorîndu-se recomandările medicului și dînd credit maxim vecinilor sau amicilor cu maladii mai mult sau mai puțin asemănătoare. Peste 15.000 de persoane au murit în Franța din această cauză, peste 30 la sută din numărul spitalizărilor în Elveția și 18,7 la sută în Anglia, se datorează tot iatrogeniei. Această boală provocată de medicamente — paradoxul este funcțional cită vreme automedicația se poartă — poate fi eradicată, spun medicii, prin dezvoltarea unei branșe relativ

noi a medicinei, farmacologia clinică al cărei prim obiectiv este lupta împotriva iatrogeniei.

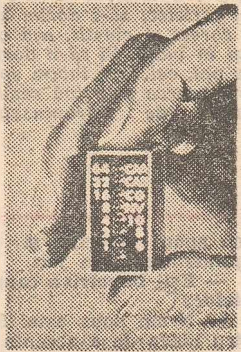
Orice medicament eficient e considerat, din plecare, și periculos. Un studiu francez indica faptul că orice rețetă medicală comportă, în medie, 25 de acțiuni din care 13,3 sînt pozitive și 11,6 negative. Uneori efectele negative ale unui medicament binefăcător pot fi la paritate cu cele pozitive! Ce dorește această nouă știință? Să stabilizească raportul exact dintre risc și beneficiu pentru a obține cele mai bune rezultate cu cea mai mică doză de medicament. Pacientul este monitorizat de farmacolog: efectele medicamentului asupra lui sînt controlate continuu prin farmacodinamica (studiul rezultatelor și mecanismelor de acțiune ale unui medicament) și prin farmacocinetica (stabilirea parcursului unui medicament în organism, gradul de absorbție, metabolizare și eliminare). Specialiștii pledează pentru acest sistem pentru că, la ora actuală un sistem experimental pe scară largă lipsește, iar testarea medicamentelor pe animale nu este cituși de puțin revelatoare. Cel mai cunoscut exemplu în această direcție îl oferă OMS care de-nunță folosirea clofibratului în reducerea nivelului colesterolului pentru că, abia după 20 de ani de utilizare, s-a constatat că acesta produce celuloze biliare și sporește mortalitatea prin ateroscleroză. În susținerea afirmației că experimentarea pe animale nu este cituși de puțin edificatoare pentru viitoarea destinație umană a medicamentului se dau cîteva exemple extreme de convingătoare. Cobail suportă bine strîcinea care pentru om este mortală; mulți estrogeni sintetici distrug ficatul pisicilor, dar pentru om nu sînt nocivi; sucul de lămi otrăvește aceste creaturi, ca și pătrunjelul pe papagali; sulfamidele provoacă gușe la pisici, dar n-au nici un efect asupra tiroidei umane, digitalina ridică presiunea sanguină la unele specii de animale, dar nu și la om. Etc. Raportarea la om a dozelor individualizate pe animal nu are justificări suficiente și expune la riscuri mari. Dozele pentru om trebuie stabilite pe om, în general, și asupra unui singur bolnav, în particular. Pentru că omul este diferit nu numai de animal, ci și de alt om. Sîntem făcuți nu doar din carne și oase ci, mai ales, din timp. Cronofarmacologii susțin că metabolismul își modifică ritmul biologic în intervalul dintre noapte și zi. Și asta poate avea atît efecte pozitive, cit și negative. Vom afla probabil că medicamentele pentru boli cardiovasculare trebuie luate numai dimineața, că cele pentru boli gastrointestinale noaptea... Se vor produce oare medicamente destinate unor variate tipologii umane, unor vîrste, unor boli? Bioritmurile vor constitui indicații aparte pentru administrarea medicației? Iată întrebări cărora numai viitorul le va da răspuns.

IOAN ROȘCA ■

BREVIAR

Microprocesoare la ascensoare

În Franța se experimentează un dispozitiv cu comandă prin microprocesoare, cu care urmează a fi dotate toate tipurile de lifturi, de la platforme până la baterii de ascensoare, cuprinzând cinci cabine, inclusiv a celor instalate pe nave. Noul sistem ocupă de opt ori mai puțin loc decât cel clasic, consumă cițiva wați și evită deseori și neplăcutile pene, provocate de materialul electronic. Comanda transmițându-se într-o milionime de secundă, elimină timpii morți în circulația cabinei, optimizând totodată deplasarea în

funcție de apelurile diferitelor etaje. Microprocesorul însuși mai este folosit în diagnosticarea penelor sau a eventualelor perturbări, dar cel mai mare avantaj constă în ușurința de a fi instalat și înlocuit. Specialiștii lucrează în prezent la un sistem de comandă a ascensorului prin voce, iar pentru nevăzători va anunța etajul la care se găsesc. În imagine, miniblocul microprocesorului care afișează penele, în funcție de etaj.

AUREL DIANU

VREMEA

cum a fost
cum va fi

ION DRĂGHICI

De o bună bucată de timp din partea marelui public ni se pune aproape invariabil întrebarea „cit mai durează această vreme, deosebit de caldă pentru miezul iernii”? De la bun început va trebui să recunoaștem că pentru specialiști răspunsul nu este ușor de dat, chiar dacă în cadrul prognozei lunare elaborate de Institutul de Meteorologie și Hidrologie pe 23 decembrie 1988 se anticipa că în general luna ianuarie 1989 va fi mai caldă decât în mod obișnuit. Acum, că luna s-a încheiat constatăm că în fapt vremea a fost mult mai caldă și decât anticipaseră meteorologii noștri. Anomalia termică pozitivă se extinde mult peste întreg sudul și centrul Europei și este foarte puțin probabilă ca alte servicii meteorologice să anticipateze la cotele sale adevărate această însemnată deviație termică.

Adevărul este că la nivelul dezvoltărilor tehnico-stiințifice actuale, pe plan mondial și la noi în țară, cunoașterea în domeniul prognozelor meteorologice pe termen lung este încă extrem de limitată; nu s-au putut stabili ferm anumite ciclicități regulate (așa cum bănuiesc mulți specialiști și mai ales nespecialiști) și nici nu s-au putut elabora încă modele dinamice care să descrie cu suficientă precizie desfășurarea proceselor atmosferice pe perioade mai mari de o săptămână, 10 zile (într-o variantă optimistă). Explicația acestei stări de lucruri neplăcute în domeniul prognozelor meteorologice pe termen lung este extrem de laborioasă și necesită o oarecare pregătire prealabilă a cititorului nespecialist în domeniu. Trep-tat, pe parcursul acestui an vom

încerca să prezentăm un minim de cunoștințe care să permită înțelegerea generală a extraordinarelor complicații pe care le întâmpină astăzi specialiștii din domeniul climatologiei dinamice. Complicațiile la care ne referim țin de faptul că o anumită anomalie în cadrul evoluției sistemelor atmosferice poate să nu fie cauzată de o perturbare propriu-zisă a atmosferei, ci poate să fie consecința unei anumite evoluții anormale în dinamica oceanelor, a banchizei polare sau chiar a părții solide a Terrei; nu trebuie exclusă nici posibilitatea impactului modificator al activității umane.

Dacă într-adevăr așa stau lucrurile, atunci concludem ușor că pentru a răspunde exhaustiv la întrebarea „de ce după un noiembrie deosebit de aspru a urmat un decembrie și mai ales un ianuarie deosebit de cald?”, meteorologii vor trebui să colaboreze îndeaproape cu oceanografil, geologii, geografii, biologii, astronomii, geofizicienii etc. În fapt, în prezent se conturează tot mai mult necesita-

tea unei „metaștiințe” — Știința Sistemului Terestru — care să conducă eventual la înțelegerea științifică globală a întregului sistem al Terrei. În esență, această știință globală ar trebui mai întâi să descrie cum au evoluat individual și în interacțiune atmosfera, hidrosfera, criosfera (partea solidă a Terrei formată din zăpadă și gheață), litosfera (partea solidă propriu-zisă a Terrei) și biosfera; apoi Știința Sistemului Terestru ar trebui să conducă la înțelegerea modului de funcționare actuală a întregului și a părților sale componente, iar în final ar trebui să ofere o metodologie de evaluare a schimbărilor ce se vor produce în viitor în funcționarea Sistemului ca urmare a unor cauze naturale sau artificiale. Promițind să revenim cu detalii la aceste probleme într-un număr viitor al revistei Flacăra (în luna martie), în continuare ne vom opri puțin asupra intervalului 2-8 februarie — propriu acestui număr al revistei.

Datele climatologice pe perioada unui secol atestă faptul că prima decadă a lunii februarie este extrem de viitoare. Menționăm de exemplu că „viscolul secolului” din 1954 s-a produs în două reprize din această decadă. „Isprava” aceasta s-a repetat, este drept, la cote mult mai mici, doar după doi ani — în februarie 1956. Anul acesta nu avem însă motive să credem că în intervalul 2-8 februarie se va produce vreun viscol de proporții. Într-adevăr, pentru a avea viscol puternic trebuie să se realizeze un anumit cuplaj într-un cimp de presiune atmosferică scăzută deasupra Mediteranei central-estice și unul de presiune ridicată deasupra Europei de răsărit. În prezent situația sinoptică este însă practic inversă: presiune crescută peste Marea Mediterană, Europa centrală și Peninsula Balcanică și presiune scăzută peste teritoriul european al U.R.S.S. Corespunzător, apreciem că în „săptămâna” 2-8 februarie vremea va fi caldă pentru această perioadă a anului. Cerul va fi degajat în cea mai mare parte a intervalului, cu excepție regiunilor nordice unde temporar va fi noros și vor cădea precipitații slabe mai ales sub formă de burniță. Temperaturile maxime vor fi cuprinse între 2° și 12°C, local mai coborâte în zonele de ceață din vestul și centrul țării. Temperaturile minime se vor încadra în general între -6° și 3°. Miercuri de dimineață stralul de zăpadă măsura: 50 cm — Semic, 36 cm — Tarcu, 44 cm — Paring, 26 cm — Păltiniș, 26 cm — Sinaia 1500, 29 cm — Predeal, 19 cm — Poiana Brașov, 51 cm — Rarău și 72 cm — Vlădeasa 1400.

DATE CLIMATICE PENTRU INTERVALUL

2-8 februarie

Zona geografică	VALORI MEDII MULTIANUALE			VALORI DEOSEBITE ALE TEMPERATURII ÎNREGISTRATE ÎN ULTIMA SUTĂ DE ANI			
	Temperatura aerului (°C)		Cantitatea de precipitații (l/m²)	Maxime diurne		Minime nocturne	
	Maxime diurne	Minime nocturne		Valoare	Localitatea și anul	Valoare	Localitatea și anul
Cimpele	1÷6	-6÷-2	6÷9	18.8	București 1930	-30.4	Giurgiu 1954
Deal și podiș	-1÷5	-9÷-2	6÷12	15.5	Sibiu 1948	-36.9	Panciu 1954
Depresiuni	0÷4	-11÷-4	7÷9	12.7	Miercurea Ciuc 1948	-31.4	Miercurea Ciuc
V. Omu	-9÷-7	-14÷-13	2.0	3.2	1957	-35.5	1929
Litoral	4÷5	-3÷-2	6÷7	17.6	Constanța 1899	-24.5	Constanța 1929

În anul 1965, în Virginia s-a întemeiat, pe o suprafață de 3000 de acri o comunitate, New Vrindaban, a sectei Krishna. Timpul și locul erau propice. Generația anilor '60, generația pierdută, generația Vietnamului era tentată să adopte imnul sectei („Hare Krishna, Hare Krishna, Krishna, Krishna, Hare, Hare; Hare Rama, Hare Rama, Rama, Rama, Hare, Hare”) care în fond nu părea greu deloc având în vedere caracterul hindus al sectei. În mai puțin de un deceniu, cu un mic ajutor din partea Beatlesilor (aflați sub influența perioadei indiene), Krishna prinde rădăcini puternice, ceea ce se traduce prin venituri de milioane de dolari, mii și mii de adepți, întinzându-se tentaculele în lume de la Times Square până în Ginza. Totul părea inofensiv, potolit. Un articol

apăruit în „Rolling Stone” dezvăluie partea laică și prozaică a acestei comunități „spirituale”. Articolul i-a determinat pe doi ziariști, John Hubner de la „Mercury News” și Lindsey Cru-

De-a baba oarba

son de la „Times”, să se documenteze și să scrie o carte care îndeamnă la meditație cu privire la dedesubturile sectei. Astfel banii nu provin din cerșitul membrilor (recunoscuți datorită rasei, de culoare deschisă, și capului ras) prin aeroporturi și alte locuri aglomerate, ci, în princi-

pal de pe urma afacerilor cu droguri, existind o adevărată rețea. Așa a fost posibilă placarea templului cu aur. Banii sectei sînt folosiți pentru activități mai puțin religioase cum ar fi albume rock și... comerț cu arme.

După moartea fondatorului, discipolii și-au format propriile „bisericiuțe”, avînd grijă să se excomunică unii pe alții, în goana după putere, dar mai ales după bani. Dar, indiferent de fracțiune, în sinul lor domnește promiscuitatea.

Dezvăluirile făcute în cartea recent apărută i-au determinat pe mai marii sectei să caute un loc mai liniștit pentru o lua, chipurile, de la capăt. Se pare însă că nu locul trebuie schimbat...

DAN DĂNUȚ DORU

Universul muzicii

Este foarte la modă astăzi ca muzica rock, hard sau heavy, să se „consume” sub formă unui spectacol. Costumație, tunsoare, accesorii, lumini, mișcare, nimic nu mai poate fi întîmplător. Fiind vorba de o muzică energică, adresîndu-se numai celor tineri, hard rockul cere din partea interpreților însușiri deosebite, aceștia trebuind să realizeze veritabile performanțe atletice pe scenă și în același timp să minuiască instrumentele cu mare finețe și să cînte dozîndu-și respirația. Evoluția trupei VOLTAJ la festivalul TIM-ROCK 7 a însemnat o lecție în acest sens. Costumații după ultimele tipare ale model „hard”, avînd o regie a mișcării bine pusă la punct, ei au produs o puternică impresie în rîndul asistenței, dovedind ceea ce se numește profesionalism. Jocul de scenă al solistului vocal Ilie Cristian a șocat pur și simplu, acesta realizînd pe durata concertului un veritabil tur de forță, păstrîndu-și nealterate calitățile vocale pînă în final. Se cunoștea în tot ceea ce făceau o îndelungată experiență, un studiu amănunțit, o pregătire

minuțioasă, o muncă de culise fără menajamente, dar atât de necesară. Și ca surpriza să fie deplină iată și noua lor componentă: Amedeo Bolohoi — chitară, Gabi Constantin — chitară, Marin Theodor — bass, Doru Istudor — tobe, Ilie Cristian — voce. A rămas acum o singură trupă Voltaj, se pare în formula ideală. Și încă o dată

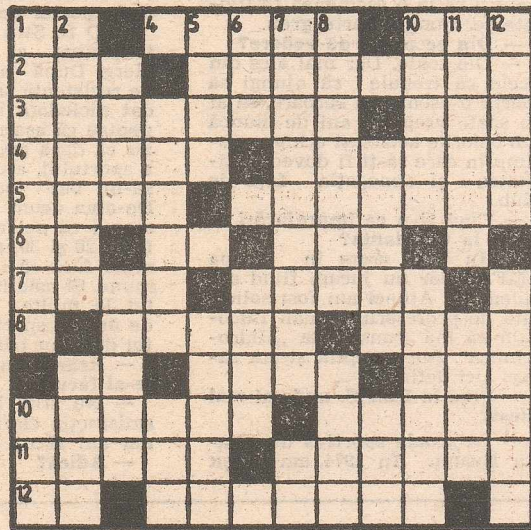
Hard Rock

înțelegem că toate aceste schimbări, despărțiri și reuniri fac parte din natura rockului și dau un farmec anume acestei lumi aparte. ● A trebuit să treacă 10 ani pentru ca trupa sovietică KRUIZ să iasă la rampa internațională: Ambasadori ai rockului din orașul Kiev, ei vor întreprinde un lung turneu prin Europa, avînd contractate concerte în Finlanda, Suedia, Norvegia, R.F.G., Spania. Majoritatea partiturilor din repertoriul lor sînt incluse în noul L.P. intitulat „Kruiz”, cu opt cîntece în

limba engleză și unul în rusă. Iată componenta grupului: Valery Gaina — voce, chit., Fjodor Vasiliev — bass, Serghei Efimov — tobe. ● LED ZEPPELIN gata de drum. Jimmy Page, Robert Plant, Jason Bonham și John Paul Jones se reunesc anul acesta urmînd să susțină rînd multe concerte în cadrul unui lung turneu numit „The comeback Tour”. ● Studiind publicațiile de specialitate, cam așa ar arăta un TOP 10 al celor mai bune albume la ora actuală la clasa „heavy”: 1. New Jersey—BON JOVI, 2. Keeper of the seven...—HELLO-WEEN, 3. (nou) Too hot to sleep—SURVIVER, 4. And Justice for all—METALLICA, 5. Vixen—VIXEN, 6. No rest for the Wicked—OZZY OSBOURNE, 7. Out of this World—EUROPE, 8. Savage amusements—SCORPIONS, 9. State of Euphoria—ANTHRAX, 10. Made for Pleasure—VICE. ● La categoria discurilor single, în S.U.A., pe primul loc se află de mai mult timp BON JOVI cu „Bad Medicine” iar în Europa urcă vertiginos IRON MAIDEN cu „The Clairvoyant”.

MIRCEA ZANE

Arca lui Noe

ORIZONTAL: 1) Capete de biban și știucă! — Pui de bivolă — Un pisoi... ajuns de poveste (!). 2) Căi breji ai rebusiștilor (!) — Vestită cîntăreață inaripată, pe numele ei mai vechi. 3) Reptila ipocrită care-și plînge victimele — Regele blond al junglei. 4) Un cal bătrîn și slab — Merge cu bobocii la baltă. 5) Un încornorat definit cu... avînt — Niste maimute buzate. 6) Le găsiți la nisetrul și la păstrugă! — Cap de animal! — Triton... fără culoare! 7) Răci... de-a îndărăteala! — Cîntă dorul nostru (pl.). 8) Un peste... model (!) — Nu-i asta... din baltă! 9) Inimă de crocodil! — Răpitoare inaripată care dau iama prin curte — Un cocoșat originar din Tibet. 10) Cetacee prinse... de guler (!) — Nu aceștia. 11) Pernițe vii de ace — În formă de... melc. 12) Cuvînt cu care se alungă cîinii — Peste numit și babușcă sau roșioară.

VERTICAL: 1) Organism mi-

croscopic unicelular — Pui de leu. 2) Insectă coleopteră care aproape... strălucește! — Fac galerie în deplasare. 3) Mică ambarcație sportivă — Inele din coral. 4) Gureșii cîntăreți din colivie — Un fel de papagal mitologic (!). 5) Așa n-are voce — Cartaginez. 6) Port la Marea Rosie — Veverita lui Disney... pe pavaj (!). 7) Frații americani ai crocodilului — Sarpe... gol! 8) Păsări-muscă din America tropicală — Perechi de cai (sg.). 9) Din familia porcului — Un peste... domol. 10) Gasteropode cu domiciliu flotant — Aripa externă a insectelor coleoptere. 11) Coleopteră cu nume de fată din povești — A despică. 12) Insecte diptere ale căror femele se hrănesc cu singe animal — Bastonase microscopice răspînditoare de boli.

Dictionar: MALAC, ATI, BABUINI, ECO, LID.

MIRCEA GUJA

Dezlegarea careului „El comedie !”:

RIDICOLE; SV; ELE; OPERETE; VACANTA; SAS; IRONII; AULE; SINE; MAMA; L; T; EROINA; AI; ETC; ESTRAD; ATA; TRIȘA; RIALI; ETAPA; INN; AIN; LTP; SATIRE; STAR.

De

ne-ar spune poarta ei...

— Felicitări, Viorica, ai avut parte de-o frumoasă festivitate de retragere — și mă bucur pentru asta, deși momentul are tristețea lui.

— Frumos a fost că m-am retras la timp, convingând pe toată lumea că o sportivă nu poate fi... serbată pe tocuri și-n fustă, ci în timpul cit încă mai poate îmbrăca echipamentul de joc. Asta a fost ultima mea victorie, pentru că la o asemenea festivitate se ajunge foarte greu.

— Din ce punct de vedere?

— Din toate. Dar mai ales din acela că trebuie să ajungi să meriți o asemenea serbare, să ai în spate vreo 11 ani de muncă sub culorile aceleiași echipe, răstimp în care să-ți fi dovedit utilitatea și abnegația față de club.

— Când și-n ce împrejurări ai venit la Constanța?

— În '78, eram în echipa I.E.F.S., dar nu jucam fiind accidentată. Atunci am fost solicitată de profesorul Traian Bucuvală să mă transfer la „Hidrotehnica”. Am acceptat și-am rămas aici definitiv.

— Până la I.E.F.S. unde ai mai jucat?

— La școala sportivă din Piatra Neamț. În 1974 am reușit

Asociația Sportivă „Hidrotehnica” din Constanța este ca un stabilopod de sinceritate aruncat în oceanul sportului nostru. Deși ființează pe lângă unul dintre cele mai prestigioase colective muncitorești din economia națională — mai multe mii de oameni ai muncii din Centrul Antrepriză Generală de Construcții Hidrotehnice — această asociație nu și propune obiective mai mari și nici nu și coboară conduita de la ceea ce se cheamă limita bunului simț. În octombrie anul trecut, Centrala a implinit 35 de ani de la înființare — pe atunci fiind doar un modest șantier care și-a întins treptat tentaculele de muncă și creație de la Orșova la Sulina și de la Mangalia la Galați, construind, între altele, cele două canale dintre Dunăre și mare, lucrând acum la cel dintre Giurgiu și București, efectuând toate lucrările hidrotehnice de pe firul dunărean și multe alte asemenea impunătoare amenajări despre care, în timp, veți fi luat sau veți lua cunoștință în alte pagini ale revistei. Important este că hidrotehnicienii își consumă orgoliile profesionale exclusiv în spațiul meseriei lor, sportului fixându-i baliza unei prezențe normale, firești și, totuși, competitive, dar fără a forța nota unor performanțe lipsite de ancora seriozității și realismului lucid. Pilduitoare este, în această privință, atmosfera din secția de handbal feminin a asociației, unde locul 6 ocupat la sfârșitul turului de divizionara A nu este nici dramatizat, dar nici privit cu o resemnare somnolentă. Dimpotrivă, așa cum aprecia președintele acestei secții, inginerul Zamfir Musteață, care este și directorul tehnic al Centralei, „echipa parcurge un proces de întinerire, având o medie de vîrstă dintre cele mai scăzute în

Handbal la stabilopozi

campionatul nostru. Deocamdată — de ce să ne îmbătăm cu apă rece — ne mulțumim și faptul că avem două jucătoare la lotul național, Simona Iovănescu și Elisabeta Roșu, o alta, Gheorghe Mihaela fiind selecționată în lotul de tineret. Mai important este că echipa e tîndră, are perspective de progres, e disciplinată și cuprinde — cu două excepții, Cămăi Irina și Haidău Angela — numai jucătoare din Constanța. În general, orientarea asociației noastre — al cărei președinte de onoare este tovarășul Laurențiu Tîrninghîb, director general al Centralei — nu vizează transformarea sportului în scop în sine, ci menținerea acestor activități în parametrii menirii ei fundamentale. Că lucrurile stau așa, o dovedește permanența osmoză dintre sport și producție, foste sportive fiind acum, prin preocuparea unităților centralei, subingineri, tehniciene, operatoare la mașini de calcul, după cum și din producție se recrutează mereu tinere care pot, vor și au calități pentru acest sport. „Ceea ce n-am neglijat niciodată”, susține profesorul Gabriel Milcescu, om deopotrivă de literat și de sport, un erudit „cap limpede” al biroului secției, a fost tocmai latura psihologică a activității sportive, sublinierea dependenței dintre responsabilitatea și evoluția echipei, pe de o parte, și eforturile care se fac, condițiile asigurate și satisfacția constructorilor care umplu tribunele, pe de altă parte.”

Avînd acest stil de a nu complica lucrurile și privind mereu sportul printr-o optică foarte clară, hidrotehnicienilor le-a putut sta în fire să facă, la sfârșitul săptămînii trecute, un gest care se întîlnește mai rar pe terenurile noastre de sport, și anume o festivitate de retragere din activitatea competițională după

peste 300 de jocuri în competițiile interne și 230 în cele internaționale a celei care peste un deceniu a slujit culorile „Hidrotehnicii” și ale echipei naționale, portărița Viorica Ionica. Prilejul l-a constituit prezența în Constanța a echipei naționale, aflată în pregătire pentru turneul de la Cheb, astfel încît „miezul” festivității l-a dat jocul dintre „Hidrotehnica” și prima reprezentativă a țării. Viorica Ionica a apărut vreo 5 minute poarta echipei naționale (inclusiv o aruncare de la 7 m l), apoi pe aceea a echipei de club, după care, într-un „time out” prelungit, i s-au oferit flori, cupe, amintiri din partea federației și-a asociației „Hidrotehnica”, a suporturilor și-a propriilor elevi, a organelor sportive locale și-a echipelor de copii și juniori.

În semn de respect pentru această exemplară sportivă și de solidaritate cu gestul hidrotehnicienilor de a o serba (gest pentru care-i felicităm și pe care îl continuăm în acest fel), publicăm alăturat scurta convorbire pe care am avut-o cu Viorica Ionica în prima zi după retragere. Înainte de asta, reluăm inspiratele cuvinte ce i-au fost adresate în excelentul program de meci editat cu acest prilej: „Să îi respectăm decizia și s-o aplaudăm știind că în această decizie îi e mult mai greu decît nouă! S-o aplaudăm și să-i urăm multă sănătate și fericire, să-i dorim să rămînă același om corect și cinstit, așa cum a fost și în teren, și în viață. Și să îi dorim să rămînă alături de noi, cei care iubim sportul, cei pentru care întrecerea sportivă semnifică unul din elementele de înfrumusețare a vieții”.

la I.E.F.S., cursuri de zi, fiind selecționată de Ioan Bota în echipa institutului, pe atunci fiind și-n lotul național de tineret. Am absolvit în 1977, dar n-am decît vreo opt ani vechime în învățămînt.

— De ce?

— Pentru că în perioada de vîrf, cînd eram numai prin cantonamente la națională, aca-să s-a neglijat să am măcar citeva ore în învățămînt, care mi-ar fi prins bine acum, la vechime și la obținerea suplînirii.

— La națională cînd ai debutat?

— Tot în '74, într-un joc cu Bulgaria. În lot am început prin a fi a cincea portăriță, dar, cu timpul, am urcat pînă la titularizare. La națională am jucat 12 ani „șnur”, între '74 și '86, exceptînd un turneu sau două, cînd am fost accidentată.

— Nu e cam dur pentru o femeie postul de portar?

— O fi. Știu că am ales poarta pentru că nu-mi plăcea să alerg. După aia, totul a depins de rezistență și tenacitate. N-am dat niciodată înapoi de la greu pentru că așa mi-e firea. Mi-am zis că dacă am ales această cale a sportului, atunci n-am dreptul să-mi bat joc de ceea ce fac. De-abia acum încep să-mi dau seama că cei mai frumoși ani, între 20 și 30, au trecut pe lângă mine fără să-i trăiesc, cum se spune. Și asta intrucît am renunțat la multe, la foarte multe, de dragul sportului și-al dorinței de a nu trișa handbalul.

— Regreți sacrificiile pe care le-ai făcut?

— Nu știu. Mi-a rămas, însă, satisfacția clară că toți acești ani am făcut un lucru bun.

— Adică?

— Adică n-am făcut sport de mintuală; am făcut o treabă bună, corectă — față de mine și de handbal.

— E suficientă pentru o sportivă această satisfacție?

— Poate că nu e suficientă, dar e necesară. D'ăia am rămas de neclintit în privința retragerii, zicîndu-mi că la 34 de ani e deja timpul să privesc mai serios spre viitor.

— Și ce vei face?

— Greu de spus. Sint profesoară la Clubul sportiv școlar, dar mi-ar părea rău să mă despart de echipă și, mai ales, să se piardă tehnica de portar la care poți ajunge după mulți ani de pregătire și antrenamente specifice.

— Ce-nseamnă „tehnică de portar”? Într-un meci îți poți da seama dacă un portar apără bine sau nu, tehnica este mai puțin vizibilă.

— Un bun portar de handbal are o tehnică foarte curată. De exemplu, ca să ajungi în dreapta, sus, trebuie să împingi, în timp ce băieții merg pe fandare. Apoi sint puține portărițe care înțeleg că nu trebuie să aștepti să te lovească mingea, ci să ieși în calea ei, să anticipezi direcția și forța șutului. Viteza de reacție și temperamentul au, de asemenea, o mare importanță, pentru că nu oricine acceptă să ia cite-o minge în cap!

— Știu că Penu se antrena special pentru a se „imuniza” la astfel de lovituri.

— Cu o „minge-praștie”. E un antrenament foarte dur, pe care fetele îl pot urma mai greu. Dar v-am spus că, în materie de sport și de performanță, am dorit fie totul, fie nimic — așa am fost întotdeauna.

— N-ai fost niciodată descumpănită sau tentată să nu mai continui?

— Pînă la gîndul retragerii, nu. V-am spus că sint tenace de felul meu. Acum mă și mir citeodată cum am rezistat nu la antrenamentele pentru pregătirea fizică, ci la consumul psihic foarte mare din timpul jocului.

— Într-adevăr, se pare că psihicul portarilor are mare importanță în handbal. De ce?

— Te poți supăra că n-ai prins o minge ușoară dar și pentru că a ratat o coechipieră căreia i-ai pus mingea în mină pe contraatac. În fiecare minut ai șansa să pățești de două-trei ori figuri dintr-astea — și-atunci e gata meciul. Fizic, recuperezi mai ușor; psihic — foarte greu. D'ăia e important temperamentul în rolul de portar.

— Cum explici stagnarea handbalului nostru feminin, care, după medalia de bronz de la mondialele din '72 și calificarea la Olimpiada din '76 n-a mai făcut vreo ispravă?

— În principal, prin fluctuația mare de antrenori. Nici nu ne învățăm bine cu stilul unui cuplu de antrenori, că era și schimbat. Eu mă adaptam mai ușor, dar nu toate sau toți putem fi la fel. E drept că la mondialele din '86 am avut și neșansă: anulîndu-ni-se pe ne-drept un gol, am terminat la egalitate cu Norvegia, n-am mai jucat finala și-am coborît pe locul 5.

— Jucătoarele n-au avut nici-o vină?

— Poate. Dar după cantonamente foarte lungi, spre final eram cu nervii întinși, te deranjează fiecare gest, simți că izbucnești din orice și, cu psihicul ăsta la pămînt, e normal

să apară greșelile și să scadă randamentul în joc.

— Ești împotriva cantonamentelor?

— N-am spus asta. Sint pentru ideea de a accepta în sportul de performanță numai pe acei care știu și pot să reziste la rigorile din ce în ce mai mari de pregătire.

— Ești neinduplecată față de ceilalți așa cum ai fost și față de tine însăși?

— Sint pentru seriozitate și abnegație față de ceea ce avem de făcut în teren. Pentru că sport de performanță se poate face numai cu multe sacrificii, cu multe renunțări, dar și cu seninătatea că, în acest fel, nu-ți faci decît o datorie pe care singur ți-ai asumat-o.

— De ce la echipele feminine nu sint și antrenore, măcar secunde?

— Nu știu!

— Te-ai gîndit la o asemenea postură?

— M-am gîndit doar c-ar fi păcat să nu mă pot ocupa măcar de pregătirea portarilor. Dar e abia prima zi după retragerea oficială, încă nu vreau să înlocuiesc trăirile acestui moment cu gîndurile despre ce și cum va fi în viitor.

— Iartă-mă. Mă bucur pentru această convorbire, dar regret că n-a avut loc mai demult. Cu alte cuvinte, te felicităm și noi abia acum pentru tot ce-ai făcut în handbal, deși aceste felicitări și se cuveneau de foarte, foarte multe ori în viața ta de sportivă.

Grupaj realizat de
OCTAVIAN ȘTIREANU
Fotografie de
ALEXANDRU COZMA

Civilizația sportului

Se poate cîștiga... pierzînd!

Despre fostul atlet David Jenkins și despre actualul fotbalist Frank Ordenewitz s-a mai scris și în revista noastră și în alte publicații. Credem însă că o revenire asupra acestor „cazuri” nu este de prisos, „isprăvile” celor doi fiind pilduitoare, fiecare dintre ele într-un anumit fel.

David Jenkins își făcuse o bună faimă în lumea atletismului, cîștigînd în 1971 titlul de campion european la 400 metri, obținînd medalia de argint la Jocurile Olimpice de la München 1972 în proba de ștafetă 4×400 m, dominînd un număr de ani proba de 400 metri mai ales pe plan european.

La începutul acestei ierni, el a compărut în fața tribunalei districtuale din San Diego (S.U.A.) fiind acuzat de participare la trafic și difuzare de steroizi anabolizanți, una din principalele substanțe de doping sportiv. Tribunalul l-a condamnat la 7 ani reclusiune și plata unei amenzi de 75000 dolari. De altfel, Jenkins a avut de-a face cu justiția încă din noiembrie 1987, acuzat de autoritățile din S.U.A. de fraude și pentru că pusesese în vinzare produse fără un control prealabil. De atunci reieșise că el, care făcuse — se spune — studii serioase în țara sa (Anglia) și obținuse titlul de inginer, se lansase în lumea fărâdelegilor. Crease o societate care se ocupa cu contrabanda de steroizi anabolizanți cu sediul într-un mic orașel, Carlsbad, din districtul San Diego. Incepuse să facă avere, în primul an „agonisînd” circa 6 milioane de dolari, din plasarea steroizilor în cluburile cu secții de haltere, culturism, lupte și apoi chiar în cele cu secții de atletism. El, fostul atlet, infesta cu substanțe dopante alergători, aruncători, săritori fără nici o mustrare de conștiință.

Procurorul din respectivul proces, Phil Halpner, a cerut maximum de pedeapsă în rechizitoriul său, arătînd că Jenkins nu

poate beneficia de nici o circumstanță atenuantă avîndu-se în vedere originea și situația lui socială.

Un cunoscut și vechi comentator de atletism, Vanî Loriza (cam de „calibru” colegului nostru Romeo Vilara) scrie în legătură cu sentința de la San Diego: „Timpul se scurtează cînd există bani. S-ar putea ca, peste puțin timp, inginerul David Jenkins să fie din nou liber, dar nu se va mai bucura de stima noastră. E un traficant. Nu a fost niciodată (și nu va fi) un gentilom”.

La 7 mai 1988 s-au întîlnit la Köln, în cadrul campionatului vest-german, echipele F.C. Köln și Werder Bremen. La unul din atacurile gazdelor, în careul advers se creează o situație confuză care se încheie cu un corner, mingea fiind deviată dincolo de linia de fund de Frank Ordenewitz, poreclit „Otze” de coechipierii săi. Arbitrul fluieră prompt arătînd colțul terenului, dar îl vede pe Ordenewitz alergînd spre el atît de impetuos încît ar fi putut crede că acesta are de gînd să protesteze; dar nu, jucătorul s-a apropiat de el ca să-i spună că mingea fusese deviată cu mîna și că, deci, comisese un penalty. Arbitrul i-a mulțumit pentru sinceritate și a dictat 11 metri.

Meciul s-a încheiat cu victoria echipei din Köln în fluierdurele și vociferările suporturilor din Bremen. Nu se știe cum a decurs întîlnirea dintre Otze și colegii lui sau cu conducătorii clubului. Se știe în schimb că arbitrul, profund mișcat de gestul jucătorului, a consemnat fapta acestuia în raportul său care a ajuns la federație. Și astfel, la 10 decembrie, telespectatorii din R.F.G. și din țările limitrofe au putut vedea pe micul ecran pe Ordenewitz primînd din mîna secretarului general al F.I.F.A., Sepp Blatter, Trofeul Fair Play pe anul 1988, trofeu care constă dintr-un glob pămîntesc în valoare de 10000 franci elvețieni la care s-a adăugat și un premiu în bani.

Primind distincția, Ordenewitz a declarat că va depune suma pe un libret de economii și că va destina dobînzile anuale (de 3 la sută) pentru copii săraci din Bremen. Pentru acest nou gest, Otze a primit alte felicitări, în direct de la Sepp Blatter, iar în scris de la numeroși iubitori ai fotbalului.

CRISTIAN ȚOPESCU

Moral, la scor egal

Remarcabilă performanța copiilor de la C.S.S. Slatina de a cîștiga pentru a doua oară consecutiv „Cupa speranțelor”, în cei trei ani de cînd sint antrenati de prof. Ion Pirvulescu. În grupa de la Buhuși, slătinenii au făcut un galop de sănătate, care a fost, însă, umbrît de evoluția și scorul din partida cu C.S.S. nr. 1 București, cînd, după 6-5 la pauză, jocul s-a terminat cu 7-7, rezultatul egal dînd ambelor echipe șansa de a se reîntîlni în finală (și de a ocoli, astfel echipa „Aripi” Pitești, din cealaltă jumătate de tablou). Lucru care s-a și întîmplat, Slatina și București reîntîlnindu-se în finală, pe care prima echipă a cîștigat-o mai clar decît arată scorul (7-4).

Problema este dacă strategia antrenorului de a urmări jocul rezultatelor, în vederea plasării pe culoar favorabil s-a conjugat cu spiritul de conservare al copiilor (care preferau să-i întîlnească în finală tot pe bucureșteni, nu pe piteșteni) — fără ca această „conjunctie” să atenteze la moralitatea ce trebuie respectată măcar la vîrsta copilăriei. Antrenorul Pirvulescu susține că „moral, nu sint descoperit”. Nici nu vrem să ne închipuim c-ar fi altfel... (O.S.).

Sesizări, propuneri, soluții — un dialog fructuos între cetățeni și autorități

■ Primim un răspuns din partea Casei de Economii și Consemnațiuni: „Cetățean Crăciunescu Maria din municipiul Buzău s-a adresat revistei, arătând că deține un apartament proprietate personală, construit cu sprijinul statului, apartament situat în Micro 14, Bloc 17 A, în valoare de 68 412 lei. Avansul, în valoare de 18 412 lei, a fost achitat din surse proprii, sumă ce s-a virat în contul O.J.C.V.L. Buzău la data de 10 aprilie 1971. Antena radio T.V. nefiind executată, O.J.C.V.L. Buzău a virat suma de 810 lei la C.E.C., cu adresa nr. 15992 din 7.VII.1974, iar Sucursala C.E.C. Buzău a informat-o pe petiționară că i s-au diminuat, cu suma respectivă, ultimele rate ale creditului pe termen lung acordat.

Crăciunescu Maria a considerat că i se face o nedreptate, cei 810 lei intrând în suma ce reprezintă avansul și nu în creditul de 50 000 lei acordat de stat.

Pentru rezolvarea sesizării s-a solicitat Sucursalei C.E.C. Buzău să verifice situația și să invite pe petentă, pentru a se ajunge la o soluție acceptată de aceasta: fie reducerea sumei de 810 lei din următoarele rate cu sistarea corespunzătoare a rambursării până la limita sumei respective, fie recalcularea dobânzii reale de la data depunerii sumei în cont. Cu acordul beneficiarei, Sucursala C.E.C. Buzău a luat măsura ca suma de 810 lei, reprezentând contravaloarea antenei, să fie considerată ca plată anticipată, recalculându-se dobânda, care s-a redus cu suma de 315 lei, astfel încât creditul se va lichida în șapte luni mai devreme față de data stabilită în contract.

■ Din același municipiu, și pentru Grosu Marian, un răspuns pe deplin mulțumitor. În acest sens, Consiliul popular județean Buzău ne scrie: „Grosu Marian solicită sprijin pentru a fi încadrat la întreprinderea de utilaj metalurgic Buzău, fiind absolvent al școlii profesionale de pe lângă Liceul industrial nr. 1, unde s-a calificat în meseria de prelucrare prin aschiere. Ținând cont de rezultatele obținute în școală și de situația familială, au fost luate măsuri, Grosu Marian fiind încadrat încă de la sfârșitul anului trecut la întreprinderea unde și-a dorit să lucreze“.

■ Oficiul județean de turism Iarghila. „La sesizarea tovarășului Dones Teodor, adresată revistei și transpusă nouă spre competență soluționare, vă facem cunoscut următoarele: am verificat cele arătate de Dones Teodor din București, privind refuzul restituirii contravalorii tratamentului neefectuat în stațiunea Tușnad-Băi și, potrivit ordinului Ministerului Turismului nr. 550/1974 contravaloarea acestui tratament s-a restituit Ministerului Muncii cu mandat postal nr. 359/1988. Pentru serviciile balneare neprestate, tovarășului Dones Teodor i s-a eliberat de către Biroul de cazare al stațiunii Băile-Tușnad dovada cu numărul 014804 din 1988. Vă rugăm să-l îndrumați pe petent la Oficiul de pensii de unde a procurat biletul de tratament, pentru restituirea contravalorii serviciilor de care n-a beneficiat“.

■ La scrisoarea trimisă redacției de Diaconu Nela din comuna Apele Vii, județul Dolj, în care semnatară solicita relații cu privire la acordarea ajutorului ca mamă cu mulți copii, iată răspunsul, transmis de Direcția pentru Probleme de Muncă și Ocrotiri Sociale a județului Dolj. „Diaconu Nela a depus dosar de ajutor ca mamă cu mulți copii pe data de 13.XI.1986, având trei copii în întreținere. Prin decizia Consiliului popular al județului Dolj i s-a aprobat un ajutor de 400 lei, începând cu 1.XI.1986. În luna decembrie 1986 ultimul copil i-a decedat, motiv pentru care Consiliul popular comunal i-a sistat plata ajutorului. Potrivit articolului 21 (1) din Decretul 410/1985, ajutorul prevăzut de articolul 18, se acordă mamei care la data intrării în vigoare a decretului (1.1.1986) sau ulterior, îndeplinește condițiile de acordare. Acordarea ajutorului nu este condiționată de data solicitării sau

a deciziei de stabilire, ci de îndeplinirea condițiilor prevăzute. În concluzie, petiționara îndeplinind aceste condiții la data solicitării, plata ajutorului trebuia să i se facă în continuare, conform articolului 27 din Decret. S-au luat toate măsurile ca prin Consiliul popular comunal să i se plătească petentei toate drepturile restante“.

■ Consiliul Popular al municipiului Iași ne anunță că, ținând cont de situația familială a petentului Marghiopol Paul (str. Drobeta nr. 5, bl. R 15, sc. C, et. 1, ap. 4) care are trei copii în întreținere, ca și de starea sănătății sale, serios afectată de o serie de maladii, familiei i s-a acordat scutire de 600 lei din contribuția bănească pentru anul 1988, iar petentului însuși, scutire de efectuarea contribuției în muncă.

■ Direcția farmaceutică și a aparatului medical din cadrul Ministerului Sănătății ne-a trimis următorul răspuns: „Referitor la scrisoarea tovarășului Burada Ion din Craiova, Alcea 1 Mai nr. 5, privind procurarea acumulatorilor pentru proteza auditivă, vă aducem la cunoștință că produsele respective pot fi ridicate de cel în cauză de la Oficiul farmaceutic Craiova, str. Tabaci nr. 3, fiind expediate de la Oficiul Central Farmaceutic în baza facturii nr. 80865 din 2.12.1988, pe numele solicitantului“.

■ În legătură cu unele aspecte sesizate de un grup de cetățeni în piața Drumul Taberei din Capitală, în numele cărora semnează Ghifulete Iosif, primim răspuns din partea Consiliului popular al sectorului 6. „Piața Drumul Taberei își desfășoară activitatea cu un intensitate și trei incasatori care supraviețuiesc desfășurarea activității în condiții corespunzătoare. În ce privește respectarea preturilor de pe mercurial, au fost atenționați atât seful de piață cât și incasatorii asupra modului în care își îndeplinesc atribuțiile privind urmărirea permanentă a vânzării produselor agroalimentare și sancționarea promptă a celor care depășesc aceste preturi. Au fost verificate și celelalte unități comerciale din cadrul Complexului Comercial Drumul Taberei, de unde a rezultat că există preocupare din partea lucrătorilor pentru aprovizionarea populației din această zonă. Sesizarea rămâne în atenția sectorului comercial, pentru a fi urmărită în continuare“.

■ Referitor la o altă scrisoare, expediată pe adresa redacției, iată și rezolvarea, comunicată de cei în măsură să ducă la bun sfârșit asemenea probleme. Consiliul popular al municipiului Timișoara ne anunță, asadar: „Imobilul din Bd. 6 Martie nr. 13 are în componență spații comerciale, ateliere, precum și apartament ocupat de semnatarul scrisorii, Ghimban Anton, — o locuință de necesitate, fără dotări corespunzătoare. Petentul a primit o locuință la bloc, urmând ca spațiul eliberat de acesta să treacă în folosința Cooperativei Timis. S-a dispus, de asemenea, ca I.C.R.A.L. să execute lucrări de reparație la imobil, în colaborare cu deținătorii spațiilor cu altă destinație. Discutându-se cu petentul, acesta s-a declarat mulțumit de măsurile întreprinse“.

■ Din nou, despre transportul în comun.

— Consiliul popular al municipiului Pitești ne informează: „Prin scrisoarea sa, Fistoiu Lucica, domiciliată în municipiul Pitești, cartier Războieni, bl. 3, sc. D, ap. 5, arată că nu există nici un fel de mijloc de transport direct, din cartier cu gara centrală a municipiului. Cele sesizate sint, în parte, adevărate. Pentru a veni în sprijinul cetățenilor din cartierul Războieni s-a luat măsura de a se asigura legătura între această zonă și gara principală a municipiului. De asemenea, odată cu primirea unui nou lot de autobuze, se va mări numărul de curse, mai ales după-amiaza“.

— Grupul de muncitori din orașul Chișineu Criș, în numele cărora semnează Jivan Teodor, își au, de acum înainte, rezolvată problema transportului. Consiliul popular al județului Arad ne dă informații chiar și

asupra orarului și a rutei pe care circulă noile autobuze. „În urma măsurilor luate de conducerea I.T.A. Arad, începând cu data de 9 ianuarie 1989, se circulă după următorul program: plecarea din comuna Zărand, de care aparține și satul Cinte, spre Chișineu Criș, la ora 5,30, plecarea din Chișineu Criș spre Ineu la ora 8,00; din Ineu spre Chișineu Criș se va pleca la ora 14, iar din Chișineu Criș spre Zărand, la ora 17,05. Măsurile stabilite împreună cu conducerea I.T.A. Arad, au fost aduse la cunoștință tovarășului Jivan Teodor, care a întocmit sesizarea în numele celor ce au semnat tabelul, acesta declarându-se, împreună cu tovarășii săi, mulțumit, de modul de rezolvare a doleanței“.

■ D.P.M.O.S. — județul Olt. „Referitor la scrisoarea prin care Dobromir Ecaterina, domiciliată în Caracal, str. Cooperației nr. 5, solicita ca întreprinderea de Tricotaje „Romanita“ să-i schimbe locul de muncă, vă informăm: în urma verificărilor efectuate, a reieșit că petenta este în posesia „Recomandării medicale cu privire la schimbarea locului de muncă“, emisă de Policlinica orășenească din Caracal, fiindu-i contraindicate „eforturile fizice, cu solicitări energetice medii și mari, precum și curentii reci de aer, turele de noapte“. Recomandarea este valabilă trei luni. Cu sprijinul comisiei pentru probleme sociale, i s-a oferit, începând cu luna decembrie 1988, trecerea la un loc de muncă potrivit meseriei avute (confectioner) în cadrul atelierului de croit“.

■ Și tot de la D.P.M.O.S. — Petrosani, județul Hunedoara, de această dată: „În scrisoarea sa, Sirian Adriana din orașul Petrosani, str. Institutului, bl. 10, sc. 1, ap. 2, solicita sprijin pentru încadrarea în muncă pe un post corespunzător pregătirii sale. Sirian Adriana, în vîrstă de 19 ani, a terminat Liceul industrial Petrosani, cu profil electrotehnic, promoția 1988. În data de 10 august 1988, prin Comisia guvernamentală, absolventa a fost repartizată la I.F.A. Viscoza Lupeni, pe post de electronist, dar conducerea întreprinderii nu a avut posibilitatea de a-i asigura loc de muncă pe măsura pregătirii. În decembrie 1988 tinăra absolventă a fost repartizată la I.P.S.R.U.E.E.M. Petrosani, pe post de electronist, cu o retribuire tarifară lunară de 2 326 lei. Semnatară scrisorii s-a declarat mulțumită“.

■ Epuran Aurora din Craiova, cartier Craiovița Nouă, bl. 102 B, sc. 1, ap. 3, a fost și ea încadrată, ne anunță D.P.M.O.S. — județul Dolj, pe post de strungar, la întreprinderea de autoturisme „Oltcit“.

■ Consiliul popular al județului Galați ne trimite o copie după răspunsul dat petentului Necula A. Vasile, domiciliat în comuna Cosmești, județul Galați. „Referitor la scrisoarea dumneavoastră, prin care solicitați sprijin pentru rezolvarea dosarului de pensionare, vă facem cunoscut: prin decizia nr. 77767 din 25.07.1988, Comisia Județeană de pensii v-a aprobat drepturile de pensie începând cu data de 01.06.1988. Cu mandatul nr. 537 din 1988 a fost expediată suma de 11 904 lei, reprezentând pensile pe perioada mai — decembrie 1988“.

■ Consiliul popular al orașului Cernavodă: „Urmare a sesizării tovarășului Munteanu Aurel, om al muncii la I.U.G.T.C. — S.U.T. Cernavodă, vă comunicăm că aceasta a fost rezolvată favorabil, numitul intrînd în posesia alocației neacordate în luna ianuarie 1988, odată cu primirea drepturilor bănești ce constituie retribuirea lunii decembrie 1988“.

■ În legătură cu mai multe scrisori semnate de către asociații de locatari din Capitală,

un răspuns de la Întreprinderea canal, apă — București. „La sesizarea Asociației de locatari din str. Drumul Taberei 44 A, referitoare la conducta spartă care servește blocurile Z 132 și CS 2, vă aducem la cunoștință că defecțiunea a fost remediată încă de la jumătatea lunii decembrie 1988. Referitor la scrisoarea tovarășului Sotir Gheorghe din str. Lunca Siretului nr. 10, la verificările efectuate s-a constatat că blocul M 45 B este alimentat în bune condiții. Lipsa presiunii apei reci la nivelele superioare se face simțită în orele de consum maxim. Pe viitor I.C.A.B. va soluționa și această problemă. La sesizarea făcută de Asociația de locatari din str. Dobreni nr. 1, referitoare la deficiențele apărute în alimentarea cu apă a blocului P 23, vă comunicăm că acestea s-au datorat unor defecțiuni ivite la conducta de apă. Defecțiunile au fost remediate, în prezent alimentarea cu apă a blocului făcîndu-se în bune condiții“.

■ Și în scrisoarea trimisă de Milea Constantina din municipiul Gheorghe Gheorghiu-Dej, se vorbea tot despre unele deficiențe în ceea ce privește alimentarea cu apă la ultimele etaje ale blocurilor nr. 14, 16, 18 și 20, de pe bulevardul Oituz. „În cuprinsul sesizării se arată că acest ultim nivel nu beneficiază de apă caldă, locatarii suportînd, însă, în cadrul cheltuielilor de întreținere, contravaloarea ei. Iată răspunsul Consiliului popular al municipiului Gheorghe Gheorghiu-Dej, județul Bacău: „Din cercetările făcute a rezultat că cele înscrise au fost reale. În urma observațiilor și determinării zilnice, specialiștii Exploatații de gospodărie comunală și locativă au procedat la efectuarea unor reglaje ale presiunii apei în punctul termic nr. 14, funcție de presiunile ce au fost găsite la punctele termice vecine, astfel că s-a putut mări presiunea apei în punctul termic sus menționat, asigurînd astfel apa caldă și la ultimul nivel al blocurilor 14, 16, 18, 20 din Bulevardul Oituz“.

■ Cu adevărată inimă de părinte, Constantin Luca ne scria din Craiova. „Scrisoarea aceasta vreau să fie privită ca o rugămintă și nu ca o reclamație, pentru că nici n-am pe cine reclama. Iată rugămintea: fiul meu, medicul Luca Dragoș Aurelian, are nevoie de o locuință la Reșița. Este căsătorit cu colega lui, Liliana Vasile Luca, și au fost repartizați după terminarea facultății la Reșița. Au și doi copii. Din motive lesne de înțeles pentru un medic, băiatul meu n-a avut timp să se ocupe de obținerea locuinței, de care au însă nevoie“. Scrisoarea, trimisă de noi spre competență rezolvare Consiliului popular municipal Reșița la mijlocul lunii decembrie anul trecut, a primit un răspuns prompt și cit se poate de mulțumitor, atât pentru semnatar, cit și pentru copiii săi. „S-a constatat că tovarășul Luca Dragoș Aurelian este om al muncii în cadrul Direcției Sanitare Caras-Severin, în calitate de medic stagiar, anul I. Are familia formată din patru persoane: soția, medic stagiar, anul I în cadrul aceleiași instituții, și doi copii, de 3 și, respectiv, 2 ani. Atît tovarășul Luca Dragoș Aurelian cit și soția sa au fost repartizați în anul 1983 la Reșița, prin repartitie guvernamentală, fiind cazați provizoriu într-o locuință de serviciu a Combinatului Siderurgic Reșița. La propunerea Direcției Sanitare Caras-Severin, în Biroul permanent al Comitetului executiv al Consiliului Popular al municipiului Reșița, din data de 22 decembrie 1988 li s-a aprobat închirierea unui apartament în strada Cîbinului nr. 1, sc. A, ap. 10, cu care cei doi tineri s-au declarat mulțumiți“.

Pagină realizată de LIANA MOLNAR

Poșta redacției

Marcu Maria — București; Guzelescu Constantin — Călărași; Da. — Banu Eugen — Pitești; Vedeti nr. 3/1989 — Atînge Victor — Drobeta-Tr. Severin, Stavăr Neculai — Galați; Nu. — Belu Maria — București; Puteți face testament în favoarea cărui nepot doriți dv. Consultați un notar — Apostol Gheorghe — Tândărei: Aparatamentul v-a fost atribuit pentru întreaga familie și în mod normal dv. trebuie să fiți titularul de contract. Dacă doriți cu adevărat „un viitor luminos“ pentru copilul dv., încercați să rezolvați micile neînțelegeri fără ceartă și cu dorință sinceră de bine — Șerbănescu T. Gheorghe — Constanța: 1) Nu, dacă nu-l puteți munci. 2) La contravaloarea în bani — Martei Ionel — Odobesti: Adresați-vă conducerii cooperativei — Herciu Rozalia — Medias, str. Chimistilor nr. 1, telefon 1 25 85: Cităm din rîndurile pe care ni le-ați trimis, scrise cu durere, demnitate și omenie: „Vrem să dăm cuiva 10 fiole de VINCRISTIN, care băiatului nostru drag nu i-au mai fost de folos, dar de care poate depinde viața cuiva“. — Crăciunescu Aurel — București: Adresați-vă Casei de ajutor reciproc a pensionarilor din sectorul 5, str. Vigilenței nr. 3-5 — Cazan Elena — Cimpina: Ocupați locul I pe lista de prioritate a pensionarilor, urmînd ca problema locuinței să se rezolve în acest an de către Biroul executiv — Sipatchin Ilim — Piatra Neamț: Deși spuneți că n-ați mai fost de mulți ani în comuna C.A. Rosetti (Tulcea), nu se poate să fi uitat că dețineți acolo o proprietate moștenită, pentru care, dacă nu renunțați la ea, trebuie să plătiți taxele legale — Asociația locatarilor Bl. T 73, str. Năreiselor 63, sectorul 2 — București: S-a stabilit ca remedierea hidroizolației terasei să fie efectuată de I.A.C.P.B. pînă la 30 aprilie, iar celelalte deficiențe pînă la sfîrșitul semestrului I — Tărniceanu Florin — Drobeta-Tr. Severin: Întreprinderea la care lucrați are repartitie pentru blocurile noi ce se vor da imediat în folosință, astfel că cererea dv. va fi soluționată favorabil. Vă dorim fericire în casa nouă! — Popa Carmen Mădălina — București: Lucrările întîrziate vor fi terminate pînă la sfîrșitul lunii — Asociația locatarilor str. Zăbrăcetului 9, sector 5 — București: Trimiteti adresă de poprire din retribuire la Combinatul de celuloză și hîrtie Călărași, unde debitorul dv., Adam Costel din com. Cuza-Vodă, își desfășoară activitatea. Am retrimis scrisoarea dv. în județul Neamț, de unde sperăm, de asemenea, să primim răspuns — Zglobiu E. Ion — Baia de Aramă: Adresați-vă Inspec-toratului județean al Militei — Negril Isabela — Caransebes: Nici noi nu știm. — Ghimneteanu N. Cornel — com. Frătești (Giurgiu): Neîntîrziați-vă, nu putem să aflăm și să publicăm adresele persoanelor pe care „le admiră“ cititorii noștri. Si la ce ar folosi?! — Tulceanu Rai — Bacău: Puteți veni în audiență la secția de probleme cetățenești conform programului din nota alăturată — Robu Dumitru — Slatina: E absurd să cereți „lămuriri suplimentare“ desore ceva ce nu există — Davila Rada — Urziceni: La filiala județeană a Achiavelor Statului — Micișă N. Ghen — Galați: 1) 2) Sigur, înscu cu bacalaureat. 3) La Regionala C.F.R. 4, 5) La Inspec-toratul județean al militei. Nu credeți, totuși, că sinteți cam nehotărît?

REGHINA VĂRVICI

„Flacăra“ nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 11—14.

Raport în fața obștii

despre pricepere și chibzuință de gospodar, despre bunăstarea noastră de azi și de mâine

Oriunde ai urca ori coborî în ținutul Vilcei — spre Țara Loviștei ori Munții Coziei, spre Novaci și Horezu, pe Lotru ori pe Olt — se cultivă cu dragoste tradiția străveche a creșterii animalelor, ca bogăție de preț a omului, a țării și pământului. Cu dragoste și cu efort, firește, căci zootehnia înseamnă, în primul rînd, muncă. Muncă 365 de zile dintr-un an, stare de veghe 365 de zile dintr-un an și ca

Popa la recensămîntul efectuat în comuna Stoenestî și pe operatoarea zootehnistă Maria Măracine în Vaideeni, dincolo de cifre am înregistrat, de fapt, tocmai acest indescriptibil atașament al oamenilor locului pentru o milenară tradiție românească, tradiție ce înobilează perpetuu viața și munca lor. Un bun calcul de lucizi gospodari și o inefabilă stare de sensibilitate leagă și țărănul aces-

dintotdeauna, dar azi mai mult ca oricînd știință. Pricepere în creșterea și îngrijirea lor, știință în selecția, crearea și menținerea unor rase de mare valoare și productivitate. Răspuns este pe măsură; județul Vilcea deține multe dintre locurile din față la scara țării, urmărind numeroși parametri și indicatori ai unei zootehnii moderne.

Așa cum sînt satele Dornei pentru Bucovina, renumite centre în creșterea vitelor, Rucărul pentru Argeș, Sighețul pentru Maramureș sînt Vaideenii și Stoenestii pentru ținuturile Vilcei. Însoțind pe medicul veterinar Octavian tor meleaguri de una din inestimabilele lui averi, sursă a bunăstării lui și a țării întregi. Ion și Elena Cosmulete din Vaideeni ar fi putut, spun, să plece la oraș și să se califice în meserii moderne, sînt tineri, dar nu se pot despărți de acel „așa am fost crescuți, cu vite împrejurul casei. Nu

doar banii sînt o avuție, avuția este în primul rînd pămîntul, munții noștri cu pajiști, cu turme de mioare și vite, pe coamele lor. Cînd are satul, cînd are țărănul, are tot românul“. Numără cu fală zestrea lor de 300 de oi, de la care au predat, anul trecut, pentru fondul central al statului, 1 200 kg lînă, 400 kg brînză, 70 de miei... „Ca ei sînt și gîndesc și Ana Mohan, Liana și Mihai Ștefan, Ion Căndea, Grigore Ciucă și Ion Jînar, toți din Vaideeni. Ca ei sînt și gîndesc toți locuitorii celor 13 sate din Stoenestî, unde din 1 562 de gospodării, 1 531 cresc animale. Dacă Vaideenii sînt un renumit centru al oierilor, Stoenestii sînt al mindrelor vaci cu lapte. La cele 1 531 de familii există 1 819 bovine iar numărul lor e în creștere. Este un blazon real al hîrniceiei.

Fotoreportaj de
ELENA GHERA

Flacăra. Redacția : București, Piața Științei 1, căsuța poștală 3 312, cod 71 341. Telefoane : 17 60 10 : 17 60 20, interioare ; Actualitatea politică : 25 60 ; Economie : 21 28 ; Cultură, știință, învățămînt : 14 57 ; Cetățenești : 14 53 ; Scrisori : 25 42 ; Reportaj-informații : 25 60 ; Sport : 17 00 ; Foto : 25 28 ; Secretariat de redacție : 21 23 ; Secretariat redactor șef : 20 02. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Științei“. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA“ — sectorul export-import presă P.O. Box 12 201, telex 10876, presfir București, Calea Griviței nr. 64-66.